

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการจัดกิจกรรมคำคล้องจองที่มีต่อความสามารถทางการพูด
ภาษาไทยของเด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยงในโรงเรียนบ้านแม่ตอละ
จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ชื่อและนามสกุล นางสาวเทียนสว่าง ศรีหมื่น

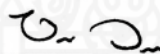
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ชนิพรรณ จาติเสถียร

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2561

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.ชนิพรรณ จาติเสถียร)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ ชาติไทย)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษา คั่นคว่ำอิสระ ผลการจัดกิจกรรมคำคล้องจองที่มีต่อความสามารถทางการพูด
ภาษาไทยของเด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยงในโรงเรียนบ้านแม่ตอละ
จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผู้ศึกษา นางสาวเทียนสว่าง ศรีหมื่น รหัสนักศึกษา 2562100343

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ชนิพรรณ จาคีเสถียร ปีการศึกษา 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของ
เด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยง ในโรงเรียนบ้านแม่ตอละ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม
คำคล้องจอง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยง ชายและหญิง อายุ 4-5 ปี จำนวน 10 คน
ที่ศึกษาในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนบ้านแม่ตอละ จังหวัด
แม่ฮ่องสอน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการ
จัดกิจกรรมคำคล้องจอง และแบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบโดย
ใช้เครื่องหมาย

ผลการวิจัยปรากฏว่า เด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยงในโรงเรียนบ้านแม่ตอละ จังหวัด
แม่ฮ่องสอน ที่ได้รับการจัดกิจกรรมคำคล้องจองมีความสามารถทางการพูดภาษาไทยหลังการจัด
กิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ กิจกรรมคำคล้องจอง ความสามารถทางการพูดภาษาไทย เด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยง

Independent Study title: The Effects of Rhyming Activities on Thai Language Speaking Ability of Karen Tribe Preschool Children in Ban Mae Tola School in Mae Hong Son Province

Author: Miss Tiansawang Srimuen; **ID:** 2562100343;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent Study advisor: Dr. Chanipun Chatisathian

Academic year: 2017

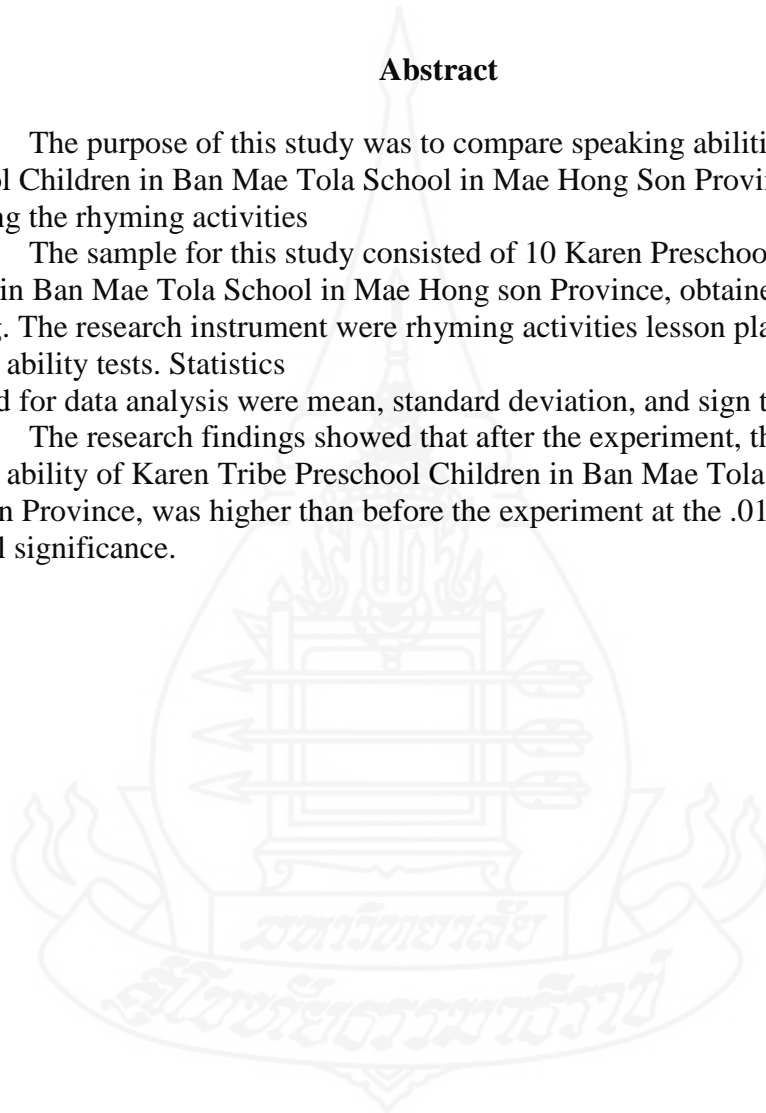
Abstract

The purpose of this study was to compare speaking abilities of Karen Tribe Preschool Children in Ban Mae Tola School in Mae Hong Son Province before and after using the rhyming activities

The sample for this study consisted of 10 Karen Preschool Children, 4-5 year-old in Ban Mae Tola School in Mae Hong son Province, obtained by cluster sampling. The research instrument were rhyming activities lesson plan, Thai language speaking ability tests. Statistics

employed for data analysis were mean, standard deviation, and sign test.

The research findings showed that after the experiment, the language speaking ability of Karen Tribe Preschool Children in Ban Mae Tola School in Mae Hong Son Province, was higher than before the experiment at the .01 level or statistical significance.

Keywords: Rhyming Activities, Thai Language Speaking Ability, Karen Tribe Preschool Children

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษา
อาจารย์ ดร.ชนิพรรณ จาคีเสถียร อาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ที่ได้ให้คำแนะนำ
ข้อเสนอแนะ รวมทั้งติดตามการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระของผู้วิจัยอย่างใกล้ชิด และให้กำลังใจ
ผู้วิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ศิริพร วงศ์คำ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง นายประชัน แสนใจศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 และคุณครูจตุพร อินทวงษ์
ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านแม่สามแลบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
แม่ฮ่องสอน เขต 2 ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย และให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขเครื่องมือวิจัย
ให้มีความถูกต้องเหมาะสม

ขอขอบพระคุณคุณยาย บิดา มารดา รวมทั้งขอขอบใจน้องสาวที่ได้มอบแรงบันดาลใจ
ในการศึกษาเล่าเรียน พร้อมช่วยผลักดันให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่น ตั้งใจให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับ
นี้ประสบความสำเร็จ

ขอขอบใจเด็ก ๆ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ทุกคนที่ให้ความร่วมมือ
ในการทำกิจกรรม

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ไม่ได้เป็นผลงานด้านการศึกษาที่สร้างความภาคภูมิใจ
แก่ผู้วิจัยเพียงเท่านั้น แต่เป็นสิ่งที่สอนใจให้เห็นถึงผลของความตั้งใจ ทুমเท อุดทนและพากเพียร
อีกด้วย ซึ่งผู้วิจัยจะนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับนี้สร้างประโยชน์แก่การศึกษาและการ
พัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพต่อไป

เทียนสว่าง ศรีหมั่น

สิงหาคม 2561

ผลการจัดกิจกรรมคัดกรองที่มีต่อความสามารถทางการพูด
ภาษาไทยของเด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยงในโรงเรียนบ้านแม่ตอละ
จังหวัดแม่ฮ่องสอน

นางสาวเทียนสว่าง ศรีหมื่น

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2560

**The Effects of Rhyming Activities on Thai Language Speaking Ability of Karan
Tribe Preschool Children in Ban Mae Tola School
in Mae Hong Son Province**

Miss Tiansawang Srimuen

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2017

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย	18
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	40
การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล	46
การวิเคราะห์ข้อมูล	46
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	47
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ตอนที่ 1 วิเคราะห์คะแนนความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย เผ่ากะเหรี่ยง ด้านการพูดคำศัพท์ภาษาไทย ด้านการพูดเป็นประโยค และคะแนน รวมทั้ง 2 ด้าน	51

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง.....	54
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	55
สรุปการวิจัย	55
อภิปรายผล	57
ข้อเสนอแนะ	59
บรรณานุกรม	61
ภาคผนวก	68
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	69
ข ผลการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจองและแบบทดสอบ ความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	71
ค ผลการหาค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความสามารถ ทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ตอนที่ 1 การพูดคำศัพท์ภาษาไทย.....	78
ง ผลวิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทย ของเด็กปฐมวัย	80
จ คู่มือและตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง.....	85
ฉ คู่มือการใช้และตัวอย่างแบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทย ของเด็กปฐมวัย ฉบับก่อนและหลังการจัดกิจกรรม	98
ช ภาพการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง.....	145
ซ Critical Values of the Sign Test (สำหรับหาค่า r จากตาราง).....	148
ประวัติผู้ศึกษา.....	150

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 การวิเคราะห์แนวทางสำหรับครูผู้สอนในห้องเรียนที่มีนักเรียนที่ใช้ภาษาไทย เป็นภาษาที่สองกับขั้นตอนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง.....	43
ตารางที่ 4.1 แสดงคะแนนความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยผ่ากะเหรี่ยง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจองเป็นรายบุคคล.....	51
ตารางที่ 4.2 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนรวมของความสามารถทางการพูด ภาษาไทย ของเด็กปฐมวัยผ่ากะเหรี่ยงก่อนและหลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง.....	54

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 4.1 กราฟเส้นแสดงการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการพูดภาษาไทย ของเด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยงก่อนและหลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง.....	53

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการทางสมองได้ค้นพบว่าการเติบโตและพัฒนาการของสมองเป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้ ทั้งนี้การสร้างเซลล์สมองเกิดขึ้นตั้งแต่อยู่ในครรภ์ช่วง 3-6 เดือนและการเติบโตของสมองมีอัตราสูงสุดในช่วง 0 - 6 ปี เมื่อเด็กถูกกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ เซลล์สมองแต่ละเซลล์จะสร้างซินแนปส์โดยการส่งสัญญาณเชื่อมต่อกันและสร้างความแข็งแรงจนสามารถส่งและรับข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว แต่หากขาดการกระตุ้นการเรียนรู้ เซลล์สมองในจุดนั้นก็ค่อย ๆ หดหายไป ในวัยปฐมวัยเป็นช่วงเวลาที่พัฒนาการสำคัญต่าง ๆ เช่น การเคลื่อนไหว อารมณ์จิตใจ สังคม ภาษาและสติปัญญา กำลังพัฒนาและอยู่ในช่วงเวลาที่สมองเปิดรับต่อการเรียนรู้และพัฒนาทักษะบางด้านได้อย่างรวดเร็วที่เรียกว่า “หน้าต่างแห่งโอกาส” ซึ่งหากพ้นช่วงเวลานี้แล้วการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อาจเกิดขึ้นได้ยากหรือสูญเสียโอกาสของนั้นไป จะเห็นได้ว่าช่วงปฐมวัยจึงต้องได้รับการกระตุ้นและส่งเสริมที่เหมาะสมเป็นพิเศษ เพื่อเป็นการสร้างพื้นฐานของชีวิตให้มีศักยภาพและคุณภาพที่ดีต่อไป (พัชรี ผลโยธิน, 2555, น. 1-32)

การพูดเป็นความสามารถทางภาษาที่เป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย เป็นทักษะสำคัญทางภาษาที่ต้องได้รับการพัฒนา เพราะส่งผลต่อการพัฒนาทักษะทางภาษาด้านการฟัง การอ่านและการเขียน การพูดเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร การถ่ายทอดข้อมูล การสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในชีวิตประจำวัน รวมทั้งเป็นเครื่องมือสำหรับใช้แสวงหาความรู้และเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ โดยเด็กใช้การพูดในการตั้งคำถามเมื่อต้องการข้อมูล และการพูดมีบทบาทในการช่วยขยายความเข้าใจและขยายโครงสร้างทางสติปัญญาที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ (Smit, 1975 อ้างถึงใน ทรนยา นิลวิเชียร, 2535, น. 212) ดังนั้นการพูดจึงต้องได้รับการพัฒนาตั้งแต่ระดับปฐมวัยเพื่อให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการสื่อความหมาย สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ และใช้ภาษาในการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้การเตรียมพร้อมในการพูดและการใช้ภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัยส่งผลดีต่อการเชื่อมต่อกับความรู้ในสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และเป็นพื้นฐานสำคัญของการอ่านออก เขียนได้ให้มีคุณภาพและพร้อมสำหรับการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น.110)

ประเทศไทยประกอบด้วยภูมิภาคที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและ ภาษา และในแต่ละภูมิภาคมีกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ ในภาคเหนือมีกลุ่มชาติพันธุ์ เช่น อาข่า กะเหรี่ยง ลาหู่ ละว้า ม้ง เป็นต้น ซึ่งแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ มีการใช้ภาษาถิ่นซึ่งเป็นภาษาที่ใช้ สื่อสารในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง เป็นภาษาแม่ของคนในท้องถิ่น และมีความแตกต่างจากภาษาไทย เด็กปฐมวัยที่เกิดในครอบครัวกลุ่มชาติพันธุ์จึงใช้ภาษาถิ่นเป็นภาษาแรก เมื่อเด็กเหล่านี้เข้าสู่ระบบ โรงเรียนซึ่งใช้ภาษาไทยเป็นหลักในการสื่อสารและการเรียนรู้ จึงเกิดปัญหาช่องว่างของการสื่อสาร ด้วยภาษาถิ่นและภาษาไทยระหว่างครูกับเด็ก (นฤมล เนียมหอม, 2555, น. 10 - 41) รวมถึงส่งผลทำให้ การเรียนรู้ของเด็กไม่บรรลุเป้าหมาย การพัฒนาเด็กในพัฒนาการด้านต่างๆ โดยเฉพาะพัฒนาการ ด้านสติปัญญาเป็นไปอย่างไม่เต็มศักยภาพ และส่งผลต่อการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น สอดคล้องกับ การสำรวจของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พบว่า โรงเรียนในสังกัดประมาณ 1,500 โรงเรียนที่มีนักเรียนที่ใช้ภาษาถิ่นในทั่วทุกภาคของประเทศและส่วนใหญ่เป็น โรงเรียนที่ตั้งอยู่ใน พื้นที่ทุรกันดารและแนวชายแดน ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษามักเป็นคนต่างพื้นที่ ต่าง วัฒนธรรม และไม่เข้าใจภาษาไทยของเด็กทำให้เป็นอุปสรรคกับการสื่อสาร ด้วยเหตุนี้จึงส่งผล ไปถึงคุณภาพในการเรียนรู้ ทำให้เกิดความเครียด อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ หรืออ่านได้แต่ไม่เข้าใจ ความหมาย สติปัญญาไม่ได้รับการพัฒนาให้เติบโตตามวัย ขาดทักษะการคิดและผลสัมฤทธิ์ในการ เรียนจึงต่ำกว่ามาตรฐาน (บุษบา ประภาสพงศ์, 2556, น.85-86)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปีได้กำหนด มาตรฐานสภาพที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางภาษาไว้ใน มาตรฐานที่ 9 คือใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย และเสนอกิจกรรมพัฒนาภาษาว่า ควรเป็น กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กใช้ภาษาสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึก ความนึกคิด และแสดงออกถึง ความรู้ความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กเคยมีประสบการณ์ มีความหลากหลายในสภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมทั้งบุคคลแวดล้อมตัวเด็กต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษาด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, น.32, น.43) นอกจากนี้การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาควรคำนึงถึงการบูรณาการทักษะ ทางภาษาและองค์ประกอบทางภาษาให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กด้วย (นฤมล เนียมหอม, 2555, น.10 - 22) สำหรับการเตรียมความพร้อมด้านการใช้ภาษาไทยของเด็กปฐมวัยควรส่งเสริม พัฒนาภาษาให้ครอบคลุมทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ด้วยวิธีการส่งเสริมด้าน ภาษาที่หลากหลาย เช่น การเล่น การใช้นิทาน การใช้หนังสือ เพลงและคำคล้องจอง การแสดง บทบาทสมมติ การสนทนา โดยจัดให้เหมาะสมกับวัยและระดับพัฒนาการของเด็ก รวมทั้งการจัด สภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาไทยและสื่อการสอนที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ภาษาจะเป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น (อารมณ สุวรรณपाल และปรีชา เนาว่าเย็นผล,

2539, น.592) สำหรับการพัฒนาความสามารถทางภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองนั้น ครูจำเป็นต้องจัดกิจกรรมทางภาษาที่มีความน่าสนใจ ง่ายต่อการเข้าใจ มีเนื้อหาใกล้ตัวเด็ก และเด็กได้เรียนรู้ภาษาไทยอย่างมีความสุข นอกจากนี้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาที่มีความหลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็ก ให้เด็กเรียนรู้การใช้ภาษาถิ่นและภาษาไทยเพื่อพัฒนาการใช้ภาษาของตนเองอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาของเด็กที่เหมาะสม เช่น การร้องเพลง ท่องกลอน หรือคำคล้องจองด้วยภาษาถิ่นและภาษาไทย การเล่านิทาน และการสนทนาพูดคุย เป็นต้น (อรุณรัตน์ วงศ์คำชู, 2542 อ้างถึงใน นฤมล เนียมหอม, 2555, น. 10-43)

กิจกรรมคำคล้องจอง เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กรู้จักการสัมผัสภาษาที่มีความไพเราะ ช่วยส่งเสริมการพูดและเชื่อมโยงไปถึงการอ่าน ง่ายต่อการจดจำ เด็กท่องแล้วเกิดความสุขสนาน ทำให้ให้ใช้ภาษาดีขึ้นและใช้ถ้อยคำที่ถูกต้องชัดเจน (วารุณี สกกุลภารักษ์, 2553, น.7) คำคล้องจองเป็นสื่อมีความเหมาะสมกับเด็กวัย 4-6 ปี เนื่องจากเด็กวัยนี้สามารถ สามารถพูดตามคำคล้องจองและสนุกกับคำที่ออกเสียงซ้ำ ๆ อย่างเป็นจังหวะ (สุพัตรา กุหากาญจน์, 2557, น.14-27) ดังที่พรพิไล เลิศวิชา และอัครภูมิ จารุกร (2551, น.35) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ผ่านคำคล้องจองมีความหมายกับเด็กเป็นพิเศษเพราะเป็นภาษาที่มาพร้อมกับจังหวะและทำนอง ซึ่งเสียงที่ไพเราะจะเข้าไปกระตุ้นการพัฒนาภาษาของเด็ก ทั้งนี้การจัดกิจกรรมคำคล้องจองมีหลากหลายรูปแบบ เช่น การพูดคำคล้องจองประกอบการเล่นนิ้วมือ การพูดคำคล้องจองประกอบการท่าทาง การใช้คำคล้องจองประกอบหนังสือเล่มใหญ่ การใช้คำคล้องจองในการละเล่นไทย เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการให้เด็กได้ฟังและฝึกพูดตามคำคล้องจองซ้ำ ๆ มีกิจกรรมให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับผู้อื่น โดยต้องใช้การพูดสื่อสารกัน จึงส่งผลต่อพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยให้มีการพัฒนาการที่ดีขึ้น เนื่องจากการที่เด็กฟังเสียงคำคล้องจองที่ได้ยินบ่อยครั้งและเลียนเสียงนั้นเป็นคำพูดออกมาทำให้พัฒนาการทางการพูดที่ดีขึ้น กิจกรรมคำคล้องจองจึงช่วยเตรียมความพร้อมด้านภาษาให้แก่เด็กปฐมวัย (ขวัญชาติ ดาสา, 2557, น.7-8)

จากการที่ผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอนระดับชั้นปฐมวัยในโรงเรียนบ้านแม่ตอละ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามะฮ่องสอน เขต 2 เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในบริบทชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยง มีนักเรียนใช้ภาษาถิ่นคือภาษากะเหรี่ยงในชีวิตประจำวัน ซึ่งเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุ 4-5 ปี เมื่อเข้าเรียนในโรงเรียนจึงต้องใช้ภาษาไทย แต่เด็กมีปัญหาด้านการพูดสื่อสารเนื่องจากพูดภาษาไทยได้เพียงเล็กน้อย เมื่อครูผู้สอนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียนด้วยการใช้ภาษาไทย เด็กเกิดความไม่เข้าใจในสิ่งที่ครูสอน เมื่อมีกิจกรรมการสนทนาได้ตอบ เด็กมักสื่อสารด้วยภาษากะเหรี่ยงปะปนกับคำภาษาไทย จึงทำให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ดำเนินไปอย่างมีอุปสรรคในการพูดสื่อสารกัน ซึ่งทำให้ผลการเรียนรู้ของเด็กไม่บรรลุวัตถุประสงค์

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจและต้องการแก้ไขปัญหานี้ โดยนำกิจกรรมคำคล้องจองมาใช้เพื่อพัฒนาความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ด้วยกิจกรรมคำคล้องจองเป็นกิจกรรมที่สนุกสนานและเหมาะสมกับวัย ช่วยให้เด็กเรียนรู้และเปิดโอกาสให้เด็กฝึกฝนการพูดคำศัพท์ภาษาไทย ส่งผลต่อการพัฒนาภาษาและสร้างพื้นฐานที่ดีต่อการเรียนรู้ทางภาษาของเด็กต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

3. สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยงที่ได้รับการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง มีความสามารถทางการพูดภาษาไทยสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ประชากร คือ เด็กปฐมวัยชนเผ่ากะเหรี่ยง ชายและหญิง อายุ 4-5 ปี ที่ศึกษาในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในโรงเรียนบ้านแม่ตอละ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

4.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยชนเผ่ากะเหรี่ยง ชายและหญิง อายุ 4-5 ปี ภาษาที่เด็กใช้ในชีวิตประจำวัน คือ ภาษากะเหรี่ยง จำนวนเด็ก 10 คน ที่ศึกษาในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนบ้านแม่ตอละ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่มจำนวน 1 ห้องเรียน

4.3 ด้านเนื้อหา การวิจัยนี้เป็นการศึกษา ผลการจัดกิจกรรมคำคล้องจองที่มีต่อความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยง ในโรงเรียนบ้านแม่ตอละ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในเรื่องต่อไปนี้

4.3.1 การพูดคำศัพท์ภาษาไทย

4.3.2 การพูดเป็นประโยค

4.4 ระยะเวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 30 นาที

4.5 ตัวแปรที่ศึกษา

4.4.1 *ตัวแปรต้น* คือ การจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

4.4.2 *ตัวแปรตาม* คือ ความสามารถทางการพูดภาษาไทย ในเรื่องของการพูด คำศัพท์ภาษาไทย และการพูดเป็นประโยค

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 *กิจกรรมคำคล้องจอง* หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถทางการพูดภาษาไทย โดยใช้คำคล้องจองที่นำคำศัพท์ ภาษาไทยจากบัญชีคำพื้นฐานชั้นเด็กเล็ก มาแต่งตามฉันทลักษณ์กลอน 4 เนื้อหาคำคล้องจองเข้าใจง่ายและเป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก กิจกรรมประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ฝึกพูดคำคล้องจอง เป็นขั้นตอนที่ครูแนะนำคำคล้องจอง และพูดคำคล้อง ให้เด็กฟังแล้วเด็กฝึกพูดตาม

ขั้นที่ 2 สอนคำศัพท์และความหมาย เป็นขั้นตอนที่เด็กทบทวนคำคล้องจอง ฝึกพูดคำศัพท์และทำความเข้าใจความหมายของคำศัพท์

ขั้นที่ 3 พูดเป็นประโยค เป็นขั้นตอนที่เด็กได้ทำกิจกรรมที่เป็นการทบทวนการพูด คำศัพท์และฝึกการใช้คำศัพท์ในรูปประโยค

ขั้นที่ 4 ทบทวน เป็นขั้นตอนที่เด็กทบทวนคำศัพท์ และฝึกพูดประโยคผ่านการ เล่นเกมทางภาษา

5.2 *ความสามารถทางการพูดภาษาไทย* หมายถึง พฤติกรรมการพูดภาษาไทยเพื่อสื่อ ความหมายให้ผู้อื่นรับรู้ โดยวัดจากแบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ผ่ากะเหรียญ แบ่งเป็น 2 ด้านคือ ด้านการพูดคำศัพท์ภาษาไทยและด้านการพูดเป็นประโยค

5.2.1 *การพูดคำศัพท์ภาษาไทย* หมายถึง พฤติกรรมการพูดเพื่อสื่อความหมาย ตามรูปภาพให้ผู้อื่นเข้าใจด้วยภาษาไทย

5.2.2 *การพูดเป็นประโยค* หมายถึง พฤติกรรมการพูดภาษาไทยด้วยคำหลายคำ ที่เรียบเรียงเป็นประโยคสั้นๆ โดยสอดคล้องกับภาพ มีใจความครอบคลุม ใคร ทำอะไร

5.3 *เด็กปฐมวัยผ่ากะเหรียญ* หมายถึง เด็กชนผ่ากะเหรียญ อายุระหว่าง 4-5 ปี ภาษาที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันคือ ภาษากะเหรี่ยง และเรียนอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2

ปีการศึกษา 2560 ในโรงเรียนบ้านแม่ตอละ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 2

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 เด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยง ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านแม่ตอละ ได้รับการพัฒนาความสามารถทางการพูดภาษาไทย จากการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

6.2 ครูได้แนวทางการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาการพูดของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมคำคล้องจองที่มีต่อความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยง ในโรงเรียนบ้านแม่ตอละ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง โดยผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและนำเสนอในหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง
 - 1.1 ความหมายและความสำคัญของคำคล้องจอง
 - 1.2 ประเภทของคำคล้องจอง
 - 1.3 ลักษณะของคำคล้องจองที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย
 - 1.4 การจัดกิจกรรมคำคล้องจองสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 1.5 ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง
 - 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย
 - 2.1 ความหมายและความสำคัญของการพูด
 - 2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย
 - 2.3 พัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัย
 - 2.4 การเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กปฐมวัย
 - 2.5 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 2.6 การส่งเสริมการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง
 - 2.7 การประเมินความสามารถในการพูดของเด็กปฐมวัย
 - 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการพูดของเด็กปฐมวัย

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

1.1 ความหมายและความสำคัญของคำคล้องจอง

คำคล้องจอง หมายถึง คำที่มีลักษณะเป็นคำสัมผัส มีการสัมผัสคล้องจองของคำด้วยเสียงสระเดียวกัน ถ้ามีตัวสะกดจะมีเสียงตัวสะกดของคำอยู่ในมาตราตัวสะกดมาตราเดียวกัน (เครือรัตน์ เรืองแก้ว, 2554, น. 1; ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, น. 236) คำสัมผัสเป็นลักษณะสำคัญของคำประพันธ์ประเภทร้อยกรองของไทย อันประกอบด้วย สัมผัสคู่ที่ 1 ได้แก่ สัมผัสสระ สัมผัสอักษร และสัมผัสนอก และสัมผัสคู่ที่ 2 ได้แก่สัมผัสนอก และสัมผัสในเพื่อทำให้บทร้อยกรองมีความไพเราะมากยิ่งขึ้น (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, 2549, น.40)

สำหรับความสำคัญของคำคล้องจองนั้น จิระประภา บุญนิติย์, ละออ ชูติกร, และศรีสมบัติ เทพกาญจนา (2550, น. 64-65) กล่าวว่า คำคล้องจอง บทกลอน เป็นสิ่งที่มีมานานแล้วในภาษาไทยถือเป็นมรดกทางภูมิปัญญาของคนไทยที่สืบทอดกันมา มีทั้งบทกล่อมเด็ก บทร้องเล่น เพลงประกอบการละเล่น รวมทั้งปริศนาคำทาย คำคล้องจองเหล่านี้สามารถใช้สอนคำศัพท์ ส่งเสริมพัฒนาภาษาของเด็ก ทำให้เด็กใช้ภาษาไทยได้ดี ใช้ถ้อยคำถูกต้อง และทำให้เด็กเกิดความสุข สนุกสนานกับจังหวะและเสียงที่ได้ยิน สอดคล้องกับ พรพิไล เลิศวิชา และอัครภูมิ จารุภากร (2551, น. 35) ที่กล่าวว่า บทร้องเล่น บทคำคล้องจอง และเพลงเด็ก เป็นสิ่งที่เด็กคุ้นเคย เด็กจะสนุกสนานกับเสียงคำคล้องจองที่ฟังแล้วไพเราะ รวมทั้งรับรู้และเรียนรู้คำศัพท์ได้ง่าย นอกจากนี้ยังช่วยให้เรียนรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีความเป็นอยู่รวมทั้งศิลปวัฒนธรรมที่เด็กได้เรียนรู้ในทางอ้อมอีกด้วย (ละออ ชูติกร และสมใจ ทิพย์ชัยเมธา, 2549, น. 88)

สรุปได้ว่า คำคล้องจอง เป็นคำที่มีคำสัมผัสคล้องจองกัน โดยมีเสียงสระเดียวกัน และหากเป็นคำที่มีตัวสะกดจะสัมผัสคล้องจองกับคำที่มีตัวสะกดในมาตราเดียวกัน คำคล้องจองเป็นลักษณะของคำสัมผัสในบทประพันธ์ประเภทร้อยกรอง ที่ประกอบด้วย สัมผัสสระ สัมผัสอักษร สัมผัสนอกและสัมผัสใน คำคล้องจองมีความสำคัญกับคนไทยมานานเพราะเป็นมรดกทางภูมิปัญญาที่คนไทยนำมาใช้ เป็นบทร้องเล่น บทร้อยกรอง บทกลอน ซึ่งสามารถใช้ปลูกฝัง วัฒนธรรม และประเพณีไทยได้ รวมทั้งช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาให้กับเด็กได้เป็นอย่างดี

1.2 ประเภทของคำคล้องจอง

การแบ่งประเภทคำคล้องจองนั้นแบ่งได้หลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่ง มีรายละเอียดดังนี้

สุระ ดามาพงษ์ (2555, น. 61-62) ได้แบ่งคำคล้องจองตามจำนวนคำพยางค์เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. คำคล้องจอง 2 คำพยางค์ คือ คำ 2 คำหรือ 2 พยางค์ที่คำหรือพยางค์ท้ายของคำหน้าสัมผัสคล้องจองกับคำหรือพยางค์แรกของคำหลัง เช่น ต้อนรับ ขับสู้, อยู่เย็น เป็นสุข
2. คำคล้องจอง 3 คำพยางค์ คือ คำ 3 คำ หรือ 3 พยางค์ที่คำหรือพยางค์ท้ายของคำหน้าสัมผัสคล้องจองกับพยางค์แรกหรือพยางค์ที่ 2 ของคำหลัง เช่น หวานเป็นลม ขมเป็นยา
3. คำคล้องจอง 4 คำพยางค์ คือ คำ 4 คำหรือ 4 พยางค์ที่คำหรือพยางค์ท้ายของคำหน้าสัมผัสคล้องจองกับพยางค์แรกหรือพยางค์ที่ 2 ของคำหลัง เช่น คนไทยรักกัน แบ่งปันน้ำใจ รักจนเจือ เอื้อเพื่อเอื้อแผ่

การแบ่งประเภทคำคล้องจองตามจำนวนพยางค์แบ่งได้อีกลักษณะหนึ่ง โดยแบ่งคำคล้องจองตามจำนวนพยางค์ในการออกเสียง ดังนี้ (ชัชวพันธ์ สีแก้ว, 2537, น. 11-35)

1. คำคล้องจอง 2 พยางค์ หมายถึง คำที่มี 2 พยางค์และออกเสียงคล้องจองกัน ซึ่งจำแนกตามลักษณะการคล้องจองได้ดังนี้
 - 1.1 สระเสียงเดียวกัน ไม่มีตัวสะกด เช่น กระจะ กระจะปะ กระจะปะ
 - 1.2 สระเสียงเดียวกัน และมีตัวสะกดเดียวกัน เช่น ก้ามกราม ก้าวร้าว โกงโค้ง
2. คำคล้องจอง 3 พยางค์ หมายถึง คำหรือถ้อยคำ 3 พยางค์ที่มีพยางค์ต่าง ๆ คล้องจองกัน ดังนี้
 - 2.1 พยางค์ที่ 1, 2 และ 3 คล้องจองกัน เช่น กระจะตะ เบื่อเรือเท่อ
 - 2.2 พยางค์ที่ 1 และ 2 คล้องจองกัน เช่น กระจะมั่ง กระจะแม่มะลอก
 - 2.3 พยางค์ที่ 2 และ 3 คล้องจองกัน เช่น กระจะเปาเบา กระจะปู้กลูก กระจะเท่เร่
 - 2.4 พยางค์ที่ 1 และ 3 คล้องจองกัน เช่น ลูกละหุก นาฬิกา อำพะน่า
3. คำคล้องจอง 4 พยางค์ หมายถึง คำหรือถ้อยคำ 4 พยางค์ที่มีพยางค์ต่างๆ คล้องจองกัน ดังนี้
 - 3.1 พยางค์ที่ 1 และ 2 คล้องจองกัน เช่น กระจะบั้งหา ใต้ไม้ลำเดียว ธาราเคหะ
 - 3.2 พยางค์ที่ 1, 2 และ 3 คล้องจองกัน เช่น งอก่องอจิง โกรโรโครค
 - 3.3 พยางค์ที่ 2 และ 4 คล้องจองกัน เช่น อูรังอูตัง อุบาสิกา
 - 3.4 พยางค์ที่ 1, 2, 3 และ 4 คล้องจองกัน เช่น โกรโรโกโส
 - 3.5 พยางค์ที่ 2 และ 3 คล้องจองกัน เช่น กระจะจอกงอกร้อย กระจะจองอแง
4. คำคล้องจอง 5 พยางค์ หมายถึง คำหรือถ้อยคำ 5 พยางค์ที่มีพยางค์ต่าง ๆ คล้องจองกัน ดังนี้
 - 4.1 พยางค์ที่ 1 และ 3 คล้องจองกัน เช่น ยุงเหมือนยุงตีกัน

- ระกำ
- 4.2 พยางค์ที่ 2 และ 3 คล้องจองกัน เช่น ของเลื่อนเดือนจันทร์มาก ใจไม่ไผ่
- 4.3 พยางค์ที่ 2 และ 4 คล้องจองกัน เช่น ไก่ฟ้าพญาลอ ขายผ้าเอาหน้ารอด
- 4.4 พยางค์ที่ 3 และ 4 คล้องจองกัน เช่น ไม่ชอบมาพากล ไม่พูดพร่ำทำเพลง
5. คำคล้องจอง 6 พยางค์ หมายถึง คำหรือถ้อยคำ พยางค์ที่มีพยางค์ต่าง ๆ คล้อง
จองกัน ดังนี้
- 5.1 พยางค์ที่ 1 และ 3 กับ 4 และ 5 คล้องจองกัน เช่น วุ่นเป็นจุกกฐิน
- 5.2 พยางค์ที่ 2 และ 3 คล้องจองกัน เช่น มดแดงแฝงพวงมะม่วง มีตาหามีแววไม่
- 5.3 พยางค์ที่ 2 และ 4 คล้องจองกัน เช่น เพอเรือกระเซอกันร้ว
- 5.4 พยางค์ที่ 2 และ 5 คล้องจองกัน เช่น ขายหน้าวันละห้าเบี้ย ฆ่าควายเสียดายพริก
- 5.5 พยางค์ที่ 3 และ 4 คล้องจองกัน เช่น จิงก็ราข่าก็แรง ฆ่าไม่ได้ขายไม่ขาด
- 5.6 พยางค์ที่ 3 และ 5 คล้องจองกัน เช่น ตามใจปากลำบากท้อง แม่สายบัวแต่งตัวค้ำ
- 5.7 พยางค์ที่ 2 และ 5 กับ 4 และ 6 คล้องจองกัน เช่น เฮละโลสาระพา
6. คำคล้องจอง 7 พยางค์ หมายถึง คำหรือถ้อยคำ 7 พยางค์ที่มีพยางค์ต่างๆ คล้อง
กัน ดังนี้
- 6.1 พยางค์ที่ 3 และ 4 คล้องจองกัน เช่น คดในข้องอในกระดุก
- 6.2 พยางค์ที่ 3 และ 5 คล้องจองกัน เช่น น้ำท่วมทุ่ง ผักบุ้งโหรงเหรง
- 6.3 พยางค์ที่ 3 และ 6 คล้องจองกัน เช่น ลีบปากว่า ไม่เท่าตาเห็น
- 6.4 พยางค์ที่ 4 และ 5 คล้องจองกัน เช่น หมควาสนาบารมี
7. คำคล้องจอง 8 พยางค์ หมายถึง คำหรือถ้อยคำ 8 พยางค์ที่มีพยางค์ต่างๆ คล้อง
จองกัน ดังนี้
- 7.1 พยางค์ที่ 3 และ 6 คล้องจองกัน เช่น หนุ่มทั้งแ่ง มากินแดงเถาดาย
- 7.2 พยางค์ที่ 4 และ 5 คล้องจองกัน เช่น กินอยู่กับปาก อยากอยู่กับท้อง
- 7.3 พยางค์ที่ 4 และ 6 คล้องจองกัน เช่น กำแพงมีหู ประตูมีช่อง
- 7.4 พยางค์ที่ 4 และ 7 คล้องจองกัน เช่น น้ำตาลใกล้มด ใครจะอดได้
8. คำคล้องจอง 9 พยางค์ หมายถึง คำหรือถ้อยคำ 9 พยางค์ที่มีพยางค์ต่างๆ คล้อง
จองกัน ดังนี้
- 8.1 พยางค์ที่ 4 และ 7 คล้องจองกัน เช่น ทำบุญเอาหน้า ภวานากันตาย
- 8.2 พยางค์ที่ 5 และ 7 คล้องจองกัน เช่น ตักน้ำใส่กะโหลก ชะโงกดูเงา

9. คำคล้องจอง 10 พยางค์ขึ้นไป หมายถึง คำหรือถ้อยคำ 10 พยางค์ขึ้นไปที่มี พยางค์ต่างๆ คล้องจองกัน ดังนี้

- 9.1 พยางค์ที่ 2, 4 และ 7 คล้องจองกัน เช่น ไฟร้อนจะนอนเย็น ไฟเย็นจะคืนตาย
- 9.2 พยางค์ที่ 3 และ 5 กับ 8 และ 11 คล้องจองกัน เช่น ไม้รูดักเสื่อเอาเรือมาจอด
- 9.3 พยางค์ที่ 4 และ 7 คล้องจองกัน เช่น เกลียดตัวกินไข่ เกลียดปลาไหลกินน้ำแกง
- 9.4 พยางค์ที่ 5 และ 6 คล้องจองกัน เช่น ทำคุณบูชาโทษ โปรดสัตว์ได้บาป
- 9.5 พยางค์ที่ 5 และ 7 คล้องจองกัน เช่น คบคนให้ดูหน้า ซื่อผ้าให้ดูเนื้อล
- 9.6 พยางค์ที่ 5 และ 8 คล้องจองกัน เช่น มีทองเท่าหนวดกุ้ง นอนสะดุ้งจนเรือนไหว
- 9.7 พยางค์ที่ 6 และ 8 คล้องจองกัน เช่น ปลุกเรื่อนตามใจผู้อยู่ ปลุกอู่ตามใจผู้นอน
- 9.8 พยางค์ที่ 4 และ 8 คล้องจองกัน เช่น เสียทองเท่าหัว ไม่ยอมเสียผ้าให้ใคร
- 9.9 พยางค์ที่ 6 และ 9 คล้องจองกัน เช่น ไม่เห็นน้ำตัดกระบอก ไม่เห็นกระรอก

โก่งหน้าไม้

- 9.10 พยางค์ที่ 4 และ 11 กับ 7 และ 9 คล้องจองกัน เช่น แม่สื่อแม่ชัก ไม่ได้ตัว

เอาวัวพันหลัก

ทั้งนี้ คำคล้องจองเป็นลักษณะของคำสัมผัสในคำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง ซึ่งมีการแบ่งตามฉันทลักษณ์ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2549, น.37-38) ได้กล่าวว่า คำประพันธ์ตามฉันทลักษณ์ จำแนกเป็นประเภทใหญ่ได้ 5 ประเภท ดังนี้

1. กาพย์ แบ่งเป็น กาพย์ยานี กาพย์ฉบัง กาพย์สุรางคนางค์ กาพย์ขับไม้
2. กลอน แบ่งเป็น กลอนแปดและกลอนหก ซึ่งจัดเป็นกลอนสุภาพ และกลอนอีกหลายรูปแบบ คือ ดอกสร้อย สักวา เพลงยาว เสภา นิราศ กลอนบทละคร กลอนเพลงพื้นบ้าน เป็นต้น
3. โคลง แบ่งเป็น โคลงสอง โคลงสี่ ซึ่งแต่งเป็นโคลงสุภาพ เป็นต้น
4. ฉันท์ แบ่งเป็นหลายชนิด เช่น วิชขุมลาฉันท์ มาณวกันท์ อินทวิเชียรฉันท์ เป็นต้น

5. ร่าย แบ่งเป็น ร่ายสั้น และร่ายยาว

สรุปได้ว่า ประเภทของคำคล้องจองแบ่งประเภทได้หลายลักษณะ ทั้งการแบ่งตามจำนวนคำพยางค์ และแบ่งตามฉันทลักษณ์ในคำประพันธ์ประเภทร้อยกรองของไทย

1.3 ลักษณะของคำคล้องจองที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

คำคล้องจองสามารถนำมาจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาและพัฒนาในด้านต่างๆ ได้ คำคล้องจองที่นำมาใช้ควรเป็นกลอนสั้นๆ ง่ายๆ มีจังหวะที่สนุกสนานและเป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก ที่เด็กคุ้นเคย (ละออ ชูติกร และสมใจ ทิพย์ชัยเมธา, 2549, น.88)

ซึ่งลักษณะของคำคล้องจองที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย มีรายละเอียดดังนี้ (วิริยะ สิริสิงห, 2551, น.127-131)

1. บทร้อยกรองหรือคำคล้องจองควรถูกใช้คำง่ายที่เป็นคำพยางค์เดียวหรือสองพยางค์ คำประสมสองพยางค์หรือสามพยางค์ คำซ้อนสองพยางค์ คำซ้ำและคำที่มีความถี่ในการใช้สูงเพราะจะช่วยให้เด็กเข้าใจความหมายได้ทันที ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ปีใหม่

ปีใหม่วันใหม่	แสงแดดสดใสจิตใจสำราญ
นกน้อยร้องเพลง	ครื้นเครงประสาน
ดอกไม้แย้มบาน	ทุกคนร่าเริง

2. บทร้อยกรองหรือคำคล้องจองมีความหมายที่เข้าใจง่ายไม่สับสนหรือกำกวม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ลำธารน้อย

ลำธารน้อย	มีน้ำรินไหล
คูน้ำใสใส	เห็นกรวดแวววาว
ปลาตัวนิด	ว่ายซิดสาหร่าย
พ่นน้ำกระจาย	เป็นฟองขาวขาว
ต้นไทรย้อย	ห้อยรากลงมา
ร่มเย็นหนักหนา	นอนฝันเห็นดาว

3. บทร้อยกรองหรือคำคล้องจองมีเสียงหลากหลายด้วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีเสียงสลับกัน รวมทั้งจังหวะในการออกเสียงด้วย ซึ่งจะทำให้มีเสียงไพเราะและมีจังหวะสนุกสนาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ข้าวลูกกะปิ

ข้าวสุก	มากลุก	กะปิ
อย่าเพอติ	กึ่งแห้ง	โรยลง
หมูหวาน	ใส่จาน	บรรจง
มานั่ง	ล้อมวง	กินให้สำราญ
ข้าวสุก	มากลุก	กะปิ
เติมอีกสิ	สองจาน	สามจาน
แกงจืด	ยอดตำลึง	หวาน
ซดแล้วชื่นบาน	คล่องคอ	จริงเอย

4. บทร้อยกรองหรือคำคล้องจองที่ฝากข้อคิดที่มีคุณค่าทางใจให้กับเด็ก เช่น ข้อคิดในการเอื้อเฟื้อช่วยเหลือ หรือความมีน้ำใจต่อกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ฝนตกแดดออก

ฝนตกแดดออก	นกกระจอกแปลกใจ
โศผินบินไป	ไม่รู้หนทาง
ไปพบมะพร้าว	นกหนาวครวญคราง
พื้มะพร้าวใจกว้าง	ขอพักสักวัน
ฝนตกแดดออก	นกกระจอกพักผ่อน
พอหายเหนื่อยอ่อน	บินจรผายผัน
ขอบใจพื้มะพร้าว	ถึงคราวช่วยกัน
น้ำใจผูกพัน	ไม่ลืมบุญคุณ

5. บทร้อยกรองหรือคำคล้องจองที่ทำให้เกิดความบันเทิงใจ หรือผลิตเพลีนด้วยการอ่านบทร้อยกรอง ซึ่งอาจจะแต่งให้เข้ากับทำนองเพลงไทยแล้วสอนให้เด็กร้อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

แสงดาว (ทำนองต้อยตึง)

แสงดาว	พราบบนฟ้า
เจิดแจ่มจ้า	งามตาน่าชม
ค่าคืน	ชื่นอารมณ์
ขามเมื่อลม	พัดรำเพยมา
ดาวเด่นระยับ	สว่างวาววับ
เราสุดจะนับ	จำนวนดารา
แสงสว่างสุกใส	อยู่ในนภา
ใครประคิษฐ์เข้ามา	นำชมจริงเอย

สรุปได้ว่า ลักษณะของบทร้อยกรองหรือคำคล้องจองที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย ได้แก่บทร้อยกรองหรือคำคล้องจองที่มีคำที่มีความหมายที่เข้าใจง่าย มีเสียงวรรณยุกต์ที่หลากหลาย สลับกัน และมีจังหวะในการออกเสียงที่ฟังไพเราะและสนุกสนาน รวมทั้งมีข้อคิดที่มีคุณค่าทางใจ ซึ่งบทร้อยกรองหรือคำคล้องจองที่มีลักษณะดังกล่าวก่อให้เกิดความบันเทิงใจและสร้างความเพลิดเพลินให้กับเด็ก

1.4 การจัดกิจกรรมคำคล้องจองสำหรับเด็กปฐมวัย

กิจกรรมคำคล้องจอง เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการพูดและเชื่อมโยงไปถึงการอ่าน คำคล้องจองเป็นคำที่มีเสียงสัมผัสสระ ทำให้ง่ายต่อการออกเสียง และง่ายต่อการจดจำ ครูปฐมวัยสามารถสอดแทรกคำคล้องจองกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยสอดแทรกไปในหน่วยการเรียนรู้ซึ่งจะช่วยเพิ่มความน่าสนใจ และส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็ก ทำให้เด็กสามารถใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องชัดเจน รวมทั้งสามารถใช้ระดับเสียงแสดงความรู้สึกได้ตรงความหมาย (วารุณี สุกถารักษ์, 2553, น.7) การจัดกิจกรรมคำคล้องจองสำหรับเด็กปฐมวัยมีหลายรูปแบบ ดังต่อไปนี้

1. การจัดกิจกรรมคำคล้องจอง ควบคู่กับการบริหารนิ้วมือ และการเคลื่อนไหวร่างกาย มี 2 ลักษณะ (อรมณี สุวรรณपाल, 2539, น.461-462) ได้แก่

1.1 คำคล้องจองประกอบการเล่นนิ้วมือ เป็นการขยับนิ้วมือ ทำท่าทางประกอบการพูดคำคล้องจอง ซึ่งพัฒนากล้ามเนื้อมือ ไปพร้อมกับการพัฒนาภาษาของเด็กด้วย

1.2 คำคล้องจองประกอบการท่าทาง เป็นการท่าทางเคลื่อนไหวร่างกายประกอบการพูดคำคล้องจอง

2. การจัดกิจกรรมคำคล้องจอง โดยให้เด็กพูดตามที่ละวรรค ซึ่งในระหว่างการท่องคำคล้องจอง มีการสอดแทรกคำถามเกี่ยวกับคำคล้องจองที่เด็กได้ท่อง เพื่อฝึกให้เด็กได้คิด (จิรประภา บุญนิคย์, ละออ ชุตติกร, และศรีสมบัติ เทพกาญจนา, 2551)

3. การจัดกิจกรรมคำคล้องจองประกอบหนังสือเล่มใหญ่ โดยครูสามารถทำหนังสือเล่มใหญ่ที่ประกอบด้วยภาพและบทร้องเล่น คำคล้องจอง แล้วฝึกให้เด็กอ่านออกเสียง ด้วยการชี้คำและอ่านตามครู ซึ่งจะช่วยให้เด็กเรียนรู้ทิศทางการอ่านที่ถูกต้อง เรียนรู้โครงสร้างภาษาและยังเชื่อมโยงไปสู่การเขียนได้ด้วยการให้เด็กเขียนคำง่ายๆ ที่ได้อ่านไปแล้ว (พรพิไล เลิศวิชา และ อัครภูมิ จารุภากร, 2551, น.36-37)

4. การจัดกิจกรรมคำคล้องจองประกอบการละเล่นของไทย เช่น โพงพาง จ้ำจี้ เป็นต้น (สุจิต เพียรชอบ, 2540, น. 1020 -1024)

คำคล้องจองในหมวดคำต่างๆ การแต่งคำขวัญด้วยคำคล้องจอง เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ทำให้เด็กเรียนรู้ภาษาได้เป็นอย่างดี (สุจิต เพียรชอบ, 2540, น. 1020 -1024)

จากที่กล่าวทั้งหมดข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมคำคล้องจองมี 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) การจัดกิจกรรมคำคล้องจอง ควบคู่กับการบริหารนิ้วมือ และการเคลื่อนไหวร่างกาย 2) การท่องคำคล้องจองแล้วตอบคำถามเพื่อฝึกกระบวนการคิด 3) การจัดกิจกรรมคำคล้องจองประกอบหนังสือเล่มใหญ่ และ 4) การจัดกิจกรรมคำคล้องจองประกอบการละเล่นของไทยและ

กิจกรรมทางภาษา ซึ่งรูปแบบการจัดกิจกรรมคำคล้องจองที่กล่าวมานั้น สร้างความสนุกสนานในการเรียนรู้ภาษา และมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรม ที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ได้เป็นอย่างดี

1.5 ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

กิจกรรมคำคล้องจองสามารถจัดได้หลายรูปแบบ และมีประโยชน์สำหรับการพัฒนาเด็กปฐมวัยและช่วยส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ (เบญจวรรณ วงศ์ศักดิ์, 2547; จิระประภา บุญชนิดย์, ละออ ชูติกร และศรีสมบัติ เทพกาญจนา, 2551; พรพิไล เลิศวิชา และอักรภูมิ จารุภากร, 2551)

1. ด้านร่างกาย กิจกรรมคำคล้องจองสามารถพัฒนาด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย โดยใช้ประกอบการเล่นนิ้วมือ ซึ่งสามารถใช้เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อเล็กได้
2. ด้านอารมณ์ จิตใจ คำคล้องจองสร้างความดึงดูดใจด้วยการใช้จังหวะและเสียง ทำให้เด็กสนุกสนานไปพร้อมกับพัฒนาในด้านอื่น ๆ เช่น การฟัง การพูด
3. ด้านสังคม การที่เด็กได้ทำกิจกรรมคำคล้องจองกับเพื่อนบุคคลใกล้ชิด จะทำให้เด็กมีความรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย มีความมั่นใจ นอกจากนี้เด็กได้เรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยผ่านคำคล้องจองอีกด้วย
4. ด้านสติปัญญา คำคล้องจองเป็นสิ่งที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาให้กับเด็กปฐมวัย ทั้งในด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน รวมถึงเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ๆจนเกิดความคิดและจินตนาการ

โดยสรุปแล้ว กิจกรรมคำคล้องจอง สามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกายเด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก ด้านอารมณ์ จิตใจ เด็กได้รับความสนุกสนาน มีความสุข ด้านสังคมเด็กได้เรียนรู้กับเพื่อนๆหรือบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดและได้เรียนรู้วิถีชีวิตของคนไทย รวมทั้งด้านสติปัญญาเด็กได้พัฒนาภาษา และเรียนรู้คำศัพท์

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

1.6.1 งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยเพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง จำนวน 4 เรื่อง (เบญจวรรณ วงศ์ศักดิ์, 2547; ปานใจ จารุวนิช, 2548; คณิศร ตรีผล, 2550; ศิรินารถ วัฒนกุลและคณะ, 2556) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาด้านภาษาของเด็กปฐมวัย 3 เรื่อง ได้แก่ เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางการพูดของเด็กปฐมวัยด้านทักษะทางการพูด ด้านการเข้าใจความหมายและด้านการใช้ภาษาพูดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ (ปานใจ จารุวนิช, 2548) เพื่อศึกษาความสามารถ

ทางการพูดของเด็กปฐมวัย (คณิศร ตริผล, 2550) ส่วนงานวิจัยเรื่องที่ 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจอง (ศิรินารถ วัฒนกุล และคณะ, 2556) งานวิจัยเรื่องที่ 4 มีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างจากงานวิจัยทั้ง 3 เรื่องที่ได้กล่าวข้างต้น โดยเป็นงานวิจัยที่ศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง (เบญจวรรณ วงศ์ศักดิ์, 2547) ซึ่งจากวัตถุประสงค์ของงานวิจัยทั้ง 4 เรื่อง พบว่าส่วนใหญ่ใช้การจัดกิจกรรมคำคล้องจองเพื่อศึกษาการพูดของเด็กปฐมวัย

ประชากร งานวิจัยทั้ง 4 เรื่อง ใช้ประชากรเป็นเด็กปฐมวัย ชาย – หญิง เหมือนกัน แต่ต่างกันที่ช่วงอายุโดยงานวิจัย 2 เรื่อง เป็นประชากร อายุ 3-4 ปี (คณิศร ตริผล, 2550; ศิรินารถ วัฒนกุล และคณะ, 2556) ส่วนงานวิจัยอีก 2 เรื่อง ใช้ประชากรอายุที่มีช่วงอายุแตกต่างกัน โดยเป็นประชากร อายุ 4-6 ปี (เบญจวรรณ วงศ์ศักดิ์, 2547) และเป็นประชากร อายุ 4-5 ปี (ปานใจ จารุวณิช, 2548)

กลุ่มตัวอย่าง งานวิจัยทั้ง 4 เรื่อง มีงานวิจัย 2 เรื่องมีขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คนเท่ากัน (ปานใจ จารุวณิช, 2548; ศิรินารถ วัฒนกุล และคณะ, 2556) กลุ่มตัวอย่าง 24 คน (เบญจวรรณ วงศ์ศักดิ์, 2547) และกลุ่มตัวอย่าง 12 คน (คณิศร ตริผล, 2550)

แบบแผนงานวิจัย แบบแผนงานวิจัยทั้ง 4 เรื่องเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณใช้กลุ่มตัวอย่างเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง

เครื่องมือวิจัย แบ่งเป็น

1. เครื่องมือทดลอง เครื่องมือทดลองที่ใช้ในงานวิจัยทั้ง 4 เรื่อง คือ แผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจองประกอบการเล่นนิ้วมือ (เบญจวรรณ วงศ์ศักดิ์, 2547) แผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง (ปานใจ จารุวณิช, 2548) คำคล้องจองที่สร้างขึ้น และแผนการจัดกิจกรรมการใช้คำคล้องจอง (คณิศร ตริผล, 2550) และแผนการจัดกิจกรรมการท่องคำคล้องจองที่ส่งผลต่อพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัย (ศิรินารถ วัฒนกุล และคณะ, 2556)

2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ แบบวัด และแบบสังเกตพฤติกรรม

2.1 แบบวัด การเก็บรวบรวมข้อมูลของงานวิจัย 3 เรื่องใช้แบบวัดในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (เบญจวรรณ วงศ์ศักดิ์, 2547) ใช้แบบทดสอบความสามารถทางการพูด (คณิศร ตริผล, 2550) ใช้แบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านการพูด (ศิรินารถ วัฒนกุล และคณะ, 2556)

2.2 แบบสังเกตพฤติกรรม การเก็บรวบรวมข้อมูลของงานวิจัย อีก 1 เรื่อง ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมทางการพูดของเด็กปฐมวัย (ปานใจ จารุวณิช, 2548)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น

สถิติพื้นฐาน สถิติพื้นฐานที่ใช้ในงานวิจัยทั้ง 4 เรื่อง ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (เบญจวรรณ วงศ์ศักดิ์, 2547; ปานใจ จารุวิช, 2548; คณิศร ตรีผล, 2550 และศิรินารถ วัฒนกุล และคณะ, 2556)

สถิติทดสอบสมมติฐาน การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานใช้สถิติทดสอบค่าที่ t (t-test) แบบ Dependent Samples ในงานวิจัย 2 เรื่อง (เบญจวรรณ วงศ์ศักดิ์, 2547 และ ปานใจ จารุวิช, 2548)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย ทั้ง 4 เรื่อง มีงานวิจัย 3 เรื่องที่มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาด้านภาษาของเด็กปฐมวัยที่เกี่ยวกับการพูด มีผลการวิจัยที่สอดคล้องกัน คือ พฤติกรรมทางการพูดหลังการจัดกิจกรรมสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีพฤติกรรมการพูดด้านทักษะทางการพูด ด้านการเข้าใจความหมาย และด้านการใช้ภาษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 (ปานใจ จารุวิช, 2548) ความสามารถทางการพูดแสดงความต้องการ พูดแสดงความคิดเห็น พูดเล่าเรื่อง พูดตั้งคำถามของเด็กปฐมวัยสูงขึ้นจากการใช้วิธีวัดคะแนนเพิ่มสัมพัทธ์ และความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการใช้คำคล้องจองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนได้รับการทดลอง (คณิศร ตรีผล, 2550) เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางด้านการพูดเพิ่มขึ้น (ศิรินารถ วัฒนกุล และคณะ, 2556) และงานวิจัย 1 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมคำคล้องจองประกอบการเล่นนิ้วมือมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (เบญจวรรณ วงศ์ศักดิ์, 2547) ซึ่งผลการวิจัย ทั้ง 4 เรื่องแสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมคำคล้องจองเป็นกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อพฤติกรรมทางการพูด ความสามารถทางการพูด และพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยให้มีการพัฒนาขึ้น และกิจกรรมคำคล้องจองประกอบการเล่นนิ้วมือส่งผลต่อความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กให้มีความสามารถสูงขึ้นด้วย

1.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยเพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมคำคล้องจองมี 2 เรื่อง โดยวัตถุประสงค์ของงานวิจัยทั้ง 2 เรื่อง เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการตระหนักรู้ในระบบเสียงของเด็กปฐมวัย คือ เพื่อเปรียบเทียบการตระหนักรู้ในระบบเสียงของเด็กปฐมวัยหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง (Harper, 2011) และเพื่อประเมินประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมคำคล้องจองใน 4 รูปแบบ ที่มีผลต่อการพัฒนาการตระหนักรู้ในระบบเสียงของเด็กปฐมวัย (Bolduc & Lefebvre, 2012)

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นเตรียมอนุบาล อายุ 3 ปี (Harper, 2011) และเป็นนักเรียนชั้นอนุบาล อายุ 4- 6 ปี (Bolduc & Lefebvre, 2012)

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มควบคุมจำนวน 9 คน และกลุ่มทดลองจำนวน 11 คน (Harper, 2011) และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม และกลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม (Bolduc & Lefebvre, 2012)

แบบแผนงานวิจัย เป็นการวิจัยทดลองแบบ 2 กลุ่ม มีกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง (Harper, 2011; Bolduc & Lefebvre, 2012)

เครื่องมือในการวิจัย การวิจัยทั้ง 2 เรื่อง ใช้เครื่องมือที่มีความคล้ายคลึงกัน ซึ่ง ประกอบด้วย คำคล้องจองสำหรับเด็ก และแบบประเมินการตระหนักรู้ในระบบเสียงสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นการทดสอบโดยเน้นให้เด็กได้ออกเสียง (Harper, 2011; Bolduc & Lefebvre, 2012)

ผลการวิจัย งานวิจัยทั้งสองเรื่องมีผลที่คล้ายคลึงกัน โดยพบว่า กิจกรรมคำคล้องจอง ทำให้การตระหนักรู้ในระบบเสียงหมายถึงการรับรู้และเข้าใจว่าอักษรที่มองเห็นแทนเสียงใด การตอบสนองหน่วยเสียง การรับรู้เสียงสัมผัส รวมทั้งกระตุ้นการพัฒนาทักษะด้านการออกเสียงของเด็กปฐมวัยพัฒนาดีขึ้น (Harper, 2011) และการจัดกิจกรรมคำคล้องจองที่ผสมผสานดนตรีช่วยส่งเสริมทักษะในการออกเสียงให้ดีขึ้นด้วย (Bolduc & Lefebvre, 2012)

จากผลการศึกษารายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ จำนวน 6 เรื่อง ผลการวิจัยส่วนใหญ่สอดคล้องกันว่า การจัดกิจกรรมคำคล้องจองสำหรับเด็กปฐมวัย มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาภาษาโดยเฉพาะการพูดของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย

2.1 ความหมายและความสำคัญของการพูด

2.1.1 ความหมายของการพูด

การพูดเป็นส่วนหนึ่งของการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันของมนุษย์ มีผู้ให้ความหมายของการพูด ที่สอดคล้องกันว่า การพูด หมายถึง พฤติกรรมที่มนุษย์ใช้สื่อความหมาย ด้วยการเปล่งเสียงประกอบกับสีหน้า ท่าทาง เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดต่างๆ ไปถึงผู้ฟัง (วารุณี พลบูรณ์, 2546, น.39; เสาวภา วัชรกิตติ, 2547, น.35) ศรียา นิยมธรรม และประภัสร์ นิยมธรรม (2551, น.2) ได้กล่าวว่า การพูดในความหมายทางสรีรวิทยานั้น หมายถึง ผลจากการทำงานและการสันสะเทือนของอวัยวะในระบบการหายใจและการเปล่งเสียง ในทางฟิสิกส์ การพูด หมายถึง แบบเสียงที่มีความถี่และการเปลี่ยนแปลงของช่วงคลื่นที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

และซับซ้อน ส่วนทางสัทศาสตร์ การพูด หมายถึง ผลการทำงานของระบบการหายใจและการออกเสียงรวมกัน เปล่งออกมาเป็นคำ โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ เพื่อแสดงความคิดไปยังจิตใจของผู้รับฟังหรือผู้ได้ยิน

สรุปได้ว่า การพูด หมายถึง พฤติกรรม หรือวิธีการที่มนุษย์ใช้สื่อสาร สื่อความหมาย โดยการเปล่งเสียง ซึ่งเสียงเป็นผลจากการทำงานของอวัยวะภายใน การเปล่งเสียงนั้นทำเพื่อแสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดต่าง ๆ ให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจ

2.1.2 ความสำคัญของการพูด

การติดต่อสื่อสารกันด้วยการพูดเป็นการสื่อสารที่ช่วยให้มนุษย์ได้แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด และมีการติดต่อสัมพันธ์กันในสังคม (ศรียา นิยมธรรม, และประภัสร์ นิยมธรรม, 2551, น.1) สำหรับเด็กปฐมวัย การพูดเป็นทักษะทางภาษาที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งความสำคัญของการพูดที่มีต่อเด็กปฐมวัยมีดังนี้

1) การพูดเป็นเครื่องมือของเด็กในการสื่อสาร เพื่อแสดงความต้องการต่าง ๆ โดยใช้การพูดในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การแสดงออกถึงความเป็นตัวของตนเอง การแสดงออกถึงความคิดและจินตนาการ หรือสิ่งที่เด็กต้องการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นการส่งและรับข่าวสาร แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น และใช้การพูดเพื่อควบคุมพฤติกรรมของผู้อื่น และให้ตอบสนองความต้องการของตน (วรนาท รักสกุลไทย, 2555, น. 10-10)

2) การพูดสนับสนุนพัฒนาการทางสังคม ด้วยการพูดทำให้เด็กสามารถติดต่อสื่อสารกับเพื่อนๆ และผู้อื่น รวมถึงการเรียนรู้การพูดด้วยคำที่สุภาพและมีมารยาทในการพูด จากตัวแบบที่เด็กได้เห็นและได้ยิน (ราศี ทองสวัสดิ์, 2538, น. 180)

3) การพูดช่วยทำให้เด็กเรียนรู้ได้ง่ายและรวดเร็ว ด้วยการถามคำถามจากผู้ใหญ่หรือบุคคลรอบข้างตัวเด็ก (ชัยพร วิชชาวุธ, 2539, น. 231)

4) การพูดของเด็กปฐมวัยช่วยพัฒนาการคิด ด้วยพัฒนาการทางภาษามีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางสติปัญญาด้านการคิด ซึ่งเป็นผลมาจากการทำงานของสมอง โดยเด็กจะรับรู้สิ่งต่าง ๆ ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าแล้วเกิดกระบวนการภายใน เช่น การเชื่อมโยง การจำ การคิด การมีเหตุผล การจัดโครงสร้าง และการแก้ปัญหา แล้วแสดงออกมาด้วยการพูด การเขียน การแสดงสีหน้า ท่าทางและแววตา ในการสื่อความหมาย (อารมณ์ สุวรรณपाल, 2555, น. 8-9)

สรุปได้ว่า การพูดมีความสำคัญเพราะเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ซึ่งเด็กปฐมวัยใช้การพูดสนับสนุนพัฒนาการทางสังคม ช่วยในการเรียนรู้ และพัฒนาการคิด

2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย

แนวคิดที่อธิบายถึงการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยมี 3 กลุ่ม ได้แก่ แนวคิดของนักจิตวิทยากลุ่มพฤติกรรมนิยม แนวคิดของนักจิตภาษาศาสตร์ และแนวคิดของนักทฤษฎีกลุ่มภาษาและการคิด ซึ่งแต่ละแนวคิดมีรายละเอียด ดังนี้ (Glazer & Buke 1994, pp. 9–15; Jalongo 1992, pp. 9-12; Machado 1999, pp. 8-10; Morrow 1989, pp. 40-44 อ้างถึงใน วรรณาท รักสกุลไทย, 2555, น. 10-12; Noam Chomsky, 1957 อ้างถึงใน ชุมพร ยงค์กิติกุล, 2551, น. 542)

1) แนวคิดของนักจิตวิทยากลุ่มพฤติกรรมนิยม นักจิตวิทยาที่อธิบายเกี่ยวกับการพูด ได้แก่ สกินเนอร์ (Skinner) อธิบายว่า ภาษาพูดเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ฟังและผู้พูด และเชื่อว่า ภาษาเป็นกระบวนการภายในตัวมนุษย์ ที่เป็นผลมาจากการปรับพฤติกรรมด้วยสิ่งแวดล้อม และเชื่อว่าศักยภาพในการเรียนรู้ภาษามีอยู่ในตัวเด็ก โดยเด็กจะเลียนแบบพฤติกรรมเมื่อได้ปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่และคนอื่น โดยหากได้รับแรงเสริมก็จะเลียนแบบตัวแบบมากขึ้น

2) แนวคิดของนักจิตภาษาศาสตร์ ผู้นำของแนวคิดนี้ คือ โนม ชอมสกี (Noam Chomsky) ให้ความสนใจเกี่ยวกับอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการพูด การฟัง เรียกว่าเครื่องมือการเรียนรู้ภาษา (Language Acquisition Device, L.A.D) โดยได้เน้นความสำคัญของ L.A.D ว่าจำเป็นมากในการเรียนรู้ภาษา ถ้าเด็กมีพัฒนาการทางร่างกายตามปกติ เด็กก็จะมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ภาษา นอกจากนี้ นักจิตภาษาศาสตร์กลุ่มนี้ เชื่อว่าเด็กทุกคนมีความสามารถติดตัวมาตั้งแต่กำเนิดที่จะใช้เรียนรู้และเข้าใจภาษา

3) แนวคิดของนักทฤษฎีกลุ่มภาษาและการคิด นักทฤษฎีกลุ่มนี้อธิบายปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาของเด็ก ซึ่งมีนักทฤษฎีหลัก ได้แก่ พีอาเจท์ (Piaget) และ ไวทกอตสกี (Vygotsky) ทฤษฎีของพีอาเจท์เชื่อว่า ภาษาที่เด็กใช้มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กในแต่ละขั้นพัฒนาการ ซึ่งเด็กปฐมวัยอยู่ใน 2 ขั้นแรก คือ ขั้นประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (Sensorimotor Period) เด็กเรียนรู้ภาษาด้วยการเชื่อมโยงคำกับกิจกรรม และมักจะพูดซ้ำแล้วซ้ำอีก อันเป็นผลที่เกิดจากความพึงพอใจในการใช้ภาษาของเด็ก และขั้นความคิดก่อนเกิดปฏิบัติการ (Preoperational Period) เด็กจะใช้สัญลักษณ์แทนวัตถุหรือประสบการณ์ เรียนรู้คำศัพท์มากขึ้นและสามารถนำคำมาเรียงร้อยเป็นประโยคได้ นอกจากนี้พีอาเจท์ (Piaget) กล่าวเพิ่มเติมว่า พัฒนาการทางสติปัญญาในแต่ละขั้นพัฒนาขึ้นด้วยกระบวนการทางสติปัญญา โดยการปรับเข้าสู่โครงสร้าง (Assimilation) เกิดขึ้นเมื่อเด็กได้รับประสบการณ์ และข้อมูลใหม่เข้าสู่ความทรงจำ จากนั้นทำให้เกิดการปรับขยายโครงสร้างสติปัญญา (Accomodation) ซึ่งเป็นกระบวนการทางสมองในการปรับประสบการณ์และข้อมูลใหม่ ให้ผสมผสานเข้ากับประสบการณ์และข้อมูลเดิม ทั้งนี้เมื่อภาษาประสบการณ์และข้อมูลทั้งสองมีการปรับให้เข้ากันได้ ก็จะเกิดความสมดุลในโครงสร้างความคิด

(Equilibration) และเกิดเป็นโครงสร้างทางสติปัญญาใหม่ขึ้นในตัวเด็ก สำหรับทฤษฎีของไวทสกี (Vygotsky) มีความเชื่อว่าพัฒนาการทางภาษาของเด็กเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสภาพแวดล้อม ซึ่งการปฏิสัมพันธ์ของผู้ใหญ่มิมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้เด็กเกิดการพัฒนาราย และเด็กใช้ภาษาในการพัฒนาความสามารถในการคิดด้วย

จากแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยทั้ง 3 กลุ่ม สรุปได้ว่า การเรียนรู้ภาษาเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นต่อเด็กปฐมวัย เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นในชีวิตประจำวัน ซึ่งการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยเป็นไปตามพัฒนาการและแรงขับตามธรรมชาติ ซึ่งเกิดจากกระบวนการภายในตัวเด็ก ที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ภาษา และพัฒนาการทางภาษาเกิดจากการที่เด็กได้เรียนรู้ภาษาผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมรอบตัว การเลียนแบบจากตัวแบบรวมทั้งการได้รับการเสริมแรงที่เหมาะสม จึงส่งผลให้พัฒนาการทางภาษาพัฒนาขึ้น

สำหรับทฤษฎีการเรียนรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนาภาษาของเด็กปฐมวัย มีดังนี้

1) ทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไคค์ (Thorndike)

ธอร์นไคค์ เป็นนักจิตวิทยาและนักการศึกษาชาวอเมริกัน เชื่อว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้จากความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ซึ่งการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ต้องสร้างความเชื่อมโยง โดยอาศัยการลองผิดลองถูก จนกว่าจะพบรูปแบบที่เหมาะสมที่สุด หลักการเรียนรู้หรือกฎการเรียนรู้ของธอร์นไคค์ สรุปได้ 3 ประการ (เขาวพา เดชะคุปต์, 2542 ,น. 61 - 62) ดังนี้

1.1 กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) คือ สภาพความพร้อมหรือความพร้อมวุฒิภาวะของผู้เรียน ทั้งทางด้านร่างกาย อวัยวะต่างๆ ในการเรียนรู้ จิตใจ รวมทั้งประสบการณ์เดิมที่จะเชื่อมโยงกับความรู้หรือสิ่งใหม่ รวมทั้งความสนใจ ความเข้าใจในสิ่งที่เรียน ถ้าผู้เรียนมีความพร้อมแล้วจะทำให้เกิดการเรียนรู้ และ แต่ในทางกลับกันหากผู้เรียนไม่มีความพร้อมหรือมีความพร้อมแล้วแต่ไม่ได้เรียนรู้ก็ทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่ายและคับข้องใจอันจะส่งผลถึงศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.2 กฎของการฝึกหัด (Law of Exercise) คือ การที่ผู้เรียนได้ฝึกหัดหรือกระทำซ้ำบ่อยครั้ง จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ถูกต้อง กฎของการฝึกหัดแบ่งออกเป็น 2 กฎ ได้แก่ กฎแห่งการใช้ (Law of Use) คือ การฝึกฝนอยู่เสมอ ทำให้การเรียนรู้เกิดความมั่นคงถาวร และกฎแห่งการไม่ใช้ (Law of Disuse) คือ การไม่ฝึกฝน หรือเกิดการเรียนรู้แล้วไม่นำไปใช้ย่อมทำให้เกิดการลืมเลือน

1.3 กฎแห่งความเป็นผล (Law of Effect) เป็นผลที่ทำให้เกิดความพึงพอใจที่เกิดจากสิ่งเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองมีความมั่นคงขึ้นหมายถึง เมื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่อมเกิดความพอใจ และต้องการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น แต่หากผู้เรียนไม่เกิดการเรียนรู้หรือมีความพร้อมที่จะเรียนรู้แล้วไม่ได้รับการตอบสนองก็จะเกิดความไม่พอใจ จึงทำให้เกิดความเบื่อหน่ายและส่งผลเสียต่อการเรียนรู้

จากทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์น ไคค์ จะเห็นได้ว่า สิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้คือความพร้อมของผู้เรียน การฝึกหัดซ้ำ ๆ ที่ส่งผลต่อความถาวรของการเรียนรู้ และการตอบสนองให้เกิดความพอใจในการเรียนรู้

2) ทฤษฎีการเรียนรู้ของสกินเนอร์ (Skinner)

สกินเนอร์ เป็นผู้คิดทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำหรือแบบปฏิบัติการ สกินเนอร์ได้เสนอแนวคิดโดยจำแนกทฤษฎีทางพฤติกรรมออกเป็น 2 ประเภทคือ พฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้แบบ Type S (Respondent Behavior) ซึ่งมีสิ่งเร้าเป็นตัวกำหนด และพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้แบบ Type R (Operant Behavior) พฤติกรรมหรือการตอบสนองขึ้นอยู่กับ การเสริมแรง หลักการเรียนรู้ของทฤษฎีการวางเงื่อนไขเน้นการกระทำของผู้ที่เรียนรู้นอกจากสิ่งเร้าที่กำหนดให้ พฤติกรรมการตอบสนองจะขึ้นอยู่กับ การเสริมแรง ซึ่งตัวเสริมแรงแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ ตัวเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) หมายถึง สิ่งเร้าที่นำมาใช้แล้วทำให้การตอบสนองเพิ่มมากขึ้น เช่น คำชม รางวัล เป็นต้น และตัวเสริมแรงทางลบ (Negative Reinforcement) หมายถึง สิ่งเร้าที่นำมาใช้แล้วทำให้การตอบสนองเพิ่มขึ้นในทางลบ เช่น เสียงดัง อากาศร้อน คำตำหนิ การทำโทษ เป็นต้น (เขวพา เดชะคุปต์, 2542 ,น. 62 - 63) ทั้งนี้หลักของการเสริมแรงสรุปได้ดังนี้ (ศศิลักษณ์ ขยันกิจ, 2555, น.8-17)

2.1 การเสริมแรงทันทีที่เด็กแสดงพฤติกรรมเป้าหมาย ไม่ควรรอเวลา จะทำให้การเสริมแรงมีประสิทธิภาพมาก

2.2 การเสริมแรงทุกครั้งที่เด็กแสดงออกพฤติกรรมจะทำให้เด็กเรียนรู้ได้รวดเร็วและแสดงพฤติกรรมนั้นเพิ่มมากขึ้น

2.3 ครูหรือผู้ปกครองต้องให้การเสริมแรงที่จริงจังและจริงจังต่อเด็ก

2.4 เมื่อเด็กมีพฤติกรรมเป้าหมายอย่างสม่ำเสมอแล้ว ควรเสริมแรงเป็นบางครั้ง สำหรับเด็กปฐมวัยตัวเสริมแรงที่ครูหรือผู้ปกครองสามารถนำมาใช้ เช่น การให้คำชมเชย เช่น บอกว่า ถูกต้อง ดีแล้ว ทำต่อไป เป็นต้น การแสดงออกทางกาย เช่น การยิ้มให้ การกอด การแสดงการยอมรับ การให้สิ่งของหรือขนมและให้ทำกิจกรรมที่เด็กชอบ เป็นต้น

จากทฤษฎีของสกินเนอร์และสรุปได้ว่า การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจะเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพเมื่อได้รับตัวเสริมแรงทางบวกหรือทางลบที่มีความเหมาะสมกับพฤติกรรมแสดงออก และความสม่ำเสมอในการเสริมแรง

3) ทฤษฎีปัญญาสังคมหรือทฤษฎีการเรียนรู้สังคมของเบนดูรา (Bandura)

เบนดูรา นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน เชื่อว่าพฤติกรรมส่วนใหญ่ในสังคมของคนเรานั้นเกิดจากการเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ ทฤษฎีนี้เน้นหลักการการเรียนรู้โดยการสังเกต (observation learning) การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเกิดจากการที่เด็กสังเกตการกระทำของผู้อื่นที่เป็นตัวแบบ เช่น พ่อแม่ เพื่อน ครู หรือตัวแบบเชิงสัญลักษณ์ เช่น ตัวละคร ตัวการ์ตูน หากตัวแบบใดทำพฤติกรรมแล้วได้รับรางวัล เด็กก็จะมีแนวโน้มจะทำพฤติกรรมนั้นตามตัวแบบที่ได้รับรางวัล (กมลรัฐ อินทรทัศน์, 2557, น. 6-7) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เด็กสังเกตและจากการลอกเลียนแบบนั้น มี 4 ปัจจัย (Bandura, 1977 อ้างถึงใน ศศิลักษณ์ ขยันกิจ, 2555, น.8-26) ดังนี้

3.1 กระบวนการตั้งใจ (attention processes) ปัจจัยที่ส่งผลให้เด็กเกิดความตั้งใจ มีอยู่ 2 ปัจจัย ปัจจัยแรกคือ ลักษณะของตัวแบบที่เป็นบุคคลที่เด็กชื่นชอบ มีการแสดงพฤติกรรมที่ชัดเจน ไม่ซับซ้อนเมื่อแสดงพฤติกรรมแล้วได้รับการเสริมแรงก็จะทำให้เด็กสนใจและอยากลอกเลียนแบบ ปัจจัยที่สองคือ ลักษณะของเด็กที่มีความตื่นตัว มีสติปัญญาและเคยได้รับการเสริมแรงจากการลอกเลียนแบบตัวแบบมาก่อน เด็กก็จะให้ความสนใจและจดจำต่อตัวแบบได้มากยิ่งขึ้น

3.2 กระบวนการเก็บจำ (retention processes) เด็กจะจดจำลักษณะของพฤติกรรมจากตัวแบบได้ดี ถ้าเด็กรู้จักวิธีการเก็บข้อมูล และเห็นตัวแบบแสดงพฤติกรรมซ้ำๆ และมีโอกาสฝึกซ้อมการแสดงพฤติกรรมดังกล่าวนั้นในรูปแบบของความคิด และกระทำแล้วเด็กจะสามารถจดจำพฤติกรรมได้ดียิ่งขึ้น

3.3 กระบวนการกระทำ (production processes) เป็นกระบวนการที่เด็กนำเอาข้อมูลที่เก็บไว้มาแสดงออก

3.4 กระบวนการจูงใจ (motivational processes) เป็นกระบวนการบอกให้รู้ว่าเด็กจะแสดงพฤติกรรมที่ลอกเลียนแบบมาหรือไม่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแรงจูงใจที่เด็กจะกระทำ ถ้ากระทำแล้วมีโอกาสได้รับการเสริมแรงสูงเด็กก็จะกระทำ แต่หากไม่ได้รับการเสริมแรงเด็กก็ไม่กระทำ

สรุปได้ว่าทฤษฎีปัญญาสังคมหรือทฤษฎีการเรียนรู้สังคมของเบนดูราแสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยนั้นเรียนรู้ผ่านการสังเกตตัวแบบที่เด็กปฐมวัยพบเห็น ซึ่งการลอกเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบที่เด็กจดจำมา เด็กจะแสดงออกพฤติกรรมที่เหมาะสมตามตัวแบบ

เมื่อพฤติกรรมนั้นมีโอกาสได้รับการเสริมแรงที่เด็กพอใจ แต่หากเด็กแสดงพฤติกรรมของตัวแบบที่ไม่ได้รับแรงเสริมเด็กก็จะไม่กระทำพฤติกรรมนั้น

นอกจากนี้ยังมีนักจิตวิทยาและนักสังคมศาสตร์ ได้อธิบายเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านการพูดไว้ ดังนี้ ดังนี้

1) ทฤษฎีความพึงพอใจแห่งตน (The Autism Theory หรือ Autistic Theory)

โมว์เรอร์ (Mowrer) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้เสนอแนวคิดนี้ไว้ว่า ในระยะที่เด็กเล่นเสียง การเรียนรู้การพูดของเด็กเกิดจากความพอใจที่ได้ยินเสียงของตนเอง และหากเด็กพอใจในการเปล่งเสียงพูดคำใด เด็กก็จะยิ่งพูดซ้ำ ดังนั้น การที่เด็กได้ยินเสียงของตนเองและเสียงของผู้อื่นที่ตนพอใจ ก็ย่อมจะส่งผลต่อการพูดของเด็กที่จะพัฒนาขึ้น (Mowrer, 1966 อ้างถึงใน ศรียา นิยมธรรม และประภัสร์ นิยมธรรม, 2551, น.24)

2) ทฤษฎีเสริมแรง (Reinforcement Theory)

การเปล่งเสียง หรือการพูดของเด็กที่มีมากขึ้น เป็นผลจากการได้รับการเสริมแรงหรือการได้รับรางวัลจากพ่อแม่และผู้ใหญ่ (Rheingold, 1966; Weissberg, 1966; และ Winitz, 1966 อ้างใน ศรียา ประภัสร์ นิยมธรรม, 2551, น. 26) ซึ่งสอดคล้องกับ สกินเนอร์ ที่เชื่อว่าการเสริมแรงที่เด็กได้รับจากสิ่งแวดล้อม ทำให้เด็กเปล่งเสียงที่ได้รับการเสริมแรงบ่อยครั้ง แต่หากการเปล่งเสียงใดแล้วไม่ได้รับการสนับสนุน ก็จะลดการเปล่งเสียงนั้น ดังนั้นการที่จะทำให้เด็กอยากเรียนรู้การเปล่งเสียงคำหรือประโยคอื่นต่อไปควรให้การเสริมแรงทางบวก (Skinner, 1957. อ้างใน ชุมพร ยงศักดิ์กุล, 2546, น.541-542)

3) ทฤษฎีการรับรู้ (Motor Theory of Perception)

ลิเบอร์แมน (Lieberman) เป็นผู้เสนอทฤษฎีการรับรู้ที่เกี่ยวกับการพูดของเด็กว่า เกิดจากการที่เด็กเรียนรู้คำศัพท์ด้วยการได้ฟังและการรับรู้ทำความเข้าใจ โดยเด็กจะจ้องหน้าเพื่อดูริมฝีปากและฟังผู้ใหญ่เมื่อผู้ใหญ่เปล่งเสียง จากนั้นเด็กจะพยายามหัดเปล่งเสียงด้วยการใช้ริมฝีปากของตนเอง ทั้งนี้ได้กล่าวถึงบทบาทสำคัญของแม่ที่ตอบสนองความต้องการของเด็กเมื่อเด็กออกเสียงจะทำให้เด็กเรียนรู้ภาษาได้ดีขึ้น (Lieberman, 1951 อ้างถึงใน ศรียา นิยมธรรม, และประภัสร์ นิยมธรรม, 2551, น. 27)

4) ทฤษฎีเรียนรู้ทางสังคมหรือปัญญาสังคม

แบนดูรา (Bandura, 1976 อ้างถึงใน สม โภชน์ เอี่ยมสุภานิต, 2539, น. 246) ได้อธิบายว่า เด็กสามารถเรียนรู้ภาษา คำศัพท์ใหม่ๆ และพูดประโยคที่ถูกหลักไวยากรณ์ได้ โดยการสังเกตจากการพูดของตัวแบบ ซึ่งอาจจะเป็น พ่อ แม่ พี่ น้องหรือผู้ใกล้ชิด

จากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพูดที่ได้กล่าวถึงทั้งหมด สรุปได้ว่า การพูดของเด็กปฐมวัยพัฒนาขึ้นผ่านการปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่หรือผู้ใหญ่และสิ่งที่เด็กได้เห็น ได้ฟังซึ่งอยู่รอบตัวเด็ก ในแต่ละช่วงพัฒนาการการพูดเด็กจะเลียนแบบการเปล่งเสียงจากตัวแบบ และเด็กจะเปล่งเสียงของตนเองออกมา หากการเปล่งเสียงนั้นสร้างความพอใจแก่ตัวเด็กและผู้อื่น เด็กก็จะทำซ้ำ ๆ ส่งผลให้การพูดของเด็กพัฒนาขึ้น จะเห็นได้ว่าทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่ได้นำเสนอนั้นแสดงให้เห็นถึงบทบาทในการเป็นตัวแบบที่ดีในการพูด และสนับสนุนให้มีการเสริมแรงทางบวก จะทำให้เด็กเกิดความพอใจและอยากที่จะเปล่งเสียงคำใหม่ๆ อันจะมีผลต่อพัฒนาการการพูดที่พัฒนาขึ้นได้เป็นอย่างดี

2.3 พัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัย

การศึกษาพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัย เป็นการศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับลำดับขั้นของพัฒนาการการพูด ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อครูในการหาวิธีส่งเสริมพัฒนาการทางการพูดได้อย่างเหมาะสม ซึ่งมีผู้กล่าวถึงขั้นพัฒนาการทางการพูดไว้ มีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 พัฒนาการทางการพูดของนักจิตวิทยา

พัฒนาการทางการพูดที่นักจิตวิทยาได้แยกแยะไว้เป็น 5 ขั้น ตามลำดับอายุ และตามลักษณะความสามารถในการใช้ภาษาพูด ดังนี้ (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2545, น. 99 -100 อ้างถึงใน อรุณี หรดา, 2557 น. 5-21)

ขั้นที่ 1 ขั้นปฏิบัติการสะท้อน นับตั้งแต่คลอด ทารกจะส่งเสียงร้องเป็นไปอย่างอัตโนมัติและไม่มีความหมายในระยะแรกซึ่งจะออกเสียงต่างกันตามความรู้สึก เช่น ชอบ ไม่ชอบ หิว หรือง่วง เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ขั้นเล่นเสียง อายุเฉลี่ย 1 เดือน ถึง 8 เดือน ระยะเวลาที่ใช้ในการพูดเจริญขึ้น เป็นช่วงที่ทารกได้ยินเสียงผู้อื่นและเสียงของตนเอง การทำเสียงจะเป็นการเล่นที่ทารกจะสนุกกับการเล่นเสียงด้วยตนเองแล้วลองทำเสียงต่าง ๆ ที่ตนได้ยิน ในขั้นนี้มีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาการพูด เพราะเด็กได้ทดลองทำเสียงต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

ขั้นที่ 3 ขั้นเลียนเสียง อายุประมาณ 9 เดือน ระยะเวลาที่เด็กจะชอบเลียนเสียงผู้อื่นมากกว่าเสียงตนเอง ซึ่งเด็กจะเลียนเสียงด้วยการสังเกตการเคลื่อนไหวที่ริมฝีปาก แล้วเปล่งเสียงออกมาแต่ยังไม่เข้าใจความหมายของเสียงที่ตนเลียนแบบ

ขั้นที่ 4 ขั้นเลียนเสียงได้ถูกต้องยิ่งขึ้น อายุประมาณ 1 ปี เด็กจะเลียนแบบเสียงที่ได้ยินรอบตัว ซึ่งจะเลียนแบบได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น เลียนเสียงตนเองน้อยลง แต่ยังไม่เข้าใจความหมายที่ชัดเจน

ขั้นที่ 5 ขั้นเห็นความหมายของเสียงที่เลียนแบบ อายุประมาณ 1 ปีขึ้นไป เด็กจะจำ เห็นความสัมพันธ์ของสิ่งที่เด็กได้รู้เห็นมากขึ้น จึงทำให้เข้าใจความหมายของเสียงที่ตนเองเลียนแบบมากขึ้น

2.3.2 ขั้นตอนของพัฒนาการทางภาษาของ เนสเซลและคณะ

เนสเซลและคณะ (Nessel et.al, 1989 อ้างถึงใน ทรธษา นิลวิเชียร, 2535 น. 207) ได้กล่าวถึง ผลงานวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาของเด็กประกอบด้วย 5 ขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นแรกเริ่ม (Pre - language) เด็กอายุ 1 เดือนถึง 10 เดือน สามารถจำแนกเสียงต่างๆ ได้ เด็กยังไม่สามารถควบคุมการออกเสียง การทำเสียงอ้อแอ้ของเด็กเป็นการแสดงอารมณ์ต่าง ๆ

ขั้นที่ 1 อายุ 10 เดือนถึง 18 เดือน เด็กจะควบคุมการออกเสียงคำที่จำได้ และเรียนรู้คำศัพท์ในการสื่อสารได้ถึง 50 คำ ซึ่งเป็นคำที่เกี่ยวข้องกับ คน สัตว์ สิ่งของต่าง ๆ และการออกเสียงคำหนึ่งคำหรือสองคำอาจมีความหมายรวมเป็นประโยคหรือวลีทั้งหมด

ขั้นที่ 2 อายุ 18 เดือนถึง 24 เดือน เด็กจะออกเสียงคำสองคำหรือวลีสั้นๆ ได้ และเป็นคำสำคัญสำหรับสื่อความหมาย เด็กเรียนรู้คำศัพท์มากขึ้นถึง 300 คำ รวมทั้งคำกริยาและคำปฏิเสธ และอยู่ในช่วงที่เด็กทดลองคำพูดหลายๆ แบบ

ขั้นที่ 3 อายุ 14 เดือนถึง 30 เดือน เด็กเรียนรู้คำศัพท์ได้ถึง 450 คำ สามารถพูดวลีหรือประโยคความเดียวสั้นๆ ได้ โดยมีคำคุณศัพท์อยู่ในประโยค

ขั้นที่ 4 อายุ 30 เดือนถึง 36 เดือน การเรียนรู้คำศัพท์จะเพิ่มขึ้นถึง 1000 คำ เด็กสามารถใช้ประโยคที่ซับซ้อนขึ้น ในขั้นนี้เด็กที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาในเรื่องคำศัพท์และประโยคจะทำให้ภาษาของเด็กพัฒนาดีขึ้น

ขั้นที่ 5 อายุ 36 เดือนถึง 54 เดือน เด็กสามารถสื่อสารกับคนในครอบครัวและผู้อื่นได้ดี จำนวนคำศัพท์ที่เด็กรู้จะมีประมาณ 2,000 คำ ซึ่งเด็กจำนำคำเหล่านั้นมาสร้างประโยคได้หลายรูปแบบขึ้น

2.3.3 พัฒนาการทางภาษาของ โลแกน และ โลแกน

โลแกน และ โลแกน (Logan & Logan, 1974 อ้างถึงใน เขาวพา เดชะคุปต์, 2542, น. 60) ได้แบ่งพัฒนาการทางภาษาเป็น 7 ขั้น ดังนี้

1. ระยะปะปะ (Random Stage หรือ Prelinguistic Stage) อายุแรกเกิดถึง 6 เดือน ซึ่งเด็กจะเปล่งเสียงต่างๆ ที่ยังไม่มี ความหมาย แต่เป็นการบอกความต้องการหรือสนองต่อความพอใจของเด็กเอง

2. ระยะแยกแยะ (Jergon Stage) อายุ 6 เดือน ถึง 1 ปี หลังจาก 6 เดือนเด็กจะรู้สึกพอใจที่ได้เปล่งเสียงและถ้าการเปล่งเสียงได้รับการตอบสนองที่ทำให้เด็กพอใจ เด็กจะเปล่งเสียงซ้ำอีก

3. ระยะเลียนแบบ (Imitation Stage) อายุ 1-2 ขวบ เด็กจะเริ่มเลียนเสียงต่าง ๆ ที่ได้ยิน โดยการเปล่งเสียงที่ไม่มีความหมายจะลดลงและหายไป

4. ระยะขยาย (The Stage of Expansion) อายุ 2-4 ขวบ เด็กจะหัดพูดด้วยการเรียกชื่อ คน สัตว์และสิ่งของที่อยู่ใกล้ตัว และเริ่มเข้าใจความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการสื่อสาร ซึ่งเด็กอายุ 2 ขวบ จะเริ่มพูดเป็นคำและใช้คำนามได้ ร้อยละ 20 อายุ 3 ขวบ เริ่มพูดเป็นประโยคได้ และอายุ 4 ขวบ ใช้คำศัพท์ต่าง ๆ ได้ สามารถใช้คำที่คล้ายการใช้คำของผู้ใหญ่ได้

5. ระยะโครงสร้าง (Structure Stage) อายุ 4-5 ขวบ เด็กรู้จักใช้คำและประโยคของตนเอง จากการเรียนรู้คำ วลี และประโยคที่เด็กได้ยินจากผู้อื่น

6. ระยะตอบสนอง (Responding Stage) อายุ 5-6 ขวบ มีความสามารถในการคิด และพัฒนาการทางภาษาสูงขึ้น การใช้ภาษาจึงเริ่มมีแบบแผน ด้วยการใช้อวสานอย่างง่ายได้

7. ระยะสร้างสรรค์ (Creative Stage) อายุ 6 ปีขึ้นไป เด็กจะสนุกกับการเล่นกับคำ มีทักษะในการสื่อความหมายด้วยการพูด สามารถพูดแสดงความคิดเห็น และใช้ภาษาพูดที่เป็นนามธรรมได้มากขึ้น

สรุปได้ว่า พัฒนาการพูดเป็นพัฒนาการที่เป็นลำดับขั้นและมีการพัฒนาตามลำดับอายุของเด็ก โดยเด็กจะเรียนรู้คำศัพท์มากขึ้นเรื่อย ๆ ตามอายุและจากการเรียนรู้ การให้ความสนใจ และตอบสนองทางบวกของผู้ใหญ่รอบตัวเด็ก เมื่อเด็กเปล่งเสียงหรือฝึกพูดนั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านพูดที่สมวัย นอกจากนี้สิ่งแวดล้อมที่เด็กได้เห็น ได้ยินมีผลต่อการเรียนรู้คำศัพท์ที่ใช้ในการสื่อสารอีกด้วย

2.4 การเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กปฐมวัย

เด็กเรียนรู้ความหมายของแต่ละคำศัพท์ด้วยการเชื่อมโยงความหมายเข้ากับเสียงที่ได้ยิน (Hurlock, 1972: pp.165-166 อ้างถึงใน ชุมพร ยงศ์กิติกุล, 2551, น.548-549) เด็กเรียนรู้คำ 2 ประเภท คือ คำทั่วไป (general vocabulary) กับคำเฉพาะ (special vocabulary)

2.4.1 คำทั่วไป คือ คำที่มีความหมายกว้างๆ ใช้ได้หลายสถานการณ์ได้แก่

- 1) คำนาม เด็กเรียนรู้และใช้คำนามที่มีพยางค์เดียวก่อนคำประเภทอื่น
- 2) คำกริยา เด็กจะเริ่มเรียนรู้คำกริยา เมื่อเรียนรู้คำนามที่ใช้กับ คน สัตว์และสิ่งของไปบ้างแล้ว โดยเฉพาะคำกริยาที่เกี่ยวกับการกระทำ

3) คำวิเศษณ์ เด็กเริ่มใช้คำวิเศษณ์ได้เมื่ออายุประมาณ 1 ขวบครึ่ง

4) คำคุณศัพท์ เด็กเริ่มใช้ควบคู่กับคำวิเศษณ์

5) คำสันธานและคำสรรพนาม เด็กใช้คำประเภทนี้หลังสุด เพราะใช้ยาก

และสับสน

2.4.1 คำเฉพาะ คือ คำที่ใช้ในความหมายเฉพาะ ใช้ได้บางสถานการณ์ เด็กจะเริ่มใช้คำเฉพาะควบคู่กับคำทั่วไปเมื่ออายุประมาณ 3 ขวบ การใช้คำเฉพาะมีพัฒนาการไปตามวัยของเด็กดังนี้

1) **คำลงตา** เด็กอายุประมาณ 2 ขวบ จะเลือกใช้คำที่ผู้ใหญ่ใช้หรือคำที่เขาพอใจ ซึ่งเด็กอาจจะพูดโดยไม่รู้ความหมาย แต่เป็นเพียงการพูดที่แสดงว่าเขาพูดคำนั้นได้

2) **คำแสดงมารยาท** การใช้คำประเภทนี้ขึ้นอยู่กับ การได้รับการฝึกฝน เช่น ขอบคุณ ขอโทษ สวัสดี เป็นต้น

3) **คำเกี่ยวกับสี** อายุประมาณ 4 ขวบ เด็กจะเรียนรู้คำเกี่ยวกับสีได้เร็วขึ้นอยู่กับโอกาสที่ได้รับการฝึกฝน

4) **คำเกี่ยวกับจำนวนและคำเกี่ยวกับการบอกเวลา** เด็กเริ่มเข้าใจและใช้ได้ถูกเมื่ออายุประมาณ 4 - 5 ขวบ เช่น นับจำนวนสิ่งของ บอกเวลาได้ว่าเป็น ตอนเช้า กลางวัน เย็นได้ เป็นต้น

5) **คำแสดง คำสาบาน และคำลับเฉพาะ** เมื่อเด็กอายุประมาณ 6 ขวบ จะรู้จักคำประเภทนี้ โดยที่เด็กผู้ชายจะใช้คำแสดงและคำสาบานมากกว่าเด็กผู้หญิง ส่วนเด็กผู้หญิงอายุประมาณ 6 ขวบขึ้นไปมักใช้คำลับเฉพาะในกลุ่มเพื่อน

สรุปได้ว่า เด็กเรียนรู้คำศัพท์และความหมาย ด้วยการเชื่อมโยงความหมายนั้นกับเสียงที่ได้ยิน คำศัพท์ที่เด็กเรียนรู้ มี 2 ประเภท คือ คำทั่วไปและคำเฉพาะซึ่งคำทั่วไป คือ คำที่มีความหมายกว้างๆ โดยเรียนรู้คำศัพท์แต่ละประเภทตามลำดับ ได้แก่ คำนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำคุณศัพท์ คำสันธานและคำสรรพนาม ส่วนคำเฉพาะ เป็นคำที่มีความหมายเฉพาะใช้ได้บางสถานการณ์ และใช้ตามพัฒนาการตามวัย ได้แก่ คำลงตา คำแสดงมารยาท คำเกี่ยวกับสี คำเกี่ยวกับจำนวน คำเกี่ยวกับการบอกเวลา คำแสดง คำสาบานและคำลับเฉพาะ

2.5 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย

ครูปฐมวัยเป็นบุคคลสำคัญที่สามารถจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการพูดของเด็กปฐมวัยได้ด้วยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในที่นี้จะนำเสนอรายละเอียดโดยจัดกลุ่มของกิจกรรมดังกล่าวตามลักษณะของกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ดังนี้ (ราศี ทองสวัสดิ์, 2538; กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

2.5.1 กิจกรรมเสรี หรือการเล่นตามมุม

กิจกรรมเสรี หรือการเล่นตามมุมเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระตามมุมที่จัดไว้ในห้องเรียน เช่น มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมบล็อก มุมร้านค้า มุมวิทยาศาสตร์ มุมหมอบ เป็นต้น โดยในแต่ละมุมที่เด็กชอบเล่นเด็กจะฝึกการพูดไปด้วย ซึ่งประโยชน์ของการเล่นตามมุมในด้านของการพัฒนาการพูด คือ เด็กได้ฝึกการพูดโดยผ่านการเล่นบทบาทสมมติ ซึ่งการพูดของเด็กจะเลียนแบบบทบาทของบุคคลต่าง ๆ ในมุมบ้าน มุมหมอบ เด็กจะเรียนรู้ว่าบุคคลใดควรใช้คำพูดแบบใดจึงจะเหมาะสม รวมทั้งเรียนรู้การพูดจาที่สุภาพด้วย เช่น การพูดลงท้ายด้วยคำว่า “ค่ะ” หรือ “ครับ” และการเล่นเป็นกลุ่มกับเพื่อนๆ เช่น ในมุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์ ย่อมเกิดการสนทนาระหว่างกัน เด็กก็จะได้พูดสื่อความรู้สึก ความคิด และแสดงความคิดเห็นของตนเอง สำหรับมุมหนังสือ การเรียนรู้การพูดเกิดจากการฟังนิทานที่ครูเล่า แล้วเด็กจดจำมาเล่าในลักษณะการเลียนแบบครูเล่านิทาน ซึ่งทำให้เด็กได้ฝึกการออกเสียงคำต่าง ๆ และเข้าใจความหมายของคำศัพท์อีกด้วย

2.5.2 กิจกรรมสร้างสรรค์

การฝึกพูด เกิดขึ้นในการทำงานศิลปะของเด็ก เช่น การวาดภาพระบายสี การเล่นสี การปั้นดินน้ำมัน การฉีกปะกระดาษสี และการประดิษฐ์เศษวัสดุ เป็นต้น ซึ่งเป็นเวลาที่เด็กได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และได้สนทนาพูดคุยกับเพื่อนระหว่างทำกิจกรรม รวมทั้งการที่เด็กมีโอกาสพูดบรรยายผลงาน ซึ่งเด็กต้องคิดแล้วบอกเล่าด้วยคำพูดของตนเอง

2.5.3 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง ซึ่งจังหวะและดนตรีที่ใช้เป็นเสียงตบมือ เสียงเพลง เสียงเคาะ และเสียงจากเครื่องดนตรี มาประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ใหม่ เรียนรู้พยางค์ และเข้าใจความหมายของคำศัพท์มากขึ้น นอกจากนี้การทำกิจกรรมเคลื่อนไหวตามสัญญาณหรือข้อตกลงโดยที่เด็กได้มาเป็นผู้นำในกิจกรรม ก็จะเป็นการส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกการพูดด้วย

2.5.4 กิจกรรมเสริมประสบการณ์ หรือ กิจกรรมในวงกลม

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ฝึกการทำงานและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ โดยมุ่งให้เด็กได้ฝึกฟัง พูด สังเกต คิดแก้ปัญหา ด้วยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น สนทนา อภิปราย สาธิต ทดลอง ร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง ศึกษานอกสถานที่ เป็นต้น สำหรับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่เน้นการฝึกพูดของเด็กปฐมวัยมีหลากหลายวิธี เช่น การจัดกิจกรรมการสนทนาและเหตุการณ์ในช่วงเริ่มต้นกิจกรรมในแต่ละวัน ซึ่งเป็นการสนทนาระหว่างครูและเด็กเกี่ยวกับเรื่องราว เหตุการณ์ประจำวัน

ของเด็ก หรือการเล่าข่าวสารจากครู โดยมีการพูดคุยโต้ตอบกัน พูดแสดงความคิดเห็นกัน ทั้งนี้ในการสนทนาระหว่างเด็กกับครู ครูควรใช้ภาษาที่เหมาะสมเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีในการพูดสำหรับเด็ก และสอดแทรกการสอนเรื่องมารยาทในการฟังและการพูดที่ดีให้กับเด็กด้วย (นฤมล เนียมหอม, 2555, น. 10 – 31) กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกออกเสียง ดังเช่น กิจกรรมเลียนเสียงที่อยู่ในสิ่งแวดล้อม กิจกรรมบรรยายภาพ กิจกรรมร้องเพลง กิจกรรมคำคล้องจอง ฝึกพูดและเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ๆ (ราศี ทองสวัสดิ์, 2538, น. 187) กิจกรรมเล่นละคร ที่มีส่วนส่งเสริมการพูดของเด็ก ด้วยการพูดโต้ตอบของตัวละคร ซึ่งอาจจะเป็นประโยคสั้นๆ ที่พอจะเข้าใจได้ (เบญจมา แสงมณี, 2540, น. 90)

2.5.5 กิจกรรมกลางแจ้ง

กิจกรรมกลางแจ้งเป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเรียน เพื่อออกกำลังกาย เคลื่อนไหวร่างกายและแสดงออกอย่างอิสระ เช่น การเล่นเครื่องเล่นสนาม การเล่นทราย การเล่นน้ำ การเล่นกับอุปกรณ์กีฬา และการเล่นเกมการละเล่น เป็นต้น (กรมวิชาการ, 2546, น.55-56) ซึ่ง ราศี ทองสวัสดิ์ (2538, น. 206) กล่าวว่า การเล่นเครื่องเล่นหรือเล่นทราย เล่นน้ำ เด็กจะต้องพูดอยู่ตลอดเวลา เช่น ปีน ขึ้น ลง ทางนี้ ทางโน้น สูงกว่า และเด็กจะนำคำต่าง ๆ ที่ตนเรียนรู้มาเรียบเรียงเป็นประโยคสำหรับใช้ในการสนทนากับเพื่อนในขณะที่เล่นด้วยกัน ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ช่วยให้เด็กฝึกภาษาได้เป็นอย่างดี

2.5.6 กิจกรรมเกมการศึกษา

เกมการศึกษาเป็นเกมที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกฎเกณฑ์กติกาที่เด็กเข้าใจได้ง่าย เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้ (กรมวิชาการ, 2546, น.57) และ ราศี ทองสวัสดิ์ (2538, น. 207-209) ได้กล่าวว่า ระหว่างที่เด็กเล่นเกมการศึกษาเด็กได้พูดคุยรวมทั้งเรียนรู้คำศัพท์พร้อมเรียนรู้ความหมายของคำ

สรุปได้ว่า กิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์หรือกิจกรรมในวงกลม กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรีเล่นตามมุม กิจกรรมกลางแจ้งและกิจกรรมเกมการศึกษาสามารถใช้เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยได้ เพราะเปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ และได้ฝึกการสื่อสารด้วยการพูด ส่งผลต่อการพัฒนาด้านการพูดของเด็กปฐมวัย

2.6 การส่งเสริมการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง

การพัฒนาภาษาไทยสำหรับเด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองมีจุดมุ่งหมายให้เด็กสื่อสารภาษาไทยได้ถูกต้องและพร้อมสำหรับการเรียนรู้ต่อไป ดังนั้นครูจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการพูดของเด็กปฐมวัย การจัดกิจกรรมและการปฏิบัติตนสำหรับครูผู้สอนในห้องเรียนที่มีนักเรียนที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง มีรายละเอียด ดังนี้

2.6.1 การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็น

ภาษาที่สอง

กิจกรรมที่สามารถนำมาใช้เพื่อส่งเสริมการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง มีดังนี้

รติรัตน์ คล่องแคล่ว (2551) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมเล่านิทาน กิจกรรมเกม การศึกษา และกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวทางภาษาธรรมชาติ โดยใช้หลักการของภาษาธรรมชาติ ซึ่งประกอบด้วย การจัดให้เด็กได้เห็นตัวอย่างการใช้ภาษาที่เหมาะสมและมีโอกาสในการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับวัย การจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนาภาษาและมีการใช้ภาษาสื่อสารระหว่างกัน เพื่อกระตุ้นให้เกิดพัฒนาการทางภาษาอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการเก็บผลงานของเด็กเพื่อเป็นการสะท้อนถึงพัฒนาการทางภาษา โดยรายละเอียดกิจกรรม มีดังนี้

1. กิจกรรมเล่านิทาน เป็นกิจกรรมที่ครูเป็นแบบอย่างในการพูด เด็กได้ฝึกพูดตามและพูดเล่านิทาน ซึ่งเป็นการเพิ่มประสบการณ์การพูดให้แก่เด็ก
2. กิจกรรมเกมการศึกษา ครูนำคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน แล้วให้เด็กนำคำศัพท์ไปเล่นเกม เช่น เกมจับคู่ เกมโดมิโน เป็นต้น
3. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เด็กสร้างสรรค์ผลงานและได้มีโอกาสพูดและกล้าแสดงความคิดเห็นผ่านผลงานของตนเอง

กิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เด็กเกิดการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางภาษา ส่งผลให้เด็กมีการพัฒนาการพูดภาษาไทยมากขึ้น

นุชฤดี รุ่ยใหม่ และสุพิธา จุลกนิษฐ์ (2556) กล่าวว่า กิจกรรมร้องเพลงและสื่อทวิภาษา คือ การนำกิจกรรมร้องเพลงมาใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กเรียนรู้ด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งใช้เพลงภาษาไทยและเพลงภาษาถิ่นพร้อมกับบัตรคำภาษาไทยและบัตรคำภาษาถิ่นประกอบการสอนเพื่อช่วยส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ และความจำด้านคำศัพท์ภาษาไทยของเด็กดีขึ้น

กมลรัตน์ คนองเดช (2555) ได้กล่าวว่า กิจกรรมคำคล้องจองและเพลงสองภาษา คือ การใช้คำคล้องจองและเพลงทั้งภาษาไทยและภาษาถิ่น นำมาให้เด็กท่องคำคล้องจองและร้องเพลงร่วมกัน จะทำให้เด็กเกิดความสนใจและสนุกสนานเพราะเป็นภาษาที่เด็กคุ้นเคย

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการพูด สำหรับเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองมีหลายกิจกรรม เช่น กิจกรรมเล่านิทาน กิจกรรมเกมการศึกษา และกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวทางภาษาธรรมชาติ กิจกรรมร้องเพลงและสื่อทวิภาษา กิจกรรมคำคล้อง

จงและเพลงสองภาษา โดยกิจกรรมดังกล่าวสามารถพัฒนาการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยที่พูดภาษาไทยเป็นภาษาที่สองให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้นได้อย่างเหมาะสม

2.6.2 การปฏิบัติตนสำหรับครูผู้สอนในห้องเรียนที่มีนักเรียนที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง

สำหรับครูผู้สอนในห้องเรียนที่มีนักเรียนที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง แบ่งเป็น 2 กรณีคือ กรณีที่ 1 เป็นแนวทางสำหรับครูที่สามารถพูดภาษาถิ่นและภาษาไทยได้ดี และกรณีที่ 2 เป็นแนวทางสำหรับครูที่ไม่สามารถพูดภาษาถิ่นที่เด็กพูดได้ ซึ่งในแต่ละกรณีมีแนวทางในการจัดประสบการณ์ทางภาษาสำหรับเด็กดังต่อไปนี้

กรณีที่ 1 แนวทางสำหรับครูที่สามารถพูดภาษาถิ่นและภาษาไทยได้ดี มีแนวทางในการปฏิบัติตนของครู ดังนี้ (อรวรรณ วงศ์คำชู, 2542 อ้างถึงใน นฤมล เนียมหอม, 2555, น. 10 - 41)

1) ให้ความสำคัญกับภาษาที่หนึ่งของเด็กโดยยอมรับการใช้ภาษา ไม่ตำหนิ และบังคับให้เด็กใช้ภาษาที่ไม่ถนัด เนื่องจากพัฒนาการทางภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สองจะพัฒนาขึ้นเมื่อได้รับการส่งเสริมและให้คุณค่ากับทั้งสองภาษาอย่างเท่าเทียมกัน

2) ทำกิจกรรมร่วมกันกับเด็กในระยะแรก ควรใช้ภาษาถิ่นและใช้ภาษาไทยกลางในระยะต่อมา โดยให้เด็กเลือกใช้ภาษาตามความต้องการ

3) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเอื้อต่อความต้องการของเด็ก ให้เด็กได้เรียนรู้ภาษาถิ่นและภาษาไทยกลางจากการมีส่วนร่วมในบริบทสังคมและวัฒนธรรมรวมทั้งสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ตัวอย่างกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาของเด็กได้แก่ การร้องเพลง ท่องกลอน หรือคำคล้องจองด้วยภาษาถิ่น และภาษาไทยกลาง การเล่านิทาน การถามตอบ หรือการพูดสนทนาเป็นภาษาถิ่นหรือภาษาไทยกลาง

4) ประสานความเข้าใจกับผู้ปกครองและชุมชน ใช้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของทั้งภาษาถิ่นและภาษาไทยกลางเป็นสื่อการสอนให้มากที่สุด เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงในชีวิตจริง

กรณีที่ 2 แนวทางสำหรับครูที่ไม่สามารถพูดภาษาถิ่นที่เด็กพูดได้ มีแนวทางในการปฏิบัติตนของครู ดังนี้ (Hendrick , 1996: pp. 462 - 463 อ้างถึงใน นฤมล เนียมหอม, 2555, น. 10 - 41)

1) พูดคุยกับเด็กอย่างสม่ำเสมอ แม้บางครั้งเด็กอาจจะไม่ตอบสนองต่อสิ่งที่ครูพูด

2) ให้กำลังใจ และกระตุ้นให้เด็กลองพูดภาษาที่สอง

- 3) จับคู่เด็กที่พูดภาษาถิ่นเหมือนกัน เพื่อให้เด็กรู้สึกสบายใจว่ามีคนที่เหมือนตนเอง
 - 4) ใช้ระดับเสียงตามธรรมชาติเมื่อพูดกับเด็ก ไม่ควรเน้นเสียงหรือออกเสียงดังเกินไป เพราะเด็กอาจจะกลัวหรือรู้สึกว่าครูกำลัง โกรธ
 - 5) หัดออกเสียงเรียกชื่อภาษาถิ่นของเด็ก
 - 6) พยายามใช้คำบางคำที่เป็นภาษาที่เด็กใช้เพื่อสื่อสารกับเด็ก
 - 7) ควรให้เด็กรับรู้ถึงความเป็นมิตรของครู โดยใช้ภาษาท่าทาง ยิ้ม และให้กำลังใจแก่เด็ก
 - 8) ควรแสดงสิ่งของให้เด็กดู เพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจง่ายขึ้น เมื่อพูดแล้วเด็กไม่เข้าใจ
 - 9) เชื่อมโยงภาษากับวัตถุ หรือประสบการณ์จริง
 - 10) สอนคำศัพท์ใหม่ อย่างค่อยเป็นค่อยไป และ ใช้ซ้ำ ๆ เพื่อให้เด็กเกิดความเคยชิน
 - 11) ควรใช้เพลงหรือคำคล้องจองง่ายๆ ที่เด็กสามารถท่องได้ เพื่อให้เด็กเกิดความมั่นใจในการใช้ภาษา
 - 12) ไม่ควรให้ความสนใจในการเลือกใช้ภาษาของเด็กมากเกินไป เพราะทำให้เด็กรู้สึกกดดัน
 - 13) ทำความเข้าใจกับเด็กอื่น ๆ เกี่ยวกับเด็กที่ใช้ภาษาถิ่น เพื่อให้เด็กไม่ถูกล้อเลียน
 - 14) ตระหนักถึงข้อจำกัดของตนเอง ในการพูดภาษาถิ่น ส่งเสริมพ่อแม่ของเด็กให้ใช้ทั้งภาษาถิ่นและภาษาที่สองควบคู่กันไป เพื่อไม่ให้เด็กเสียโอกาสที่จะเรียนรู้ทั้งสองภาษา
- สรุปได้ว่า แนวทางสำหรับครูผู้สอนในห้องเรียนที่มีนักเรียนที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง แบ่งเป็น 2 กรณีคือ กรณีที่ 1 เป็นแนวทางสำหรับครูที่สามารถพูดภาษาถิ่นและภาษาไทยได้ดี และกรณีที่ 2 เป็นแนวทางสำหรับครูที่ไม่สามารถพูดภาษาถิ่นที่เด็กพูดได้ โดยสิ่งสำคัญของแนวทางทั้ง 2 กรณีนั้น คือ 1) ครูต้องตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาภาษาถิ่นและภาษาไทยอย่างเท่าเทียม 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องมีความหลากหลายและเอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาถิ่นและภาษาไทยของเด็ก 3) ครูผู้สอนต้องมีความเป็นมิตร และให้กำลังใจกับเด็กเมื่อเด็กแสดงออกทางภาษา และ 4) ครูและพ่อแม่ผู้ปกครองจะต้องช่วยกันส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาที่สองของเด็กเพื่อให้เกิดการพัฒนาการใช้ภาษาที่สองดีขึ้น

2.7 การประเมินความสามารถในการพูดของเด็กปฐมวัย

การประเมินถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ เพื่อให้ทราบถึงพัฒนาการของเด็ก ซึ่งการประเมินพฤติกรรมด้านภาษา ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความสามารถในการพูด ประกอบด้วย การประเมินความสามารถในการรับรู้ เข้าใจและใช้คำศัพท์ การใช้ไวยากรณ์ การเรียงคำให้เป็นประโยค การแสดงพฤติกรรมเข้าใจความหมายจากการฟังภาษาพูด การรับรู้และใช้ภาษาพูดสื่อความหมายได้ตรงความต้องการของตน การสื่อสารความหมายอย่างมีประสิทธิภาพด้วยสีหน้า ท่าทางและสัญลักษณ์ และการออกเสียงตัวพยัญชนะและคำง่ายๆ (นลินี ฌ นคร, 2557, น. 1-17) สำหรับวิธีการในการประเมินความสามารถในการพูดของเด็กปฐมวัย มี 2 วิธี ซึ่งแต่ละวิธีมีการใช้เครื่องมือที่แตกต่างกัน (นฤมล เนียมหอม, 2555, น.10-37; ศรีธา นิยมธรรม, และประภัสร์ นิยมธรรม, 2551, น.100) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.7.1 การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมหรือคำพูดของเด็ก

การสังเกตเป็นการเฝ้าดูพัฒนาการที่เด็กแสดงออกอย่างมีเป้าหมาย โดยดำเนินการควบคู่ไปกับการเก็บข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความตรงและเชื่อถือได้ ดังนั้นการสังเกตการออกเสียงหรือพูดได้ชัดเจนหรือไม่ ครูควรใช้การสังเกตการพูดของเด็กในช่วงเวลาต่างๆ โดยครูจะนับเป็นคำที่เด็กพูด หรือนับเป็นประโยค แล้วครูจดบันทึกคำพูดหรือประโยคนั้น เครื่องมือที่ใช้ในการบันทึกข้อมูลจากการสังเกต เช่น แบบบันทึกการพูดของเด็ก แบบบันทึกพัฒนาการทางภาษา เป็นต้น โดยจะเป็นแบบบันทึกประเภทสำรวจรายการ หรือแบบสำหรับการจดบันทึกก็ได้ แต่ต้องครอบคลุมทั้งการกำหนดเวลาและแนวทางในการบันทึกอย่างต่อเนื่องและชัดเจน

2.7.2 การทดสอบ

การทดสอบอาจเป็นการให้เด็กตอบคำถามสั้นๆ หรือถ้าเป็นเด็กโตสามารถใช้แบบทดสอบได้ เครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบ เช่น แบบทดสอบภาพสัมพันธ์ที่วัดการรู้จัก ความเข้าใจคำหรือประโยคโดยใช้ภาพประกอบ อาจเป็นแบบเลือกตอบหรือเลือกภาพให้ตรงความหมายกับคำหรือประโยคที่ผู้ทดสอบพูด ได้แก่ แบบทดสอบภาพสัมพันธ์ วัดการเรียนรู้คำศัพท์ แบบทดสอบภาพสัมพันธ์ วัดความเข้าใจประโยคโดยให้เด็กทำเครื่องหมายหรือชี้รูปภาพให้ตรงกับความหมายที่ได้ยิน หรือการเล่าเรื่องจากภาพ เป็นต้น สอดคล้องกับวาโร เฟ็งสวัสดิ์ (2547, น.77) ที่กล่าวถึงที่กล่าวถึงการประเมินความพร้อมทางภาษาด้านการพูด โดยสรุปว่า วิธีการทดสอบเด็กเกี่ยวกับการเข้าใจความหมายของคำศัพท์มี 2 วิธี คือ 1) การให้เด็กดูรูปภาพแล้วพูดคำที่มีความหมายตรงกับภาพ 2) การให้เด็กเลือกภาพที่มีความหมายตรงกับคำที่ครูพูด

สรุปได้ว่า การประเมินความสามารถในการพูดของเด็กปฐมวัยสามารถใช้วิธีการประเมิน 2 วิธี ได้แก่ การสังเกต และการทดสอบ ส่วนเครื่องมือที่ใช้จะเป็นแบบสังเกต และ

แบบทดสอบ ซึ่งครูผู้สอนสามารถเลือกวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความสามารถในการพูดของเด็กปฐมวัยได้ตามความเหมาะสม โดยขึ้นอยู่กับพัฒนาการของเด็กและวัตถุประสงค์ในการประเมินของครู

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการพูดของเด็กปฐมวัย

2.8.1 งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยเพื่อศึกษาการพูดของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ต่าง ๆ มีจำนวน 5 เรื่อง (พรทิพย์ หนูทอง, 2551; จันทนา ชูชื่น, 2553; สุภาพร พลอินทร์, 2555; พินทุสร พัวพันธ์พิพัฒน์, 2557; พัชรี เรียมทอง, 2557) วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพูดและการฟังของเด็กปฐมวัย 3 เรื่อง ได้แก่ เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดอันประกอบด้วยคำพูดเป็นคำ การพูดเป็นประโยค การพูดตั้งคำถาม และการพูดเล่าเรื่อง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบหุ่นมือ (จันทนา ชูชื่น, 2553) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมสวนถาด (สุภาพร พลอินทร์, 2555) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการฟังของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน เพื่อเปรียบเทียบทักษะการพูด คือ การแต่งประโยคปากเปล่า การเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน (พัชรี เรียมทอง, 2557) สำหรับงานวิจัยอีก 2 เรื่อง (พินทุสร พัวพันธ์พิพัฒน์, 2557; พรทิพย์ หนูทอง, 2551) เป็นงานวิจัยที่ศึกษาการพูดและการฟังของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง งานวิจัยเรื่องแรกมีวัตถุประสงค์ได้แก่ เพื่อศึกษาผลการพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยจากการใช้หนังสือภาพประกอบคำคล้องจองก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (พินทุสร พัวพันธ์พิพัฒน์, 2557) ส่วนงานวิจัยเรื่องที่สองมีวัตถุประสงค์หลายประการ คือ เพื่อสร้างแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับนักเรียนปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการใช้ภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับกลุ่มควบคุมที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการใช้ภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนใช้และหลังใช้แผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ (พรทิพย์ หนูทอง, 2551) ซึ่งจากวัตถุประสงค์ของงานวิจัยทั้ง 5 เรื่อง พบว่าทุกเรื่องใช้การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เพื่อศึกษาการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย

ประชากร งานวิจัย 4 เรื่องใช้ประชากรเป็นเด็กปฐมวัย ชาย - หญิง เหมือนกัน แต่ต่างกันที่ช่วงอายุ โดยงานวิจัย 2 เรื่อง เป็นประชากร อายุ 5 - 6 ปี (สุภาพร พลอินทร์, 2555; พินทุสร พัวพันธ์พิพัฒน์, 2557) ส่วนงานวิจัยอีก 2 เรื่องใช้ประชากรที่มีช่วงอายุแตกต่างกัน โดยเป็น

ประชากร อายุ 3 - 4 ปี (จันทนา ชูชื่น, 2553) และเป็นประชากรอายุ 4-5 ปี (พัชรี เรียมทอง, 2557) สำหรับงานวิจัยอีก 1 เรื่อง ประชากรเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 50 คน (พรทิพย์ หนูทอง, 2551)

กลุ่มตัวอย่าง งานวิจัยทั้ง 2 เรื่องมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน และงานวิจัย 1 เรื่องเป็นกลุ่มตัวอย่าง 18 คน (จันทนา ชูชื่น, 2553) กลุ่มตัวอย่าง 36 คน (สุภาพร พลอินทร์, 2555) สำหรับงานวิจัยอีก 2 เรื่อง กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่าง 27 คน เป็นเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาม้งในชีวิตประจำวัน (พินทุสร พัวพันธ์พิพัฒน์, 2557) และกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 25 คน และกลุ่มควบคุม 25 คน เป็นเด็กปฐมวัยที่พูดภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาที่หนึ่ง (พรทิพย์ หนูทอง, 2551)

แบบแผนงานวิจัย แบบแผนงานวิจัย 4 เรื่องเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณใช้กลุ่มตัวอย่างเดี่ยว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (จันทนา ชูชื่น, 2553; สุภาพร พลอินทร์, 2555; พินทุสร พัวพันธ์พิพัฒน์, 2557; พัทธ์ เรียมทอง, 2557) และงานวิจัยอีก 1 เรื่อง เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณใช้กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (พรทิพย์ หนูทอง, 2551)

เครื่องมือวิจัย แบ่งเป็น

1. เครื่องมือทดลอง เครื่องมือทดลองที่ใช้ในงานวิจัยทั้ง 5 เรื่อง คือ แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบหุ่นมือ และหุ่นมือประกอบการเล่านิทาน (จันทนา ชูชื่น, 2553) คู่มือการจัดกิจกรรมสวนถาด (สุภาพร พลอินทร์, 2555) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับหน่วยการเรียนรู้ (พินทุสร พัวพันธ์พิพัฒน์, 2557) แผนการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน (พัชรี เรียมทอง, 2557) และแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบปกติ และแบบฝึกทักษะการใช้ภาษาไทยสำหรับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (พรทิพย์ หนูทอง, 2551)

2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล งานวิจัยทั้ง 5 เรื่องใช้แบบวัดในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบประเมินความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัย (จันทนา ชูชื่น, 2553) ใช้แบบวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย (สุภาพร พลอินทร์, 2555) ใช้แบบประเมินทักษะการฟังและแบบประเมินทักษะการพูด (พินทุสร พัวพันธ์พิพัฒน์, 2557) ใช้แบบทดสอบทักษะการฟังและแบบทดสอบทักษะการพูด (พัชรี เรียมทอง, 2557) และใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการใช้ภาษาไทย (พรทิพย์ หนูทอง, 2551)

สถิติที่ใช้ในงานวิจัย แบ่งเป็น

สถิติพื้นฐาน สถิติพื้นฐานที่ใช้ในงานวิจัยทั้ง 5 เรื่อง ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (พรทิพย์ หนูทอง, 2551; จันทนา ชูชื่น, 2553; สุภาพร พลอินทร์, 2555; พินทุสร พัวพันธ์พัฒนา, 2557; พัชรี เรียมทอง, 2557) และค่าร้อยละ 1 เรื่อง (พรทิพย์ หนูทอง, 2551)

สถิติทดสอบสมมติฐาน การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานใช้สถิติทดสอบค่าที่ t (t-test) แบบ Dependent Sample ในงานวิจัย 3 เรื่อง (จันทนา ชูชื่น, 2553; สุภาพร พลอินทร์, 2555; พัชรี เรียมทอง, 2557) และงานวิจัยอีก 1 เรื่องใช้สถิติทดสอบค่าที่ (t-test) แบบ Dependent และ Independent (พรทิพย์ หนูทอง, 2551)

ผลงานวิจัย

ผลงานวิจัย ทั้ง 3 เรื่อง มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ต่าง ๆ มีผลการวิจัยที่สอดคล้องกัน คือ เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่นิทานประกอบหุ่นมือมีความสามารถในการพูดเป็นคำ การพูดเป็นประโยค และด้านการพูดตั้งคำถามสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (จันทนา ชูชื่น, 2553) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสวนถาดมีความสามารถในการพูดเล่าเรื่องหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (สุภาพร พลอินทร์, 2555) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมีทักษะการฟังและทักษะการพูดสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (พัชรี เรียมทอง, 2557) ส่วนงานวิจัยอีก 2 เรื่องที่ศึกษาการพูดและการฟังของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง มีผลการวิจัยที่สอดคล้องกันคือ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือประกอบคำคล้องจองมีทักษะด้านการพูดสูงขึ้นจากระดับควรปรับปรุงเป็นระดับพอใช้และทักษะการฟังจากระดับควรปรับปรุงเป็นระดับดี (พินทุสร พัวพันธ์พัฒนา, 2557) ผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการใช้ภาษาของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการใช้ภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการใช้ภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสูงกว่าก่อนการใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (พรทิพย์ หนูทอง, 2551) ซึ่งผลการวิจัย 5 เรื่องแสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ต่าง ๆ ในแต่ละงานวิจัยเป็นการจัดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อการพูดของเด็กปฐมวัยรวมทั้งส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองได้อย่างเหมาะสม

2.11.2 งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยเพื่อศึกษาด้านภาษาของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ต่าง ๆ มีจำนวน 2 เรื่อง โดยเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูดและการเข้าใจเรื่องราวจำนวน 1 เรื่อง มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการพูดและการเข้าใจเรื่องราวหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องให้ฟังและกิจกรรมอ่านเรื่องให้ฟัง (Isbell, Sobol, Lindauer, & Lowrance, 2004, pp. 157-163) และงานวิจัยอีก 1 เรื่องเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูดและทักษะในการสื่อสารของเด็กปฐมวัย มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการพูดและทักษะในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมเล่นละคร (Erbay, Tezban, & Kuşcu, 2015, pp.181-188)

ประชากร เป็นเด็กปฐมวัยชายและหญิง อายุระหว่าง 3 - 5 ปี (Isbell, Sobol, Lindauer, & Lowrance, 2004, pp. 157-163) และเด็กปฐมวัยชายและหญิงอายุระหว่าง 4 - 5 ปี (Erbay, Tezban, & Kuşcu, 2015, pp.181-188)

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง งานวิจัย 1 เรื่อง มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 38 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มด้วยวิธีการสุ่ม กลุ่มที่ 1 ได้รับการจัดกิจกรรมเล่าเรื่องให้ฟัง และกลุ่มที่ 2 ได้รับการจัดกิจกรรมอ่านเรื่องให้ฟัง (Isbell, Sobol, Lindauer, & Lowrance, 2004, pp. 157-163) และงานวิจัยอีก 1 เรื่อง มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 64 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มควบคุมจำนวน 32 คน และกลุ่มทดลองจำนวน 32 คน ซึ่งจะได้รับการจัดกิจกรรมเล่นละคร (Erbay, Tezban, & Kuşcu, 2015, pp.181-188)

แบบแผนงานวิจัย เป็นการวิจัยทดลองแบบ 2 กลุ่มเปรียบเทียบกัน (Isbell, Sobol, Lindauer, & Lowrance, 2004, pp. 157-163) และเป็นงานวิจัยทดลองแบบ 2 กลุ่ม มีกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง (Erbay, Tezban, & Kuşcu, 2015, pp.181-188)

เครื่องมือในการวิจัย งานวิจัย 1 เรื่อง ใช้แผนการจัดกิจกรรมการเล่นละครแบบบันทึกข้อมูลพื้นฐานของเด็ก แบบสังเกตและประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยด้านภาษาและทักษะการสื่อสาร (Erbay, Tezban, & Kuşcu, 2015, pp.181-188) และงานวิจัยอีก 1 เรื่อง ใช้เรื่องเล่าสำหรับเด็ก จำนวน 24 เรื่อง หนังสือภาพจำนวน 24 เรื่อง เครื่องบันทึกเสียงและโปรแกรมวิเคราะห์ภาษา (Isbell, Sobol, Lindauer, & Lowrance, 2004, pp. 157-163)

ผลการวิจัย งานวิจัยทั้งสองเรื่องแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของกิจกรรมที่ใช้ในการทดลองสามารถช่วยพัฒนาด้านภาษาของเด็กปฐมวัย โดยพบว่า กิจกรรมการเล่นละครช่วยพัฒนาภาษาและทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย (Erbay, Tezban, & Kuşcu, 2015, pp.181-188) และกิจกรรมเล่าเรื่องให้ฟังและอ่านเรื่องให้ฟังช่วยพัฒนาการพูดและการเข้าใจเรื่องราวของเด็กปฐมวัยได้ (Isbell, Sobol, Lindauer, & Lowrance, 2004, pp. 157-163)

จากผลการศึกษารายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ
จำนวน 7 เรื่อง ผลการวิจัยส่วนใหญ่สอดคล้องกันว่า กิจกรรมเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย
สามารถพัฒนาภาษาด้านการพูดของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ผลการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง ที่มีต่อความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยง ในโรงเรียนบ้านแม่ตอละ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest- Posttest Design) มีขั้นตอนดำเนินการวิจัยนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยชนเผ่ากะเหรี่ยง ชายและหญิง อายุ 4-5 ปี ที่ศึกษาในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในโรงเรียนบ้านแม่ตอละ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยชนเผ่ากะเหรี่ยง ชายและหญิง อายุ 4-5 ปี ภาษาที่เด็กใช้ในชีวิตประจำวัน คือ ภาษากะเหรี่ยง จำนวนเด็ก 10 คน ที่ศึกษาในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนบ้านแม่ตอละ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง จำนวน 20 แผน ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมแผนละ 30 นาที

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยมี 2 ฉบับ คือ ฉบับก่อนการจัดกิจกรรมและฉบับหลังการจัดกิจกรรมเป็นแบบทดสอบคู่ขนาน โดยเป็นแบบทดสอบชนิดรูปภาพ จำนวน 25 ข้อ คะแนนเต็ม 45 คะแนน ซึ่งแบบทดสอบแต่ละฉบับประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบทดสอบการพูดคำศัพท์ภาษาไทย จำนวน 15 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวมทั้งหมด 15 คะแนน

ตอนที่ 2 แบบทดสอบการพูดเป็นประโยคจำนวน 10 ข้อ ข้อละ 3 คะแนน รวมทั้งหมด 30 คะแนน

3. การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง มีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.1.1 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของคำคล้องจอง

ขั้นตอนการสร้างคำคล้องจอง

1) ศึกษาบัญชีคำพื้นฐานชั้นเด็กเล็ก (กรมวิชาการ, 2531)
2) คัดเลือกคำจากบัญชีคำพื้นฐานชั้นเด็กเล็ก จำนวน 50 คำ เพื่อนำมาสำรวจคำศัพท์ที่เด็กสามารถพูดและไม่สามารถพูดเป็นภาษาไทยได้ โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ เป็นคำศัพท์ที่เป็นคำนามหรือคำกริยาที่เด็กควรรู้ เป็นคำศัพท์ใกล้ตัวเด็ก และเด็กได้ใช้ในชีวิตประจำวัน

3) สำรวจการพูดคำศัพท์ภาษาไทย โดยพูดคุยกับเด็ก ให้เด็กดูภาพแล้วพูดภาษาไทย รวมทั้งสังเกตการพูดภาษาไทยในชีวิตประจำวันและการทำกิจกรรมในห้องเรียน

4) บันทึกคำศัพท์ที่เด็กไม่สามารถพูดเป็นภาษาไทย

5) คัดเลือกคำศัพท์ที่เด็กไม่สามารถพูดเป็นภาษาไทยมาพิจารณา

ความเหมาะสมในการนำมาแต่งคำคล้องจอง โดยมีเกณฑ์พิจารณา คือ เป็นคำศัพท์คำนามหรือคำกริยาที่ง่ายและเด็กควรรู้ และเป็นคำศัพท์ใกล้ตัวเด็กและเด็กได้ใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นจัดเป็นกลุ่มคำศัพท์ภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องต่าง ๆ แล้วนำคำศัพท์ที่ได้แต่งคำคล้องจองตามฉันทลักษณ์ของกลอน 4 ซึ่งเป็นคำประพันธ์ที่อ่านง่าย ใช้คำไม่ซับซ้อน เหมาะกับการเรียนรู้ภาษา

ของเด็ก คำคล้องจองที่ผู้วิจัยแต่งขึ้นมีทั้งหมด 5 เรื่อง ได้แก่ ร่างกายของเรา อาหารดี มีคุณค่า
ครอบครัวของฉัน สัตว์น่ารัก รู้จักใช้ รู้จักเก็บ

ขั้นตอนตรวจสอบคุณภาพของคำคล้องจอง

1. ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจคำคล้องจอง และปรับแก้ตามคำชี้แนะ
2. ส่งคำคล้องจองที่ปรับแก้แล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจอีกครั้ง
3. กำหนดรายการตรวจสอบคุณภาพของคำคล้องจองลงในแบบประเมิน
คุณภาพเครื่องมือวิจัยในส่วนของแผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง ซึ่งประกอบด้วยรายการ
ประเมิน 2 ข้อ ดังนี้

- 1) คำศัพท์ภาษาไทยในคำคล้องจองมีความเหมาะสมกับเด็กวัย 4 – 5 ปี
- 2) เนื้อหาของคำคล้องจองเข้าใจง่ายเหมาะสมกับเด็กวัย 4-5 ปี
4. ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Index of
Item – Objective Congruence: IOC) ของคำคล้องจองที่อยู่ในแผนกิจกรรมคำคล้องจอง ในส่วน
ของคำคล้องจอง ผู้ทรงคุณวุฒิให้ค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหาในรายการประเมินดังนี้

- 1) คำศัพท์ภาษาไทยในคำคล้องจองมีความเหมาะสมกับเด็กวัย 4 – 5 ปี
ได้ค่าความสอดคล้อง IOC เท่ากับ 1.00
- 2) เนื้อหาของคำคล้องจองเข้าใจง่ายเหมาะสมกับเด็กวัย 4-5 ปี
ได้ค่าความสอดคล้อง IOC เท่ากับ 1.00

3.1.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

ขั้นตอนการสร้างแผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

1. ทบทวนเอกสาร งานวิจัย ด้านการสร้างแผนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม
ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย และศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560
ของกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อกำหนดองค์ประกอบสำคัญ
ของแผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง สรุปได้ว่า แผนจัดกิจกรรมคำคล้องจองจะประกอบด้วย
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหาคำคล้องจอง การดำเนินกิจกรรม 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นสอน
ขั้นสรุป สื่อการสอน และการประเมินผล

2. ศึกษาและวิเคราะห์ แนวทางสำหรับครูผู้สอนในห้องเรียนที่มีนักเรียนที่
ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง เพื่อกำหนดขั้นตอนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง โดยสรุปการวิเคราะห์
และขั้นตอนการจัดกิจกรรมคำคล้องจองดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 วิเคราะห์ แนวทางสำหรับครูผู้สอนในห้องเรียนที่มีนักเรียนที่ใช้ภาษาไทย
เป็นภาษาที่สองกับขั้นตอนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

แนวทางสำหรับครูผู้สอนในห้องเรียนที่มีนักเรียนที่ ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง	ขั้นตอนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง
1. ใช้คำคล้องจองง่ายๆ ที่เด็กสามารถท่องได้ เพื่อให้ เด็กเกิดความมั่นใจในการใช้ภาษา	ขั้นที่ 1 ฝึกพูดคำคล้องจอง เป็นขั้นตอนที่ ครูแนะนำคำคล้องจอง และพูดคำคล้องให้ เด็กฟังแล้วเด็กฝึกพูดตาม
2. สอนคำศัพท์ใหม่ อย่างค่อยเป็นค่อยไป และใช้ ซ้ำ ๆ	ขั้นที่ 2 สอนคำศัพท์และความหมาย เป็น ขั้นตอนที่เด็กทบทวนคำคล้องจอง ฝึกพูด คำศัพท์และทำความเข้าใจความหมายของ คำศัพท์
3. แสดงสิ่งของ สื่อ ให้เด็กดู เพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจ ความหมาย	ขั้นที่ 3 พูดเป็นประโยค เป็นขั้นตอนที่เด็ก ได้ทำกิจกรรมที่เป็นการทบทวนการพูด คำศัพท์และฝึกการใช้คำศัพท์ในรูปแบบ ประโยค
4. จัดกิจกรรมส่งเสริมการพูดที่มีความหลากหลาย	ขั้นที่ 4 ทบทวน เป็นขั้นตอนที่เด็ก ทบทวนคำศัพท์ และฝึกพูดประโยคผ่าน การเล่นเกมทางภาษา
5. เชื่อมโยงภาษากับวัตถุและประสบการณ์ของเด็ก	
6. ให้กำลังใจและกระตุ้นให้เด็กพูด	

3. จัดทำแผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง จำนวน 20 แผน โดยให้สอดคล้อง
กับขั้นตอนการจัดกิจกรรมคำคล้องจองที่วิเคราะห์ไว้ข้างต้น

ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

1. ส่งแผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจองให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง
และให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับแก้ไขตามคำแนะนำ

2. ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจองอีกครั้ง

3. นำแผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจองให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน

ตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง ด้านความตรงเชิงเนื้อหาของวัตถุประสงค์
กิจกรรม สื่อ และการประเมินผล โดยค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหาได้ค่า 0.67 -1.00 ซึ่งแสดงว่า

มีความสอดคล้องเชิงเนื้อหา เป็นไปตามเกณฑ์ค่า IOC ที่ต้องมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 (กัญญา ลินทรันศิริกุล 2555, น. 9-53)

4. นำแผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจองไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน เพื่อหาข้อบกพร่องและนำไปปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็กและเวลาในการจัดกิจกรรมมากขึ้น

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ฉบับก่อนและหลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบ ดังนี้

ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบความสามารถในการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความสามารถทางการพูดและการสร้างแบบทดสอบความสามารถในการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย

2. ทำความเข้าใจนิยามศัพท์เฉพาะของความสามารถทางการพูดภาษาไทย ที่ได้กำหนดไว้ในงานวิจัยเพื่อสร้างแบบทดสอบที่สามารถประเมินผลได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

3. สร้างแบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ฉบับก่อนและหลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง ให้มีลักษณะเป็นแบบทดสอบคู่ขนาน โดยแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบทดสอบการพูดคำศัพท์ภาษาไทย จำนวน 15 ข้อ ใช้เวลาทดสอบข้อละ 1 นาที โดยมีรายละเอียดของเกณฑ์การให้คะแนน คือ

ให้ 1 คะแนน เมื่อเด็กพูดคำเป็นภาษาไทยที่มีความหมายตรงกับภาพ
ได้ถูกต้อง

ให้ 0 คะแนน เมื่อเด็กพูดคำเป็นภาษากะเหรี่ยง หรือไม่พูด หรือพูด
ไม่ถูกต้อง

ตอนที่ 2 แบบทดสอบการพูดเป็นประโยค จำนวน ข้อ 10 ข้อ ใช้เวลาทดสอบข้อละ 2 นาที โดยมีรายละเอียดของเกณฑ์การให้คะแนน คือ

ให้ 3 คะแนน เมื่อพูดเป็นประโยคภาษาไทยได้สอดคล้องกับภาพ
มีใจความครอบคลุมใคร ทำอะไร

ให้ 2 คะแนน เมื่อพูดเป็นประโยคภาษาไทยได้สอดคล้องกับภาพ
มีใจความครอบคลุม ใคร ทำอะไร โดยครูช่วยชี้แนะ

ให้ 1 คะแนน เมื่อพูดเป็นประโยคด้วยคำภาษาไทยเป็นบางคำที่

สอดคล้องกับภาพแต่พูดปะปนกับคำภาษากะเหรี่ยง

ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่พูด หรือพูดไม่สอดคล้องกับภาพ หรือพูดเป็น
ภาษากะเหรี่ยงทั้งหมด

ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบความสามารถในการพูดภาษาไทย ของเด็กปฐมวัย

1. นำแบบทดสอบทั้งฉบับก่อนและหลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง ซึ่งประกอบด้วย 2 ตอน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ ความถูกต้องเหมาะสม และปรับแก้ไขตามคำแนะนำ
2. นำแบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ทั้งฉบับก่อนและหลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ประเมินคุณภาพและความตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบแล้วนำมาคำนวณค่าความสอดคล้อง ได้ค่า 0.67 -1.00 ซึ่งแสดงว่ามีความสอดคล้องเชิงเนื้อหาเป็นไปตามเกณฑ์ IOC ที่ต้องมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 (กัญญา ลินทรัตนศิริกุล 2555, น. 9-53)
3. ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองกับเด็กกลุ่มใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความยากและอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ ตอนที่ 1 แบบทดสอบการพูดคำศัพท์ภาษาไทย จำนวน 15 ข้อ ได้ค่าความยาก 0.20 - 0.50 และค่าอำนาจจำแนก 0.20 - 0.80 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ เนื่องจากค่าความยากจะต้องมีค่าระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (กัญญา ลินทรัตนศิริกุล 2555, น.9-53)
4. ตรวจสอบความเที่ยงของแบบทดสอบ ตอนที่ 1 โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder -Richardson) ได้ค่า KR-20 เท่ากับ 0.6955 สำหรับในตอนที่ 2 ของแบบทดสอบใช้วิธีตรวจสอบความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน คือแบบทดสอบนี้มีผู้ประเมิน 2 คน ใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกัน เด็กที่ทดสอบคนเดียวกัน จึงนำคะแนนของผู้ประเมินมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 1 ซึ่งแสดงว่าแบบทดสอบมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทิศทางบวกแบบสมบูรณ์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย 2555, น. 10-50)
5. นำคะแนนการทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยทั้ง 2 ฉบับ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบทดสอบคู่ขนาน มาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ได้โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 1 ซึ่งแสดงว่าแบบทดสอบทดสอบทั้ง 2 ฉบับมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทิศทางบวกแบบสมบูรณ์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย 2555, น. 10-50)

6. ตรวจสอบความถูกต้อง และรูปแบบการจัดพิมพ์ของแบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยอีกครั้ง ก่อนการจัดทำฉบับจริงเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

4.1 ทดสอบก่อนการจัดกิจกรรม ทำการทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล โดยใช้เครื่องมือคือ แบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยก่อนจัดกิจกรรมคำคล้องจอง ทดสอบวันละ 5 คน คนละ 35 นาที ใช้เวลาทั้งหมดเป็นเวลา 2 วัน

4.2 การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมคำคล้องจองด้วยตนเอง ตามแผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจองเป็นเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน คือ วันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ และวันพฤหัสบดี ในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระหว่างเวลา 09.00 – 09.30 น.

4.3 ทดสอบหลังการจัดกิจกรรม เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมคำคล้องจองครบ 5 สัปดาห์ ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยผ่ากะเหรียงเป็นรายบุคคล โดยใช้เครื่องมือคือ แบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยหลังจัดกิจกรรมคำคล้องจอง ทดสอบวันละ 5 คน คนละ 35 นาที ใช้เวลาทั้งหมดเป็นเวลา 2 วัน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์คะแนนความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยด้านการพูดคำศัพท์ภาษาไทย ด้านการพูดเป็นประโยค และคะแนนรวมทั้ง 2 ด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยผ่ากะเหรียงก่อนและหลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจองด้วยการทดสอบโดยใช้เครื่องหมาย (Sign Test)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

6.1.1 การตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย แผนการจัดกิจกรรม

ค่าคลั่งจองและแบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC ทั้งฉบับก่อนและหลังการจัดกิจกรรมค่าคลั่งจอง (รัชนีกุล ภิญ โยภานุวัฒน์ 2557, น.6-47) ดังนี้

$$IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่าง จุดประสงค์กับเนื้อหาในแผนการจัดกิจกรรมค่าคลั่งจอง หรือระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์
 ΣR หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด
 N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด

6.1.2 การตรวจสอบความยาก (*Difficulty*) ของเครื่องมือ แบบทดสอบ

ความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ทั้งฉบับก่อนและหลังการจัดกิจกรรมค่าคลั่งจอง ต้องใช้สูตรหาค่า p (กัญญา ถินรัตน์ศิริกุล, 2555, น.9-58) ดังนี้

$$p = \frac{R}{T}$$

p หมายถึง ค่าความยาก
 R หมายถึง จำนวนของเด็กที่ตอบแบบทดสอบถูก
 T หมายถึง จำนวนของเด็กทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบ

6.1.3 การตรวจสอบอำนาจจำแนก (*Discriminant*) แบบทดสอบความสามารถ

ทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ทั้งฉบับก่อนและหลังการจัดกิจกรรมค่าคลั่งจอง ต้องใช้สูตรหาค่า r (รัชนีกุล ภิญ โยภานุวัฒน์ 2557, น.6-41) ดังนี้

$$r = \frac{H-L}{N_H}$$

r หมายถึง ค่าอำนาจจำแนก

ซึ่งมีค่าเท่ากับ $1-p$

s หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนในแบบทดสอบ

6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.2.1 สถิติพื้นฐาน

1) คะแนนเฉลี่ย โดยใช้สูตรการคำนวณ (นงลักษณ์ วิรัชชัย 2555,น.10-30)

ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

\bar{X} หมายถึง ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n หมายถึง จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตรในการคำนวณ (นงลักษณ์ วิรัชชัย

2555,น.10-38) ดังนี้

$$SD = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

SD หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ หมายถึง ผลรวมคะแนนทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง

\bar{X} หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มตัวอย่าง

$(\sum x)^2$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

n หมายถึง จำนวนนักเรียนทั้งหมด

6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

เนื่องด้วยการวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง ที่มีต่อความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยง ในโรงเรียนบ้านแม่ตอละ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก จึงต้องใช้สถิติพารามตริกที่เหมาะสมในการเปรียบเทียบความแตกต่างของประชากร 2 กลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน คือ การทดสอบโดยใช้เครื่องหมาย (Sign Test) ซึ่งเป็นการทดสอบแบบนับจำนวนเครื่องหมายบวก (+) และเครื่องหมาย (-) ที่แสดงถึงความเปลี่ยนแปลง โดยมีวิธีการทดสอบสมมติฐาน (วรรณดี แสงประทีปทอง, 2554, น. 13-33 ถึง 13-34) มีขั้นตอน ดังนี้

1. ตั้งสมมติฐาน ในการทดสอบตั้งสมมติฐาน ดังนี้

H_0 : คะแนนก่อนและหลังการการจัดกิจกรรมไม่แตกต่างกัน

H_1 : คะแนนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมแตกต่างกัน โดยคะแนนหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าคะแนนก่อนจัดกิจกรรม

2. กำหนดนัยสำคัญ

$$\alpha = .01$$

3. หาผลต่างระหว่างข้อมูล 2 ชุดทีละคู่ โดยข้อมูลค่าแรกหรือคะแนนก่อนการทดลองแทนด้วย X ข้อมูลค่าหลังหรือคะแนนหลังการทดลองแทนด้วย Y และให้เครื่องหมายดังนี้

3.1 ให้เครื่องหมายบวก (+) ถ้า $Y > X$

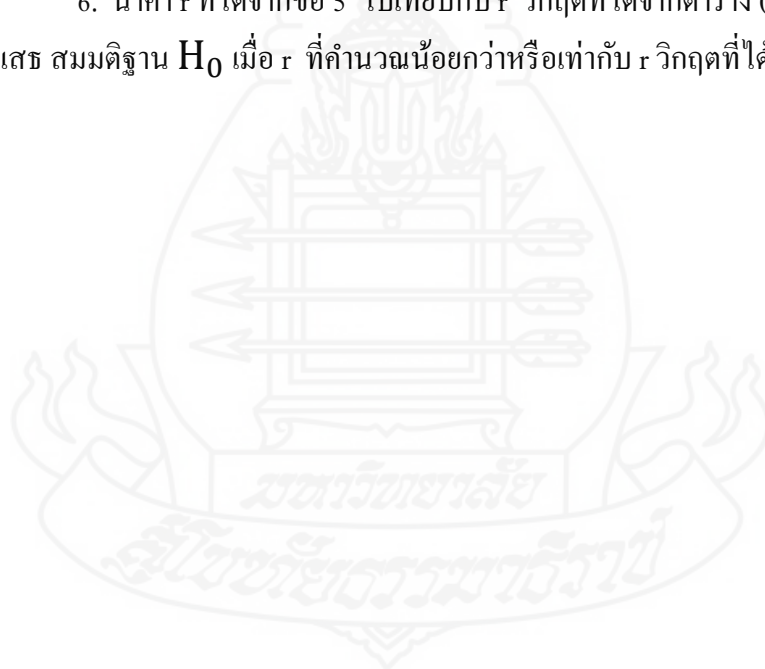
3.2 ให้เครื่องหมายลบ (-) ถ้า $Y < X$

3.3 ให้ตัวเลข 0 ถ้า $Y = X$

4. นับจำนวนเครื่องหมาย + และเครื่องหมาย - สำหรับ 0 ให้ตัดออก ให้ n แทนผลรวมของจำนวนคู่ที่มีเครื่องหมาย + และ - รวมกัน

5. ให้ r แทนจำนวนเครื่องหมาย + หรือเครื่องหมาย - ที่มีจำนวนน้อยกว่า

6. นำค่า r ที่ได้จากข้อ 5 ไปเทียบกับ rวิกฤตที่ได้จากตาราง (ในภาคผนวก ซ) และจะปฏิเสธ สมมติฐาน H_0 เมื่อ r ที่คำนวณน้อยกว่าหรือเท่ากับ rวิกฤตที่ได้จากตาราง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลวิจัย เรื่อง ผลการจัดกิจกรรมคำคล้องจองที่มีต่อความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยง ในโรงเรียนบ้านแม่ตอละ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยและสมมติฐานการวิจัย แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์คะแนนความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยงด้านการพูดคำศัพท์ภาษาไทย ด้านการพูดเป็นประโยค และคะแนนรวมทั้ง 2 ด้าน

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยงก่อนและหลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

ตอนที่ 1 วิเคราะห์คะแนนความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยง ด้านการพูดคำศัพท์ภาษาไทย ด้านการพูดเป็นประโยค และคะแนนรวมทั้ง 2 ด้าน

ตารางที่ 4.1 แสดงคะแนนความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยงก่อนและหลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจองเป็นรายบุคคล (คะแนนเต็ม 45 คะแนน)

คนที่	การพูดคำศัพท์ภาษาไทย (15 คะแนน)		การพูดเป็นประโยค (30 คะแนน)		รวมทั้ง 2 ด้าน (45 คะแนน)	
	ก่อนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง	หลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง	ก่อนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง	หลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง	ก่อนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง	หลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง
1	8	15	5	20	13	35
2	7	13	5	19	12	32
3	4	12	3	15	7	27
4	7	14	6	21	13	35

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

คนที่	การพูดคำศัพท์ภาษาไทย (15 คะแนน)		การพูดเป็นประโยค (30 คะแนน)		รวมทั้ง 2 ด้าน (45 คะแนน)	
	ก่อนการจัด กิจกรรม	หลังการจัด กิจกรรม	ก่อนการจัด กิจกรรม	หลังการจัด กิจกรรม	ก่อนการจัด กิจกรรม	หลังการจัด กิจกรรม
	คำคล้องจอง	คำคล้องจอง	คำคล้องจอง	คำคล้องจอง	คำคล้องจอง	คำคล้องจอง
5	5	12	6	19	11	31
6	7	15	5	18	12	33
7	6	14	6	20	12	34
8	6	14	5	25	11	39
9	6	13	6	23	12	36
10	7	14	6	19	13	33
รวม	63	136	53	199	116	335
ค่าเฉลี่ย	6.3	13.6	5.3	19.9	11.6	33.5
S.D.	1.16	1.07	0.95	2.73	1.78	3.21

จากตารางที่ 4.1 อธิบายผลคะแนนความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย
เผ่ากะเหรี่ยงรายด้านและโดยรวมได้ดังนี้

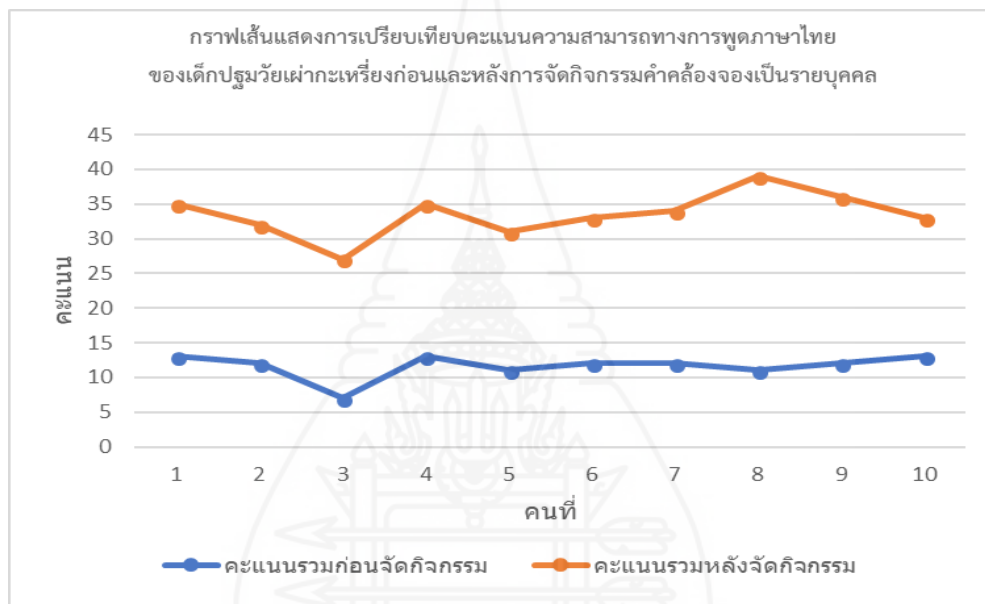
คะแนนความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ด้านการพูดคำศัพท์
ภาษาไทย ก่อนการจัดกิจกรรมคำคล้องจองได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.3 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เท่ากับ 1.16 สำหรับคะแนนหลังการจัดกิจกรรมได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.6 คะแนน และค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐานเท่ากับ 1.07

คะแนนความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ด้านการพูดเป็นประโยค
ก่อนการจัดกิจกรรมคำคล้องจองได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.3 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95
สำหรับคะแนนหลังการจัดกิจกรรมได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.9 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เท่ากับ 2.73

คะแนนความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย โดยรวมทั้งสองด้าน ก่อน
การจัดกิจกรรมคำคล้องจองได้ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 11.6 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.78
สำหรับคะแนนรวมหลังการจัดกิจกรรมได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 33.5 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เท่ากับ 3.21

เมื่อวิเคราะห์คะแนนความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยรายด้าน หลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง พบว่าด้านการพูดคำศัพท์ภาษาไทย มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงขึ้น 7.3 คะแนน สำหรับด้านการพูดเป็นประโยค พบว่ามีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงขึ้น 14.6 คะแนน และคะแนนความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยโดยรวมทั้งสองด้าน หลังการจัดกิจกรรม คำคล้องจอง มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น 21.9 คะแนน

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยแต่ละเหรียญ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจองรวมทั้งสองด้าน เป็นรายบุคคลแสดงเป็นกราฟเส้นได้ดังนี้

ภาพที่ 4.1 กราฟเส้นแสดงการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยแต่ละเหรียญก่อนและหลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

จากกราฟแสดงให้เห็นว่าก่อนการจัดกิจกรรมคำคล้องจองเด็กปฐมวัยแต่ละเหรียญได้คะแนนความสามารถทางการพูดภาษาไทยรวมทั้งสองด้านสูงสุดอยู่ที่ 13 คะแนน ส่วนคะแนนต่ำสุดอยู่ที่ 7 คะแนน หลังจากการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง พบว่าเด็กปฐมวัยแต่ละเหรียญได้คะแนนความสามารถทางการพูดภาษาไทยรวมทั้งสองด้านสูงสุดอยู่ที่ 39 คะแนน ส่วนคะแนนต่ำสุดอยู่ที่ 27 คะแนน

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยง
ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

ตารางที่ 4.2 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนรวมของความสามารถทางการพูดภาษาไทย
ของเด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยงก่อนและหลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

คนที่	คะแนนรวมก่อนการจัด	คะแนนรวมหลังการจัด	การแสดงผล	เครื่องหมาย
	กิจกรรมคำคล้องจอง	กิจกรรมคำคล้องจอง		
	(คะแนน)	(คะแนน)		
	X	Y		
1	13	35	Y > X	+
2	12	32	Y > X	+
3	7	27	Y > X	+
4	13	35	Y > X	+
5	11	31	Y > X	+
6	12	33	Y > X	+
7	12	34	Y > X	+
8	11	39	Y > X	+
9	12	36	Y > X	+
10	13	33	Y > X	+

สรุป เครื่องหมาย (+) เท่ากับ 10 เครื่องหมาย (-) เท่ากับ 0

r คำนวณคือ 0 และ r วิกฤตที่ได้จากตารางคือ 0 ดังนั้นจึงปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1

นัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.2 เมื่อใช้การทดสอบสัญลักษณ์ (Sign Test) แสดงให้เห็นว่าเด็กทั้งหมด
มีคะแนนรวมหลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจองสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมคำคล้องจองที่มีต่อความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยง ในโรงเรียนบ้านแม่ตอละ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปราย และมีข้อเสนอแนะดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยง ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

1.2 สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยงที่ได้รับการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง มีความสามารถทางการพูดภาษาไทยสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยชนเผ่ากะเหรี่ยง ชายและหญิง อายุ 4-5 ปี ที่ศึกษาในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในโรงเรียนบ้านแม่ตอละ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยชนเผ่ากะเหรี่ยง ชายและหญิง อายุ 4-5 ปี ภาษาที่เด็กใช้ในชีวิตประจำวัน คือ ภาษากะเหรี่ยง จำนวนเด็ก 10 คน ที่ศึกษาในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนบ้านแม่ตอละ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง ประกอบด้วย จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหาคำคล้องจอง การดำเนินกิจกรรม 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป สื่อการสอน และการประเมินผล จำนวน 20 แผน ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมแผนละ 30 นาที

2) **เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล** คือ แบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ทั้งฉบับก่อนและหลังการทดลอง ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบทดสอบคู่ขนาน โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบทดสอบการพูดคำศัพท์ภาษาไทย จำนวน 15 ข้อ ทดสอบเป็นรายบุคคลใช้เวลาทดสอบ ข้อละ 1 นาที และ ตอนที่ 2 แบบทดสอบการพูดเป็นประโยค จำนวน ข้อ 10 ข้อ ใช้เวลาทดสอบ ข้อละ 2 นาที รวมใช้เวลาทั้งหมด 35 นาที

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) ทดสอบก่อนการจัดกิจกรรมคำคล้องจองกับกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล ด้วยแบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ฉบับก่อนการจัดกิจกรรม ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดสอบเอง โดยทดสอบเด็กวันละ 5 คน คนละ 35 นาที ใช้ระยะเวลาทดสอบ 2 วัน

2) ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยใช้แผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง เป็นเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน คือ วันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันละ 30 นาที ในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ช่วงเวลาระหว่าง 09.00 -09.30 น. รวมทั้งสิ้น 20 วัน

3) ทดสอบหลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจองกับกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล ด้วยแบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ฉบับหลังการจัดกิจกรรม ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดสอบเอง โดยทดสอบเด็กวันละ 5 คน คนละ 35 นาที ใช้ระยะเวลาทดสอบ 2 วัน

1.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์คะแนนความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยผ่านกะเหรียงด้านการพูดคำศัพท์ภาษาไทย ด้านการพูดเป็นประโยค และคะแนนรวมทั้ง 2 ด้าน

2) เปรียบเทียบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยผ่านกะเหรียงก่อนและหลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

1.4 ผลการวิจัย

1.4.1 ผลการวิเคราะห์คะแนนความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยผ่านกะเหรียงด้านการพูดคำศัพท์ภาษาไทย ด้านการพูดเป็นประโยค และคะแนน รวมทั้ง 2 ด้าน พบว่า เด็กปฐมวัยผ่านกะเหรียงที่ได้รับการจัดกิจกรรมคำคล้องจองมีคะแนนเฉลี่ยของความสามารถทางการพูดภาษาไทยด้านการพูดคำศัพท์ภาษาไทยก่อนการทดลองเด็กได้คะแนนเฉลี่ย 6.3 คะแนน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.16 และคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองได้ 13.6 คะแนน ค่าส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.07 ทั้งนี้คะแนนเฉลี่ยของความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยรวมทั้งสองด้านก่อนการทดลองได้ 11.6 คะแนน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.78 และคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองได้ 33.5 คะแนน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.21

1.4.2 เมื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยงก่อนและหลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจองด้วยการทดสอบโดยใช้เครื่องหมาย (Sign Test) ผลปรากฏว่าคะแนนหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าคะแนนก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

2. อภิปรายผล

2.1 ผลวิเคราะห์คะแนนความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยงด้านการพูดคำศัพท์ภาษาไทย และด้านการพูดเป็นประโยค พบว่า คะแนนหลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจองสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง โดยอภิปรายในแต่ละด้านได้ดังนี้

2.1.1 ด้านการพูดคำศัพท์ภาษาไทยเด็กปฐมวัยได้คะแนนสูงขึ้นหลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง ทั้งนี้เป็นผลมาจากคำคล้องจองที่ใช้จัดกิจกรรมนั้นเหมาะสมกับการพัฒนาความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง เพราะคำคล้องจองที่ใช้เป็นคำคล้องจองประเภทกลอนสี่ ใช้คำสั้นๆ มีความหมายเข้าใจง่าย ส่วนใหญ่เป็นคำนาม และเป็นคำศัพท์ที่เด็กได้ใช้ในชีวิตประจำวัน เด็กจึงเรียนรู้คำศัพท์ภาษาไทยได้ดี นอกจากนี้การพูดคำคล้องจองเป็นจังหวะที่ไม่เร็วจนเกินไป ทำให้เด็กจดจำและพูดคำคล้องจองได้ ซึ่งสอดคล้องกับละออ ชูติกร และสมใจ ทิพย์ชัยเมธา (2549, น. 88) ที่กล่าวว่า คำคล้องจองที่นำมาใช้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาควรเป็นกลอนสั้นๆ ง่ายๆ มีจังหวะ ที่สนุกสนานและเป็นเรื่องใกล้ตัวเด็กที่เด็กคุ้นเคย เช่นเดียวกับวารุณี สกุณภรณ์ (2553, น.7) ที่กล่าวว่า คำคล้องจองเป็นคำที่มีสัมผัสสระ ทำให้ง่ายต่อการออกเสียงและง่ายต่อการจดจำ ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา ทำให้เด็กสามารถใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องชัดเจน นอกจากนี้ขั้นตอนของการทำกิจกรรมเปิดโอกาสให้เด็กได้พูดคำคล้องจองและทำความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ โดยครูได้ใช้สื่อของจริง ของจำลอง สิ่งของ รูปภาพ และการแสดงท่าทางประกอบการสอนทำให้เด็กได้ใช้คำศัพท์ภาษาไทย จดจำและเข้าใจความหมายของคำศัพท์ ด้วยเหตุผลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า กิจกรรมคำคล้องจองสามารถส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยงให้สูงขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปานใจ จารุวิช (2548) คณิตพร ตรีผล (2550) ศิรินารถ วัฒนกุล และคณะ (2556) ที่ศึกษาการจัดกิจกรรมคำคล้องจองที่มีผลต่อพฤติกรรมการพูด พบว่าพฤติกรรมการพูดหลังการ

จัดกิจกรรมสูงขึ้นก่อนการจัดกิจกรรม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาการพูดและการฟังของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองของพินทุสร พัวพันธ์พิพัฒน์ (2557) ที่พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือประกอบคำคล้องจองมีทักษะด้านการพูดสูงขึ้นจากระดับควรปรับปรุงเป็นระดับพอใช้และทักษะการฟังจากระดับควรปรับปรุงเป็นระดับดี

2.1.2 ด้านการพูดเป็นประโยคเด็กปฐมวัยได้คะแนนสูงขึ้น ทั้งนี้เป็นผลมาจาก การจัดกิจกรรม เด็กได้ทำกิจกรรมที่เป็นการทบทวนการพูดคำศัพท์และฝึกการใช้คำศัพท์ในรูปประโยครวมถึงฝึกพูดประโยคผ่านการเล่นเกมหางภาษา ทำให้เด็กได้นำคำศัพท์ที่ได้เรียนรู้ไปแล้วมาใช้พูดเป็นประโยคที่สามารถสื่อความหมายได้ เพื่อสื่อสารกับครูและเพื่อน ทั้งนี้เด็กได้รับการเสริมแรงระหว่างการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง โดยครูจะพูดชื่นชม ประบมือหรือยิ้มให้กับเด็กเมื่อเด็กพูดตามได้ถูกต้อง หรือทำกิจกรรมได้ตรงตามเป้าหมาย เป็นการเสริมแรงทางบวก ซึ่งพบว่าเด็กมีความมั่นใจในการพูดและทำกิจกรรมร่วมกับครูและเพื่อน ได้อย่างมีความสุขยิ่งขึ้น การเสริมแรงเช่นนี้สอดคล้องกับทฤษฎีเสริมแรงของสกินเนอร์ (Skinner, 1957 อ้างถึงใน ชุมพร ยงค์กิติกุล, 2546, น.541 - 542) ที่เชื่อว่า การพูดของเด็กที่มีมากขึ้นเกิดจากการเสริมแรงที่เด็กได้รับจากสิ่งแวดล้อม ทำให้เด็กเปล่งเสียงที่ได้รับการเสริมแรงบ่อยครั้ง แต่หากการเปล่งเสียงใดแล้วไม่ได้รับการสนับสนุน ก็จะลดการเปล่งเสียง ดังนั้นการที่จะทำให้เด็กอยากเรียนรู้การเปล่งเสียงคำหรือประโยคอื่นต่อไป ควรให้การเสริมแรงทางบวก และการเสริมแรงที่ครูได้กระทำนั้นเป็นไปตามหลักการเสริมแรง คือ ครูเสริมแรงทันทีและสม่ำเสมอเมื่อเด็กพูดภาษาไทย (ศศิลักษณ์ ขันกิจ, 2555)

2.2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย รวมทั้งสองด้าน เมื่อใช้การทดสอบสัญลักษณ์ (Sign Test) แสดงให้เห็นว่าเด็กทั้งหมดมีคะแนนรวมหลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจองสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 อาจเนื่องมาจากเหตุผลดังนี้

2.2.1 เด็กมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ภาษาไทย เนื่องจากอยู่ในบริบทห้องเรียนที่ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารมาในระชนึงแล้ว ประกอบกับเด็กได้รับการฝึกฝนการพูดภาษาไทยผ่านการทำกิจกรรมคำคล้องจองอย่างต่อเนื่อง และให้ความสนใจกับกิจกรรม เด็กจึงพัฒนาการพูดภาษาไทยได้ดีขึ้น ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์น ไคล์ที่อธิบายว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นโดยอาศัยกฎการเรียนรู้ได้แก่ กฎแห่งความพร้อมคือ เด็กวัย 4-5 ปีมีอวัยวะที่ใช้ในการพูดพร้อมในการพูดออกเสียง และมีประสบการณ์เดิมด้านการสื่อสารด้วยภาษาไทย กฎของการฝึกหัด คือ เด็กได้พูด

ภาษาไทยซ้ำ ๆ จากการร่วมทำกิจกรรมคำคล้องจอง และกฎแห่งความเป็นผล คือ เด็กพอใจในการร่วมกิจกรรมคำคล้องจองและพอใจในการพูดภาษาไทย (เยาเวพา เดชะคุปต์, 2542 ,น. 61 - 62)

2.2.2 กิจกรรมคำคล้องจองใช้คำที่เด็กสามารถพูดตามได้ง่าย ครูใช้สื่อที่น่าสนใจ เด็กได้ฝึกพูดคำศัพท์และประโยคผ่านกิจกรรมในแต่ละขั้นตอน ประกอบด้วยครูได้ให้แรงเสริม ทำให้เด็กรู้สึกพอใจและอยากพูดภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับ แนวทางปฏิบัติตนของครูในห้องเรียนที่มีเด็กพูดภาษาถิ่น แต่ครูไม่สามารถพูดภาษาถิ่นนั้นได้ ที่ว่า ครูควรใช้คำคล้องจองง่ายๆ ที่เด็กสามารถท่องได้ เพื่อให้เด็กเกิดความมั่นใจในการใช้ภาษา สอนคำศัพท์ใหม่อย่างค่อยเป็นค่อยไป และใช้ซ้ำ ครูควรแสดงถึงของหรือสื่อประกอบ เพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจความหมาย รวมถึงให้กำลังและกระตุ้นให้เด็กพูด (Hendrick ,1996 pp. 462-463 อ้างใน นฤมล เนียมหอม, 2555, น. 10-43 ถึง 10-44)

2.2.3 สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ช่วยพัฒนาความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยผ่าเกาะเหรียญนั้น คือ การเป็นตัวแบบที่ดีของครูในขณะที่ทำกิจกรรมคำคล้องจอง โดยครูพูดและออกเสียงคำอย่างชัดเจน เด็กจึงสังเกตและจดจำการพูดของครู และเมื่อเด็กพูดคำภาษาไทยแล้วได้รับการชื่นชมจากครู เด็กก็จะพูดภาษาไทยมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีเรียนรู้สังคมหรือทฤษฎีปัญญาสังคมของแบนดูรา (Bandura, 1976 อ้างใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2539, น. 246) ที่อธิบายว่า เด็กสามารถเรียนรู้ภาษา คำศัพท์ใหม่ๆ และพูดประโยคได้ โดยสังเกตจากการพูดของตัวแบบ โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการสังเกตและการลอกเลียนแบบตามทฤษฎีการเรียนรู้สังคมคือ กระบวนการตั้งใจและกระบวนการเก็บจำ ที่เด็กตื่นตัวและสนใจจดจำครูเป็นตัวแบบในการพูด กระบวนการกระทำ คือ การที่เด็กพูดภาษาไทยออกมา และกระบวนการจูงใจที่เกิดจากการพูดภาษาไทยเกิดแล้วได้แรงเสริมทางบวก ทำให้เด็กเกิดความพอใจที่จะทำซ้ำอีก

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

3.1.1 การจัดกิจกรรมคำคล้องจอง ครูผู้สอนควรศึกษาแผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจองให้เข้าใจ เพื่อให้การจัดกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนดำเนินอย่างต่อเนื่องและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งจะส่งผลให้เด็กเกิดความสนใจและกระตุ้นการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.1.2 ครูผู้สอนควรฝึกพูดคำคล้องจองด้วยภาษาไทยอย่างถูกต้องและชัดเจนก่อนการจัดกิจกรรม เพื่อเป็นแบบอย่างในการพูดให้กับเด็กปฐมวัย

3.1.3 ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของเด็กปฐมวัยในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรมคำคล้องจอง โดยเปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้มีส่วนร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึง

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาการใช้กิจกรรมคำคล้องจองเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดคำศัพท์ภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ในช่วงอายุระหว่าง 5-6 ปี

3.2.2 ควรมีการศึกษาการใช้กิจกรรมคำคล้องจองเพื่อพัฒนาความสามารถทางการฟังและการเข้าใจภาษาไทยของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัฐ อินทรทัศน์. (2557). การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศเพื่อปกป้องและพัฒนาเด็กปฐมวัย. ใน เอกสารการสอนชุดวิชา นวัตกรรมการสื่อสารเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 1-7. (พิมพ์ครั้งที่, น. 6-1 ถึง 6-35). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- กมลรัตน์ คะนองเดช. (2555). ผลการใช้คำคล้องจองและเพลงสองภาษาที่มีต่อทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้. เอกสารรายงานสืบเนื่องจากการประชุม ชาติใหญ่วิชาการ ระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 5. สงขลา. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมวิชาการ. (2531). บัญชีคำพื้นฐานชั้นเด็กเล็ก. สืบค้นจาก www.kalasin3.go.th/news_file/p91249380956.doc
- กัญญา ลินทร์ตันศิริกุล. (2555). เครื่องมือวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ. ใน ประมวลสาระ ชุดวิชาการวิจัยหลักสูตรและการเรียนการสอน หน่วยที่ 8-15. (พิมพ์ครั้งที่ 4, น. 9-1 ถึง 9-83). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ขวัญชาติ ดาสา. (2557). สื่อเสียงเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย. ใน เอกสารการสอนชุดวิชานวัตกรรม การสื่อสารเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 1-7. (พิมพ์ครั้งที่ 2, น. 7-1 ถึง 7-25). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- คณิศร ตรีผล. (2550). การใช้คำคล้องจองเพื่อพัฒนาความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ใน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- เครือรัตน์ เรืองแก้ว. (2554). คำคล้องจอง. (พิมพ์ครั้งที่ 19). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- จันทนา ชูชื่น. (2553). ผลของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบหุ่นมือที่มีต่อความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, เพชรบุรี.
- จิระประภา บุญนิคย์, ละออ ชูติกร, และศรีสมบัติ เทพกาญจนา. (2551). วิธีช่วยให้เด็กรักการอ่านสำหรับพัฒนาเด็กอนุบาลและช่วงชั้นปีประถม 1-3. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ชัยพร วิชาวุธ. (2539). เด็กปฐมวัย. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยเด็กหน่วยที่ 1-8. (พิมพ์ครั้งที่ 6, น.195-252). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชัยวัฒน์ สีแก้ว. (2537). เส้นคำคล้องจองและบทร้อยกรองเพื่อการอ่าน. กรุงเทพฯ: หอสมุดกลาง09.
- ชุมพร ชงศ์กิติกุล. (2551). ภาษา การคิดและการตัดสินใจ. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาจิตวิทยาทั่วไป หน่วยที่ 8 – 15. (พิมพ์ครั้งที่ 22, น. 533-580). นนทบุรี: สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ฐะปะนีย์ นาคทรพรพ. (2549). ฉันทลักษณ์ไทย. ใน สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. (เล่ม 17, น.37-38).
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2555). การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ : สถิติบรรยายและสถิติพาราเมตริก. ใน ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยหลักสูตรและการเรียนการสอน หน่วยที่ 8 – 15. (พิมพ์ครั้งที่ 4, น.10-1 ถึง 10-274). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- นฤมล เนียมหอม. (2555). การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านภาษา. ใน ประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 7- 11. (พิมพ์ครั้งที่ 4, น. 10-1 ถึง 10-48). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- นลินี ณ นคร. (2557). แนวคิดในการประเมินพฤติกรรมเด็กปฐมวัย. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการประเมินและสร้างเสริมพฤติกรรมเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 1-8. (พิมพ์ครั้งที่ 1, น. 1-1 ถึง1-35). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- นุชฤดี รุ่ยใหม่ และสุพิทา จุลกนิษฐ. (2556). การพัฒนาทักษะการพูดและการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กปฐมวัยในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สังกัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยใช้กิจกรรมร้องเพลงและสื่อทวิภาษา. รายงานวิจัยมหาวิทยาลัยสวนดุสิต. กรุงเทพฯ.

- บุษบา ประภาสพงศ์. (2556). การสอนแบบทวิ พหุภาษา กับแนวทางพัฒนาการศึกษาโรงเรียน
เด็กไทยแนวชายแดนและพื้นที่ยากลำบาก. *วิชาการ*, 16 (2), 84-95.
- เบญจวรรณ วงศ์ศักดิ์. (2547). ผลการจัดกิจกรรมคำคล้องจองประกอบการเล่นนิ้วมือที่มีต่อความ
สามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญา
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- เบญจา แสงมลิ. (2540). สื่อเพื่อจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา
สื่อการสอนระดับปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 8 – 15*. (พิมพ์ครั้งที่ 6, น. 67-132). นนทบุรี :
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปานใจ จารุณิข. (2548). พฤติกรรมทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง
(ปริญญาโทปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
กรุงเทพฯ.
- พัชรี ผลโยธิน. (2555). แนวคิดในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย. ใน *ประมวลสาระ
ชุดวิชา การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 1-6*. (พิมพ์ครั้งที่ 4, น. 1-1 ถึง
1-62). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พัชรี เรียมทอง. (2557). การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนรัชรินทร์วิทยาคม
กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัย
ราชภัฏพระนคร, กรุงเทพฯ.
- พินทุสร พัวพันธ์พิพัฒน์. (2557). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือภาพประกอบคำคล้อง
จองเพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนบ้านไทย
สมบูรณ์อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- พรทิพย์ หนูทอง. (2551). การศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ สำหรับนักเรียนปฐมวัยที่
ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้
ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, สงขลา.
- พรพิไล เลิศวิชาและอัครภูมิ จารุภากร. (2551). *สมองอนุบาล*. เชียงใหม่: ชารปัญญา.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). *การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: แม็ค.
_____. (2542). *กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: แม็ค.

- รติรัตน์ คล่องแคล่ว. (2551). *ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวทางภาษาธรรมชาติ ที่มีต่อทักษะการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยไทยอีสาน*. (ปริญญาบัณฑิตการศึกษา มหาวิทยาลัยไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- รัชณีกุล ภิญญาภาณุวัฒน์. (2557). การสร้างเครื่องมือวัดด้านพุทธิพิสัย. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา (หน่วยที่ 6 หน้า 6-1 ถึง 6-73)*. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ราสี ทองสวัสดิ์. (2539). การจัดประสบการณ์เพื่อฝึกทักษะทางภาษาแก่เด็กปฐมวัย. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตระดับปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 1-7*. (พิมพ์ครั้งที่ 5, น.169 - 238). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- โรเบิร์ต อี. ซิลเวอร์แมน. (2547). *จิตวิทยาทั่วไป*. (พิมพ์ครั้งที่ 9) (เสาวภา วัชรกิตติ, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.
- ละออ ชูติกรและสมใจ ทิพย์ชัยเมธา. (2549). ลีลาและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการวรรณกรรมและลีลาคี ระดับปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 8 - 15*. (พิมพ์ครั้งที่ 7, น.41-91). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วารุณี พลบูรณ์. (2546). *การใช้ภาษาไทย 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วารุณี สกุลภารักษ์. (2553). *ชุดกิจกรรมการพัฒนาภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- วาโร เฟิงสวัสดิ์. (2547). *การวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วรนาท รักสกุลไทย. (2555). การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านภาษา. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 7-11*. (พิมพ์ครั้งที่ 4, น.10-1 ถึง 10-48). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วรรณดี แสงประทีปทอง. (2554). สถิตินั้นพาราเมตริก. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา ฉบับปรับปรุง หน่วยที่ 11-15*. (พิมพ์ครั้งที่ 1, น.13-1ถึง 13-79). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิริยะ สิริสิงห. (2551). *การสร้างสรรคัวรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ศลิักษณ์ ขันกิจ. (2555). การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการหลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 8 - 11*. (พิมพ์ครั้งที่ 1, น. 8-1 ถึง 8-63). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ศรินารถ วัฒนกุล, อัมรา มาลัย, ปฐมพร แสนปัญญา, มอญแก้ว บุญมา, มยุรา นนท์แก้วและ พิภูล
 ช่างปั้น (2556). *การจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองที่ส่งผลต่อพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัย*. เอกสารรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ลำปางวิจัย ครั้งที่ 1. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

ศรียา นิยมธรรม, และประภัสสร นิยมธรรม. (2551). *พัฒนาการทางภาษา*. กรุงเทพฯ: ไร่ไทยเพรส.

สุจรีต เพียรชอบ. (2546). ภาษาพาสุข. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา ภาษาไทย 1 หน่วยที่ 9 -15*. (พิมพ์ครั้งที่ 13, น. 983-1044). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สุพัตรา คูหากาญจน์. (2557). การเลือก คัดสรร และการประยุกต์ใช้สื่อเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา นวัตกรรมการสื่อสารเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 8 - 15*. (พิมพ์ครั้งที่ 2, น. 14-1 ถึง 14-31). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สุภาพร พลอินทร์. (2555). *ผลการจัดกิจกรรมสวนภาคที่มีต่อความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดพระโต จังหวัดศรีสะเกษ*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทฉบับที่ 101). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.

สุระ ดามาพงษ์. (2555). *หลักการใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2539). ทฤษฎีการเรียนรู้ระดับปฐมวัย. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา พฤติกรรมการสอนปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 1-8*. (พิมพ์ครั้งที่ 6, น. 205-249). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

หรรษา นิลวิเชียร. (2535). *ปฐมวัยหลักสูตรและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์.

อรุณี หรดาล. (2557). พัฒนาการและการเรียนรู้ทางภาษาของเด็กปฐมวัย. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 1-7*. (พิมพ์ครั้งที่ 2, น. 5-1 ถึง 5-43). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

อารมณี สุวรรณपाल. (2539). เทคนิคในการกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาฝึกอบรมครูและผู้เกี่ยวข้องการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 6-10*. (พิมพ์ครั้งที่ 3, น. 437-486). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- อารมณ สุวรรณपाल และปรีชา เนาว์เย็นผล. (2539). การเตรียมความพร้อมด้านทักษะ. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาฝึกรวมครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 11- 15*. (พิมพ์ครั้งที่ 3, น.589 - 604).
นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อารมณ สุวรรณपाल. (2555). การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านการคิด. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 7 – 11*. (พิมพ์ครั้งที่ 4, น.8-1 ถึง 8-65). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Bolduc, J. & Lefebvre, P. (2012). Using nursery rhymes to foster phonological and musical processing skill in kindergarteners. *Scientific Research*, DOI:10.4236/ce.2012.34075. Retrieved from www.mus-alpha.com/upload/Bolduc_Lefebvre%202012.pdf.
- Erbay, F., Tepeli, K. , Kuşcu, Ö. (2015). The effect of drama in education on language and communication skills of children between 48-60 month-old. *Mevlana International Journal of Education (MIJE)*, 5(1), 181-188. Retrieved from http://mije.mevlana.edu.tr/archieve/issue_5_1/14.MIJE_15_04_final_pdf.pdf.
- Harper, L. J. (2011). Nursery rhyme knowledge and phonological awareness in preschool children. *The Journal of Language and Literacy Education*, 7(1), 65-78. Retrieved from jolle.coe.uga.edu/wp-content/uploads/2013/03/07_1_5_harper.pdf.
- Isbell, R. Sobol, J. Lindauer, L & Lowrance, A. (2004). The effects of storytelling and story reading on the oral language complexity and story comprehension of young children. *Early Childhood Education Journal*, 32(3), 157-163. Retrieved from [http://wessonportfolio.pbworks.com/w/file/46335801/ Research%2520Article%25202.pdf](http://wessonportfolio.pbworks.com/w/file/46335801/Research%2520Article%25202.pdf).

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

ราชภัฏสกลนคร

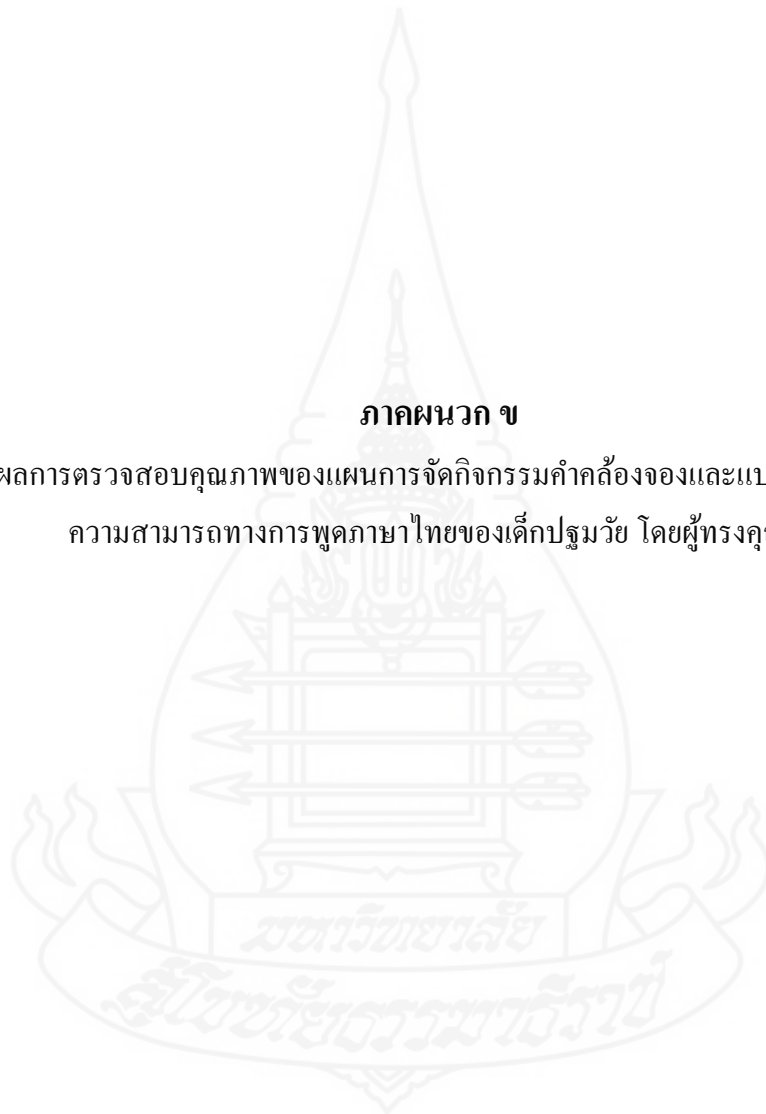
ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

1. **ชื่อ** นางสาวศิริพร วงศ์คำคำ
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ปฐมวัย
สถานที่ทำงาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ปฐมวัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประสบการณ์หรือความชำนาญ
 ครูปฐมวัย โรงเรียนเอกชน ระยะเวลา 3 ปี
 ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ปฐมวัย ระยะเวลา 4 ปี
2. **ชื่อ** นายประชัน แสนใจ
ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน
ประสบการณ์หรือความชำนาญ
 ครูปฐมวัย เป็นระยะเวลา 10 ปี
 ปัจจุบันปฏิบัติหน้าที่ศึกษานิเทศก์ ปฐมวัย ระยะเวลา 6 ปี
3. **ชื่อ** นางสาวจตุพร อินทวงษ์
ตำแหน่ง ครูชำนาญการ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านแม่สามแลบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรบัณฑิต การอนุบาลศึกษา
ประสบการณ์หรือความชำนาญ
 ปัจจุบันปฏิบัติหน้าที่ครูปฐมวัย เป็นระยะเวลา 12 ปี

ภาคผนวก ข

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจองและแบบทดสอบ
ความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ตารางภาคผนวกที่ 1 ผลการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

ข้อ	รายการประเมิน	ผลประเมินของ ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่			รวม	IOC	สรุปผล
		1	2	3			
1.	แผนการจัดกิจกรรมมีองค์ประกอบ สำคัญครบถ้วนเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.	จุดประสงค์						
	2.1 สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรม ส่งเสริมการพูดภาษาไทย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2.2 ระบุพฤติกรรมชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.	คำคล้องจอง						
	3.1 คำศัพท์ภาษาไทยในคำคล้องจองมี ความเหมาะสมกับเด็กวัย 4 – 5 ปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3.2 เนื้อหาของคำคล้องจองเข้าใจง่าย เหมาะสมกับเด็กวัย 4-5 ปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4.	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม						
	4.1 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมสอดคล้อง กับนิยามศัพท์เฉพาะ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมคำคล้อง จองช่วยส่งเสริมการพูดภาษาไทย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.3 ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม เหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	สื่อประกอบการจัดกิจกรรม						
	5.1 สื่อมีความน่าสนใจและเหมาะสม กับเด็กวัย 4-5 ปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	5.2 สื่อมีความสอดคล้องกับการจัด กิจกรรม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ผลประเมินของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	IOC	สรุปผล
		1	2	3			
6.	การประเมินผล 6.1 การประเมินผลสอดคล้องกับ จุดประสงค์ของแผนการจัด กิจกรรม	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
	6.2 วิธีการประเมินผลเหมาะสม กับเด็กวัย 4 – 5 ปี	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
7.	ภาษาที่ใช้ในแผนการจัดกิจกรรม คำคล้องจอง อ่านเข้าใจง่าย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ค่าเฉลี่ย						0.95	ใช้ได้

ตารางภาคผนวกที่ 2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทย
ของเด็กปฐมวัย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อ	รายการประเมิน	ผลประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	IOC	สรุปผล
		1	2	3			
1.	รูปแบบของแบบทดสอบเหมาะสมสำหรับการวัดความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยผ่่ากะเหรี่ยง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.	แบบทดสอบเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็กอายุ 4-5 ปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.	ความเหมาะสมของแบบทดสอบก่อนการจัดกิจกรรม						
	ตอนที่ 1 ด้านการพูดคำศัพท์ภาษาไทย						
	ข้อที่ 1 รูปภาพมีความเหมาะสม	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
	ข้อที่ 2 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 3 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 4 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 5 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 6 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 7 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 8 รูปภาพมีความเหมาะสม	0	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 9 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 10 รูปภาพมีความเหมาะสม	0	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	
ข้อที่ 11 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	

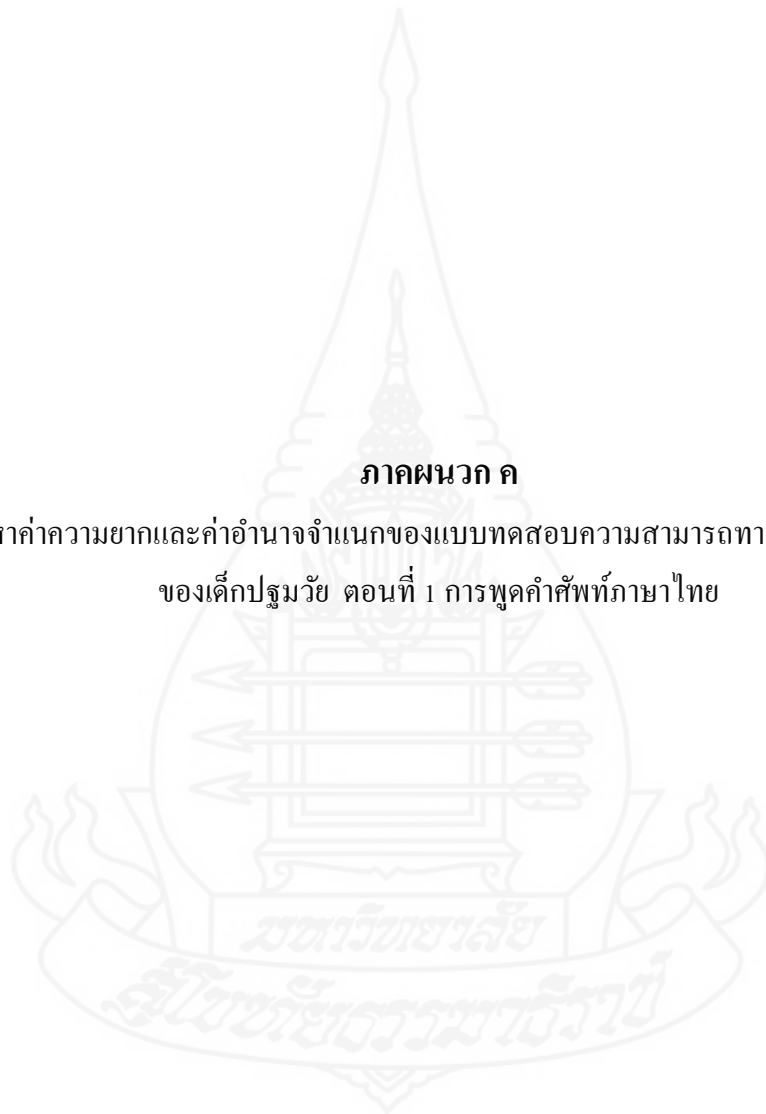
ข้อ	รายการประเมิน	ผลประเมิน ของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	IOC	สรุปผล
		1	2	3			
	ข้อที่ 12 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 13 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 14 รูปภาพมีความเหมาะสม	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
	ข้อที่ 15 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ตอนที่ 2 ด้านการพูดเป็นประโยค						
	ข้อที่ 1 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 2 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 3 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 4 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 5 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 6 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 7 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 8 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 9 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 10 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4.	จำนวนข้อของแบบทดสอบก่อนจัด กิจกรรมมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5.	ระยะเวลาที่กำหนดในการทำ แบบทดสอบมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6.	เกณฑ์การให้คะแนนมีความชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7.	แบบบันทึกคะแนนของแบบทดสอบ ก่อนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ผลประเมิน ของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	IOC	สรุปผล
		1	2	3			
8.	ความเหมาะสมของแบบทดสอบหลัง การจัดกิจกรรม ตอนที่ 1 ด้านการพูด คำศัพท์ภาษาไทย						
	ข้อที่ 1 รูปภาพมีความเหมาะสม	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
	ข้อที่ 2 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 3 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 4 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 5 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 6 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 7 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 8 รูปภาพมีความเหมาะสม	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
	ข้อที่ 9 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 10 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 11 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 12 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 13 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 14 รูปภาพมีความเหมาะสม	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
	ข้อที่ 15 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ตอนที่ 2 ด้านการพูดเป็นประโยค	ข้อที่ 1 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 2 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 3 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 4 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ผลประเมินของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	IOC	สรุปผล
		1	2	3			
	ข้อที่ 5 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 6 รูปภาพมีความเหมาะสม	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
	ข้อที่ 7 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 8 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 9 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ข้อที่ 10 รูปภาพมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9.	จำนวนข้อของแบบทดสอบหลังจัด กิจกรรมมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10.	ระยะเวลาที่กำหนดในการทำ แบบทดสอบมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11.	เกณฑ์การให้คะแนนมีความชัดเจน เหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12.	แบบบันทึกคะแนนของแบบทดสอบ หลังการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13.	แบบทดสอบก่อนและหลังการจัด กิจกรรมมีความเป็นคู่ขนาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
รวม						0.97	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

ผลการหาค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทย
ของเด็กปฐมวัย ตอนที่ 1 การพูดคำศัพท์ภาษาไทย

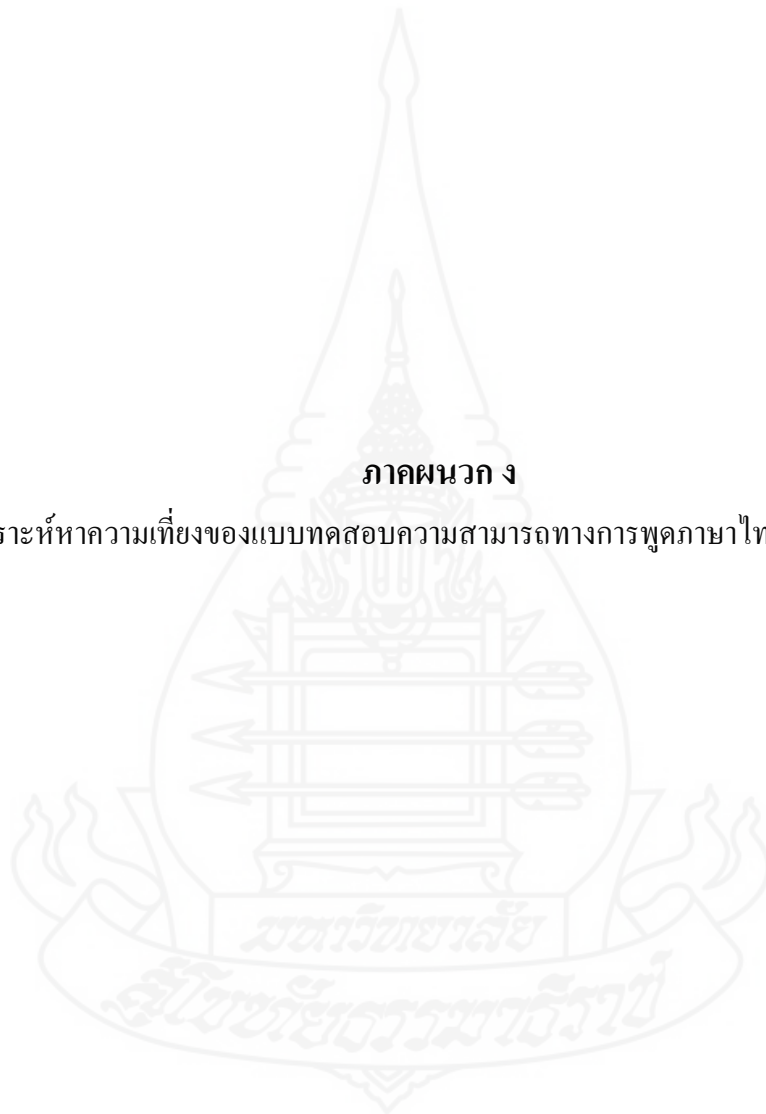

ตารางภาคผนวกที่ 3 แสดงข้อมูลการหาค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
ความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ตอนที่ 1 การพูดคำศัพท์ภาษาไทย

ข้อ	ค่าความยากรายข้อ	แปลผล	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ	แปลผล
1	0.50	นำไปใช้ได้	0.20	นำไปใช้ได้
2	0.30	นำไปใช้ได้	0.20	นำไปใช้ได้
3	0.30	นำไปใช้ได้	0.60	นำไปใช้ได้
4	0.50	นำไปใช้ได้	0.60	นำไปใช้ได้
5	0.30	นำไปใช้ได้	0.20	นำไปใช้ได้
6	0.20	นำไปใช้ได้	0.40	นำไปใช้ได้
7	0.30	นำไปใช้ได้	0.20	นำไปใช้ได้
8	0.30	นำไปใช้ได้	0.20	นำไปใช้ได้
9	0.20	นำไปใช้ได้	0.40	นำไปใช้ได้
10	0.20	นำไปใช้ได้	0.40	นำไปใช้ได้
11	0.50	นำไปใช้ได้	0.20	นำไปใช้ได้
12	0.40	นำไปใช้ได้	0.80	นำไปใช้ได้
13	0.30	นำไปใช้ได้	0.60	นำไปใช้ได้
14	0.30	นำไปใช้ได้	0.20	นำไปใช้ได้
15	0.40	นำไปใช้ได้	0.40	นำไปใช้ได้

ภาคผนวก ง

ผลวิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย

ตารางภาคผนวกที่ 4 คะแนนจากการทดสอบนักเรียนกลุ่มใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง
โดยใช้แบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย
ตอนที่ 1 การพูดคำศัพท์ภาษาไทย จำนวน 15 ข้อ

เลขที่	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 6	ข้อ 7	ข้อ 8	ข้อ 9	ข้อ 10	ข้อ 11	ข้อ 12	ข้อ 13	ข้อ 14	ข้อ 15	รวม Σ	Σ^2
1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	1	8	64
2	1	1	0	1	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	1	8	64
3	0	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	0	8	64
4	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	3	9
5	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	5	25
6	0	1	1	1	1	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	8	64
7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1
8	1	0	1	1	0	1	0	0	0	1	1	0	0	1	0	7	49
9	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
10	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Σ	5	3	3	5	3	2	3	3	2	2	5	4	3	3	4	50	342
p	0.5	0.3	0.3	0.5	0.3	0.2	0.3	0.3	0.2	0.2	0.5	0.4	0.3	0.3	0.4		
q	0.5	0.7	0.7	0.5	0.7	0.8	0.7	0.7	0.8	0.8	0.5	0.6	0.7	0.7	0.6		
p q	0.25	0.21	0.21	0.25	0.21	0.16	0.21	0.21	0.16	0.16	0.25	0.24	0.21	0.21	0.24	3.18	

หาค่าความเที่ยงด้วยสูตร $r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\Sigma pq}{s^2} \right]$ (กัญจนา ลินทรัตน์ศิริกุล 2555, น.9-74)

r_{tt} หมายถึง ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ

k หมายถึง จำนวนข้อของแบบทดสอบ

p หมายถึง สัดส่วนของเด็กที่ตอบถูกในแต่ละข้อ

q หมายถึง สัดส่วนของเด็กที่ตอบผิดในแต่ละข้อ

ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1- p

s หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนในแบบทดสอบ

ได้ดังนี้

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\Sigma pq}{s^2} \right]$$

$$\begin{aligned}
 r_{tt} &= \frac{15}{15-1} \left[1 - \frac{3.18}{3.03^2} \right] \\
 &= \frac{15}{14} \left[1 - \frac{3.18}{9.18} \right] \\
 &= \frac{15}{14} \left[\frac{9.18}{9.18} - \frac{3.18}{9.18} \right] \\
 &= \frac{15}{14} \left[\frac{9.18 - 3.18}{9.18} \right] \\
 &= 1.07 \left[\frac{6}{9.18} \right]
 \end{aligned}$$

ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ = 0.6955

ตารางภาคผนวกที่ 5 คะแนนจากการทดสอบนักเรียนกลุ่มใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่างโดยใช้
แบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย
ตอนที่ 2 การพูดเป็นประโยคซึ่งเป็นคะแนนจากครู 2 คน จำนวน 10 ข้อ

เลข ที่	ข้อ 1		ข้อ 2		ข้อ 3		ข้อ 4		ข้อ 5		ข้อ 6		ข้อ 7		ข้อ 8		ข้อ 9		ข้อ 10		รวมคะแนน	
	ครู คนที่ 1	ครู คนที่ 2	ครู คนที่ 1	ครู คนที่ 2	ครู คนที่ 1	ครู คนที่ 2	ครู คนที่ 1	ครู คนที่ 2	ครู คนที่ 1	ครู คนที่ 2	ครู คนที่ 1	ครู คนที่ 2	ครู คนที่ 1	ครู คนที่ 2	ครู คนที่ 1	ครู คนที่ 2	ครู คนที่ 1	ครู คนที่ 2	ครู คนที่ 1	ครู คนที่ 2	ครู คนที่ 1	ครู คนที่ 2
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	11	11
2	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	10	10
3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	9	9
4	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	4	4
5	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	5	5
6	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	4	4
7	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	5	5
8	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	5	5
9	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	3	3
10	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	3	3

จากตารางหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) (กัญจนา ลินทรตันศิริกุล 2555, น.9-70) ดังนี้

$$r_{tt} = \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

r_{tt} หมายถึง ความเที่ยงของเครื่องมือวิจัย

N หมายถึง จำนวนเด็ก

X หมายถึง คะแนนจากการสอบโดยใช้เครื่องมือวิจัยฉบับที่ 1
/ คะแนนจากผู้ประเมินคนที่ 1

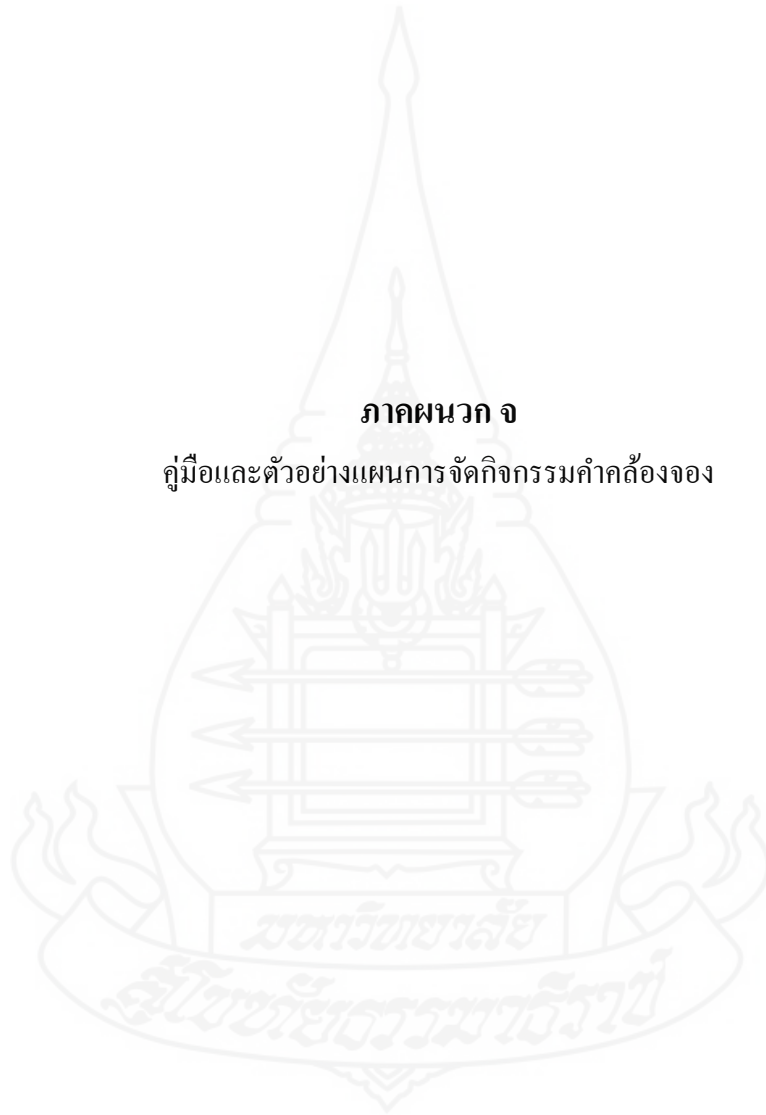
Y หมายถึง คะแนนจากการสอบโดยใช้เครื่องมือวิจัยฉบับที่ 2
/ คะแนนจากผู้ประเมินคนที่ 2

กลุ่มตัวอย่าง คนที่	คะแนนรวมจากครูคน ที่1 (X)	คะแนนรวมจากครูคน ที่2 (Y)	XY	x ²	y ²
1	11	11	121	121	121
2	10	10	100	100	100
3	9	9	81	81	81
4	4	4	16	16	16
5	5	5	25	25	25
6	4	4	16	16	16
7	5	5	25	25	25
8	5	5	25	25	25
9	3	3	9	9	9
10	3	3	9	9	9
Σ	59	59	427	427	427

$$\begin{aligned}
 r_{tt} &= \frac{N\sum XY - \sum x \sum Y}{\sqrt{[N\sum x^2 - (\sum x)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}} \\
 &= \frac{(10)(427) - 59(59)}{\sqrt{[10(427) - (59)^2][10(427) - (59)^2]}} \\
 &= \frac{(10)(427) - 59(59)}{\sqrt{[10(427) - (59)^2][10(427) - (59)^2]}} \\
 &= 1
 \end{aligned}$$

ภาคผนวก จ

คู่มือและตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

หลักการและเหตุผล

พัฒนาการทางภาษาเป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย ที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะการพูดที่เป็นสื่อกลางในการสื่อสาร และสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทั้งยังเป็นเครื่องมือสำหรับใช้แสวงหาความรู้และเรียนรู้สิ่งใหม่รอบตัว ดังนั้นการพัฒนาการพูดจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาตั้งแต่ระดับปฐมวัยเพื่อให้มีความสามารถในการสื่อความหมาย และสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจและใช้ภาษาในการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

กิจกรรมที่ใช้ส่งเสริมและพัฒนาการใช้ภาษาไทยของเด็กปฐมวัยนั้นมีหลายกิจกรรม เช่น การเล่นเกม การใช้นิทาน การใช้หนังสือ เพลงและคำคล้องจอง การแสดงบทบาทสมมติ การสนทนา เป็นต้น การจัดการเหมาะสมกับวัยและระดับพัฒนาการของเด็ก รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาไทยมากขึ้น ซึ่งกิจกรรมที่กล่าวมานี้ส่งผลดีต่อการวางรากฐานสำคัญของการอ่านออก เขียนได้ และทำให้เด็กปฐมวัยพร้อมสำหรับการเรียนรู้ต่อไปในระดับชั้นประถมศึกษา สำหรับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง กิจกรรมทางภาษาที่นำมาจัดควรมีความน่าสนใจ ง่ายต่อการเข้าใจ มีเนื้อหาใกล้ตัวเด็ก และเด็กได้เรียนรู้ภาษาไทยอย่างมีความสุข กิจกรรมคำคล้องจองเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ช่วยพัฒนาภาษาไทยสำหรับเด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองได้อย่างเหมาะสม เพราะคำคล้องจองทำให้เด็กรู้จักการสัมผัสภาษาที่ไพเราะ มีจังหวะง่ายต่อการจดจำ ส่งเสริมการพูดและเชื่อมโยงถึงการอ่าน และช่วยให้การใช้ภาษาคิดขึ้น รวมทั้งทำให้การใช้ถ้อยคำมีความถูกต้องชัดเจนด้วย

การจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมคำคล้องจองนี้ ผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียดของแผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง จุดประสงค์ของแผนการจัดกิจกรรม วิธีการจัดกิจกรรมและการประเมินผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

คำชี้แจง

1. แผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง เป็นแผนที่สร้างขึ้นเพื่อจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยเผ่ากะเหรี่ยง อายุ 4-5 ปี ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีจำนวนทั้งหมด 20 แผน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนด้วยตนเอง

2. คำคล้องจองที่นำมาใช้จัดกิจกรรม ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างเอง ซึ่งมีขั้นตอนโดยสรุปคือ

- 1) ศึกษาคำศัพท์ภาษาไทยจากบัญชีคำศัพท์พื้นฐานสำหรับเด็กเล็ก
- 2) คัดเลือกคำจากบัญชีคำศัพท์พื้นฐานสำหรับเด็กเล็กที่เด็กควรพูดได้เพื่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ ต้องเป็นคำศัพท์ภาษาไทยที่ใกล้ตัวเด็ก และเป็น

คำศัพท์ที่เด็กร้อยละ 50 ไม่สามารถพูดเป็นภาษาไทยได้

3) รวบรวมคำศัพท์ภาษาไทยที่ได้คัดเลือกแล้ว นำมาแต่งคำคล้องจองตามฉันทลักษณ์ของกลอน 4 ซึ่งเป็นคำประพันธ์ที่อ่านง่าย ใช้คำไม่ซับซ้อน เหมาะกับการเรียนรู้ภาษาของเด็ก คำคล้องจองที่ผู้วิจัยแต่งขึ้นมีทั้งหมด 5 เรื่อง ได้แก่ ร่างกายของเรา, อาหารดี มีคุณค่า, ครอบครัวของฉัน, สัตว์น่ารัก และ รู้จักใช้ รู้จักเก็บ

2. จุดประสงค์ของแผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

1. เพื่อพัฒนาความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยผ่ากะเหรี่ยง ใน 2 ด้าน ดังนี้

1.1.1 ด้านการพูดคำศัพท์ภาษาไทย

1.1.2 ด้านการพูดเป็นประโยค

3. วิธีการจัดกิจกรรม

3.1 การจัดกิจกรรมคำคล้องจอง ดำเนินการเป็นเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน ในช่วงเวลาของกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เวลา 09.00 น. – 09.30 น. วันละ 30 นาที รวมทั้งสิ้น 20 ครั้ง

3.2 กำหนดการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง จำนวน 5 เรื่อง มีดังนี้

ครั้งที่	สัปดาห์ที่	วัน	คำคล้องจอง	คำศัพท์ภาษาไทย
1	1	จันทร์	ร่างกายของเรา	ตา จมูก ปาก หู มือ แขน ข้อมือ ขา
2		อังคาร		
3		พุธ		
4		พฤหัสบดี		
5	2	จันทร์	อาหารดี มีคุณค่า	ข้าว ผัก ถั่วฝักยาว ส้ม ชมพู่ ลำไย กล้วย กุ้ง
6		อังคาร		
7		พุธ		
8		พฤหัสบดี		
9	3	จันทร์	ครอบครัวของ ฉัน	บ้าน วัด พ่อแม่ ลูก รัก ตา ยาย
10		อังคาร		
11		พุธ		
12		พฤหัสบดี		

ครั้งที่	สัปดาห์ที่	วัน	คำคล้องจอง	คำศัพท์ภาษาไทย
13	4	จันทร์	สัตว์น่ารัก	แมว หมู นก วัว ควาย เป็ด ปลา นา
14		อังคาร		
15		พุธ		
16		พฤหัสบดี		
17	5	จันทร์	รู้จักใช้ รู้จักเก็บ	ของเล่น หนังสือ ที่นอน เสื้อผ้า โรงเรียน ครู เก็บ อ่าน
18		อังคาร		
19		พุธ		
20		พฤหัสบดี		

4. ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมคำคล้องจองมีทั้งหมด 4 ขั้นตอน โดยในแผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจองนี้และแบ่งเป็นแผนการจัดกิจกรรมวันละ 1 ขั้นตอน ใช้เวลา 30 นาที โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 ฝึกพูดคำคล้องจอง เป็นขั้นตอนที่ครูแนะนำคำคล้องจองพูดคำคล้องจองให้เด็กฟังแล้วเด็กฝึกพูดตาม

ขั้นที่ 2 สอนคำศัพท์และความหมาย เป็นขั้นตอนที่เด็กทบทวนคำคล้องจอง ฝึกพูดคำศัพท์และทำความเข้าใจความหมายของคำศัพท์

ขั้นที่ 3 พูดเป็นประโยค เป็นขั้นตอนที่เด็กได้ทำกิจกรรมที่เป็นการทบทวนการพูดคำศัพท์และฝึกการใช้คำศัพท์ในรูปประโยค

ขั้นที่ 4 ทบทวน เป็นขั้นตอนที่เด็กทบทวนคำศัพท์ และฝึกพูดประโยคผ่านการเล่นเกมนิทานภาษา

5. สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

5.1 ชาร์ตคำคล้องจองมีขนาดความกว้าง 65 เซนติเมตร ความยาว 110 เซนติเมตร เขียนตัวอักษรขนาด 5 เซนติเมตร และติดภาพประกอบคำศัพท์ที่สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน

5.2 ภาพประกอบ ครูควรใช้ภาพที่มีความหมายตรงตามคำศัพท์ภาษาไทย

5.3 บัตรภาพควรมีขนาดความกว้าง 20 เซนติเมตร ความยาว 15 เซนติเมตร

5.4 สื่อของจริงและสื่อจำลอง

5.5 สื่อเกมต่าง ๆ

6. การประเมินผล

การประเมินผลเป็นไปตามจุดประสงค์ของแต่ละแผนการจัดกิจกรรม ด้วยวิธีการสังเกต และบันทึกพฤติกรรม การพูดคำคล้องจอง สังเกตความสามารถทางการพูดภาษาไทยทั้งด้านการพูด คำศัพท์และการพูดเป็นประโยค สังเกตการปฏิบัติตามขั้นตอนของกิจกรรมและการเล่นเกมทาง ภาษาของเด็กแล้วครูผู้สอนบันทึกลงแบบประเมินในแต่ละแผน

7. บทบาทครู

- 7.1 ศึกษาแผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจองให้เข้าใจก่อนจัดกิจกรรม
- 7.2 ฝึกพูดคำคล้องจอง ต้องพูดเป็นจังหวะ ออกเสียงถูกต้องและชัดเจน
- 7.3 จัดเตรียมสื่อที่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรม โดยมีความหลากหลายและเหมาะสมกับ วัยของเด็ก
- 7.4 จัดพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมโดยควรเป็นพื้นที่ที่ปราศจากสิ่งรบกวนขั้นจัดกิจกรรม
- 7.5 เตรียมเด็กให้มีความพร้อมในการทำกิจกรรม
- 7.6 จัดบรรยากาศของห้องเรียนให้เด็กคุ้นเคยกับการใช้ภาษาอย่างมีความหมาย
- 7.7 แสดงออกด้วย น้ำเสียง สีหน้า แววตาที่เป็นมิตร และให้แรงเสริมแก่เด็กตาม ความเหมาะสม
- 7.8 กระตุ้น ส่งเสริมความสามารถทางการพูด โดยให้เด็กได้ร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึง
- 7.9 ประเมินผลการจัดกิจกรรมโดยสังเกตพฤติกรรมของเด็กและบันทึกลงแบบประเมิน

8. บทบาทเด็ก

- 8.1 ตั้งใจร่วมกิจกรรม
- 8.2 ฝึกพูดคำคล้องจองตามครู
- 8.3 ให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามขั้นตอนของกิจกรรม
- 8.4 ทำกิจกรรมร่วมกับครูและเพื่อนๆอย่างสนุกสนาน

แผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

สัปดาห์ที่ 1 คำคล้องจองเรื่อง ร่างกายของเรา

วันที่ 1 วัน.....เดือน..... พ.ศ.....เวลา 09.00 – 09.30 น.

จุดประสงค์

1. เด็กสามารถพูดคำคล้องจองตามครูได้

เนื้อหาคำคล้องจอง

คำคล้องจอง ร่างกายของเรา

ดวงตาใช้ดู

จมูกไว้ดมกลิ่น

ปากพูดและกิน

ได้ยินด้วยหู

มือแขนใช้งาน

ประสานทั้งคู่

วิ่งด้วยขาของหนู

จงรู้รักษา

คำศัพท์ภาษาไทย ตา จมูก ปาก หู มือ แขน ขา วิ่ง

การดำเนินกิจกรรม (ขั้นตอนที่ 1 ฟังพูดคำคล้องจอง)

ขั้นนำ

1. เด็กฟังคำคล้องจอง โดยครูพูดและชี้คำคล้องจองบนแผ่นชาร์ตประกอบ 1 รอบ

ขั้นสอน

2. เด็กพูดคำคล้องจองทีละคำ เป็นจังหวะช้าๆ ตามครู 2 รอบ

3. ครูพูดคำคล้องจองทีละวรรค โดยชี้แผ่นชาร์ตคำคล้องจองประกอบ แล้วให้เด็กพูด

ตาม 2 รอบ

4. เด็กและครูพูดคำคล้องจองทีละวรรค พร้อมกับปรบมือเป็นจังหวะประกอบ

ทำซ้ำ 2-3 รอบ

ขั้นสรุป

5. เด็กทวนคำคล้องจองด้วยการพูดต่อคำคล้องจองกับครู

สื่อการสอน

แผ่นชาร์ตคำคล้องจองเรื่อง ร่างกายของเรา

การประเมินผล

1. สังเกตการพูดคำคล้องจองของเด็กตามครู โดยใช้แบบสังเกต

แผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

สัปดาห์ที่ 1 คำคล้องจองเรื่อง ร่างกายของเรา

วันที่ 2 วัน.....เดือน..... พ.ศ.....เวลา 09.00 – 09.30 น.

จุดประสงค์

1. เด็กสามารถพูดคำศัพท์ภาษาไทยได้
2. เด็กชื้อวัยระบนร่างกายหรือทำท่าทางประกอบคำคล้องจองได้ถูกต้อง

เนื้อหาคำคล้องจอง

คำคล้องจอง ร่างกายของเรา

ดวงตาใช้ดู	จมูกไว้ดมกลิ่น
ปากพูดและกิน	ไต่ยืนด้วยหู
มือแขนใช้งาน	ประสานทั้งคู่
วิ่งด้วยขาของหนู	จงรู้รักษา

คำศัพท์ภาษาไทย ตา จมูก ปาก หู มือ แขน ขา วิ่ง

การดำเนินกิจกรรม (ขั้นตอนที่ 2 สอนคำศัพท์และความหมาย)

ขั้นนำ

1. เด็กพูดคำคล้องจองที่ละวรรค โดยครูช่วยชี้แผ่นชาร์ตคำคล้องจองประกอบ เพื่อเป็น

การทบทวน 1 รอบ

ขั้นสอน

2. เด็กพูดคำคล้องจองที่ละวรรคพร้อมกัน 2 รอบ ซึ่งแต่ละรอบที่พูดคำคล้องจอง ครูจะชี้ภาพบนแผ่นชาร์ตคำคล้องจอง และพูดย้ำสำหรับคำศัพท์ภาษาไทยทีละคำ
3. เด็กพูดคำคล้องจอง และชื้อวัยระบนร่างกาย และทำท่าประกอบ โดยครูเป็นผู้นำ

คั้งนี้

ดวงตาใช้ดู	- ชี้ที่ตา
จมูกไว้ดมกลิ่น	- ชี้ที่จมูก
ปากพูดและกิน	- ชี้ที่ปาก
ไต่ยืนด้วยหู	- ชี้ที่หู
มือแขนใช้งาน	- ชี้ที่มือและแขน
ประสานทั้งคู่	- แกว่งแขนซ้ายขวา
วิ่งด้วยขาของหนู	- ชี้ที่ขาและทำท่าวิ่ง
จงรู้รักษา	- ชูนิ้วชี้ แล้วชี้ไปข้างหน้าขยับขึ้นลง

ขั้นสรุป

4. ครูและเด็กพูดทบทวนคำคล้องจอง และทำท่าทางประกอบอีกครั้ง

สื่อการสอน

1.แผ่นชาร์ตคำคล้องจองเรื่อง ร่างกายของเรา

การประเมินผล

1. สังเกตการพูดคำศัพท์ภาษาไทยของเด็ก โดยใช้แบบสังเกต
2. สังเกตการเชื่อมโยงบนร่างกายหรือการทำท่าทางประกอบของเด็ก

แผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

สัปดาห์ที่ 1 คำคล้องจองเรื่อง ร่างกายของเรา

วันที่ 3 วัน.....เดือน..... พ.ศ.....เวลา 09.00 – 09.30 น.

จุดประสงค์

1. เด็กพูดเป็นประโยคได้สอดคล้องกับการชื่อวัยวะบนร่างกายหรือสอดคล้องกับท่าทาง

เนื้อหาคำคล้องจอง

คำคล้องจอง ร่างกายของเรา
 ดวงตาใช้ดู จมูกไว้ดมกลิ่น
 ปากพูดและกิน ได้ยินด้วยหู
 มือแขนใช้งาน ประสานทั้งคู่
 วิ่งด้วยขาของหนู จงรู้รักษา

คำศัพท์ภาษาไทย ตา จมูก ปาก หู มือ แขน ขา วิ่ง

การดำเนินกิจกรรม (ขั้นตอนที่ 3 พูดเป็นประโยค)

ขั้นนำ

1. เด็กพูดคำคล้องจองพร้อมกัน ครูชี้แผ่นชาร์ตคำคล้องจองประกอบโดยให้เด็กทำท่าทางประกอบเอง

ขั้นสอน

2. ครูชื่อวัยวะบนร่างกายหรือท่าทางประกอบ และให้เด็กฝึกพูดประโยค ดังนี้
 - ครูชี้ที่ตา ให้เด็กทำตามและพูดว่า ฉันมีตา
 - ครูชี้ที่หู ให้เด็กทำตามและพูดว่า ฉันมีหู
 - ครูชี้ที่จมูก ให้เด็กทำตามและพูดว่า ฉันมีจมูก
 - ครูชี้ที่ปาก ให้เด็กทำตามและพูดว่า ฉันมีปาก
 - ครูชี้ที่แขน ให้เด็กทำตามและพูดว่า ฉันมีแขน
 - ครูชี้ที่มือ ให้เด็กทำตามและพูดว่า ฉันมีมือ
 - ครูชี้ที่ขา ให้เด็กทำตามและพูดว่า ฉันมีขา

- ครูทำท่าวิ่ง ให้เด็กทำตามและพูดว่า ฉันทิ้ง
ครูทำซ้ำ 3 รอบ

ขั้นสรุป

3. ครูให้เด็กทวนการพูดประโยค โดยเด็กผลัดกันออกมาชี้อวัยวะบนร่างกายหรือทำท่าทาง พร้อมกับพูดเป็นประโยค

สื่อการสอน

1. แผ่นชาร์ตคำคล้องจองเรื่อง ร่างกายของเรา

การประเมินผล

1. สังเกตการพูดเป็นประโยคของเด็กที่สอดคล้องกับการชี้อวัยวะบนร่างกายหรือสอดคล้องกับท่าทาง โดยใช้แบบสังเกต

แผนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

สัปดาห์ที่ 1 คำคล้องจองเรื่อง ร่างกายของเรา

วันที่ 4 วัน.....เดือน..... พ.ศ.....เวลา 09.00 – 09.30 น.

จุดประสงค์

1. เด็กสามารถตีความอวัยวะของร่างกายได้ถูกต้อง
2. เด็กสามารถพูดเป็นประโยคได้

เนื้อหาคำคล้องจอง

คำคล้องจอง ร่างกายของเรา

ดวงตาใช้ดู	จมูกไว้ดมกลิ่น
ปากพูดและกิน	ไต่ยืนด้วยหู
มือแขนใช้งาน	ประสานทั้งคู่
วิ่งด้วยขาของหนู	จงรู้รักษา

คำศัพท์ภาษาไทย ตา จมูก ปาก หู มือ แขน ขา วิ่ง

การดำเนินกิจกรรม (ขั้นตอนที่ 4 ทบทวน)

ขั้นนำ

1. เด็กพูดต่อคำคล้องจองกับครู พร้อมกับการชี้อวัยวะบนร่างกายและทำท่าประกอบ

ขั้นสอน

2. เด็กเล่นเกม “ร่างกายของเรา” โดยครูนำภาพชิ้นส่วนของอวัยวะต่าง ๆ วางคละกัน ให้เด็กเลือกภาพชิ้นส่วนของอวัยวะ ซึ่งเด็กต้องพูดคำศัพท์ก่อนนำไปติดประกอบกับรูปร่างของคนให้ถูกต้อง

และครบทุกส่วน

3. เด็กทวนการพูดประโยค โดยครูชี้อวัยวะหรือทำท่าทางแล้วให้เด็กพูดประโยคดังนี้

- ครูชี้รูปตาและพูดประโยคว่า ฉันมีตา แล้วให้เด็กพูดตาม
- ครูชี้รูปหูและพูดประโยคว่า ฉันมีหู แล้วให้เด็กพูดตาม
- ครูชี้รูปจมูกและพูดประโยคว่า ฉันมีจมูก แล้วให้เด็กพูดตาม
- ครูชี้รูปปากและพูดประโยคว่า ฉันมีปาก แล้วให้เด็กพูดตาม
- ครูชี้รูปมือและพูดประโยคว่า ฉันมีมือ แล้วให้เด็กพูดตาม

- ครูชี้รูปแขนและพูดประโยคว่า ฉันมีแขน แล้วให้เด็กพูดตาม
- ครูชี้รูปภาพและพูดประโยคว่า ฉันมีขา แล้วให้เด็กพูดตาม
- ครูทำท่าวิ่งและพูดประโยคว่า ฉันวิ่ง แล้วให้เด็กพูดตาม

4. พลัดเปลี่ยนให้เด็กได้ฝึกพูดประโยค

ขั้นสรุป

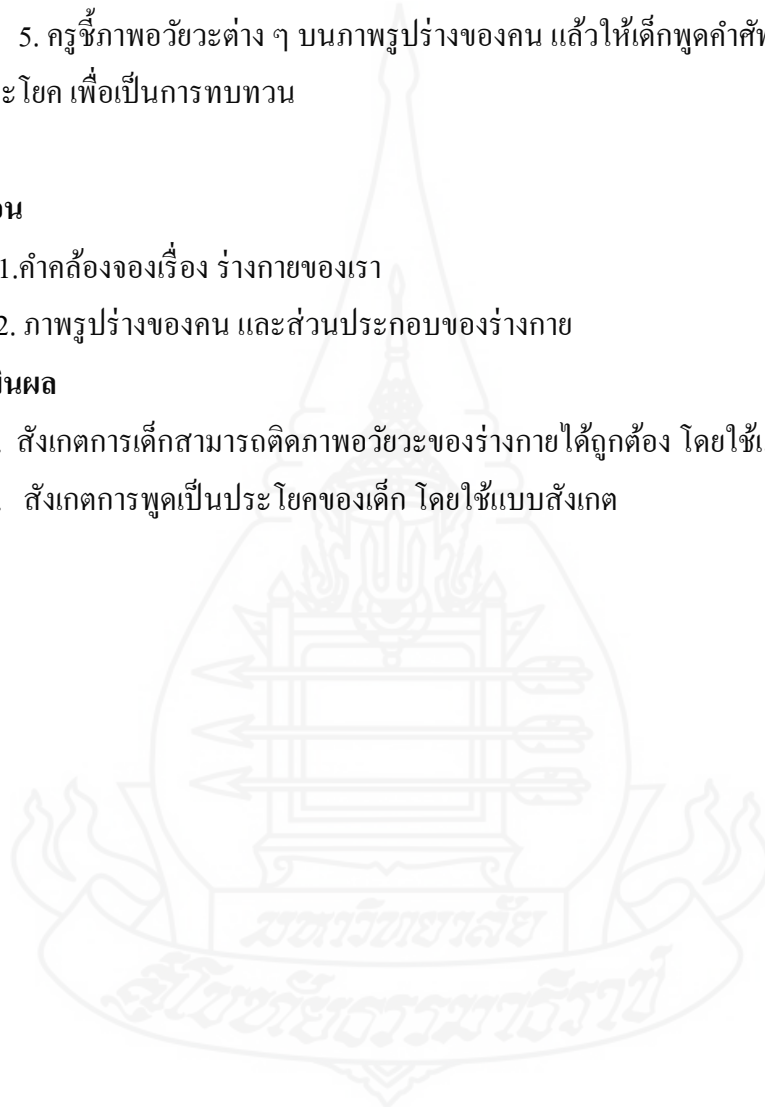
5. ครูชี้ภาพอวัยวะต่าง ๆ บนภาพรูปร่างของคน แล้วให้เด็กพูดคำศัพท์ภาษาไทย และพูดเป็นประโยค เพื่อเป็นการทบทวน

สื่อการสอน

1. คำคล้องจองเรื่อง ร่างกายของเรา
2. ภาพรูปร่างของคน และส่วนประกอบของร่างกาย

การประเมินผล

1. สังเกตการเด็กสามารถติดภาพอวัยวะของร่างกายได้ถูกต้อง โดยใช้แบบสังเกต
2. สังเกตการพูดเป็นประโยคของเด็ก โดยใช้แบบสังเกต

ภาคผนวก

แผ่นชาร์ตคำคล้องจอง ร่างกายของเรา ใช้ประกอบการสอนชั้นที่ 1-4

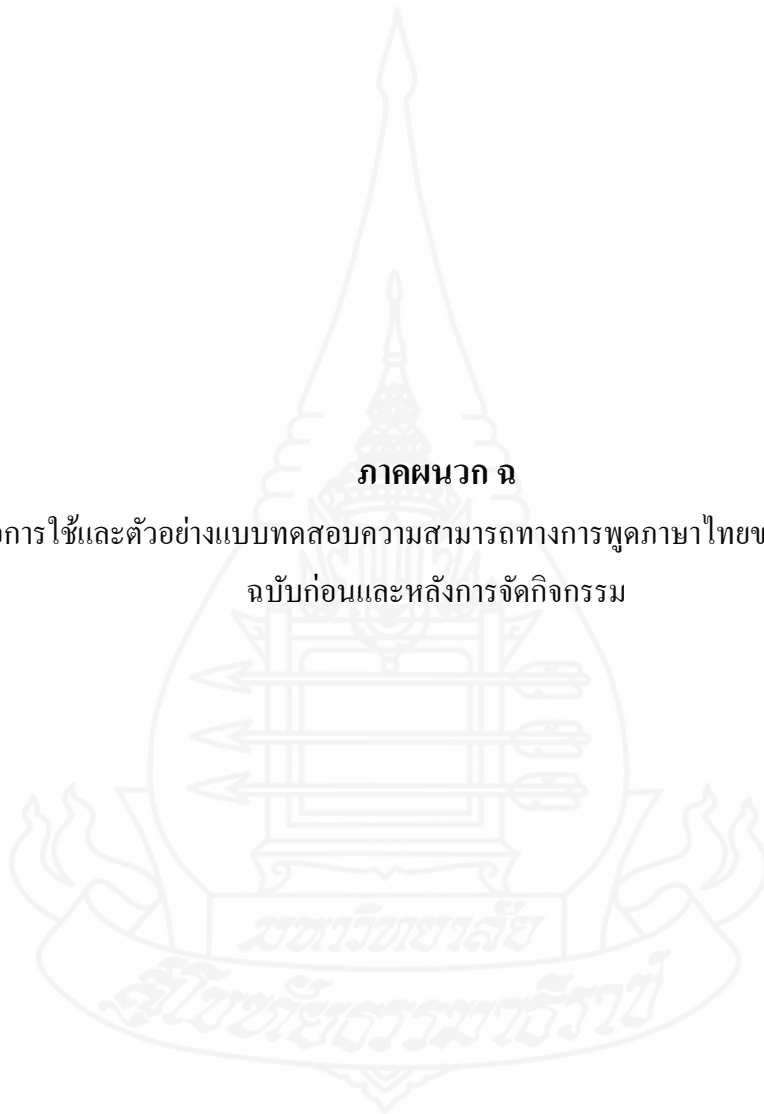

ภาพรูปร่างของคน และส่วนประกอบของร่างกาย ใช้ประกอบการสอนชั้นที่ 4

ภาคผนวก ฉ

คู่มือการใช้และตัวอย่างแบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย
ฉบับก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

คู่มือการใช้แบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย

ก่อนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

คำชี้แจง

แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบชนิดรูปภาพที่ใช้ในการทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ก่อนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง โดยดำเนินการทดสอบทีละตอนและทำการทดสอบเด็กทีละคน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ลักษณะของแบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย มีทั้งหมด 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบทดสอบการพูดคำศัพท์ภาษาไทย เป็นแบบทดสอบชนิดรูปภาพ

จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบทดสอบการพูดเป็นประโยค เป็นแบบทดสอบชนิดรูปภาพ จำนวน 10 ข้อ

เวลาที่ใช้ในการทดสอบ

การทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ทั้ง 2 ตอน ใช้เวลาในการทดสอบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบทดสอบการพูดคำศัพท์ภาษาไทย จำนวน 15 ข้อ ทดสอบเป็นรายบุคคล ใช้เวลาทดสอบ ข้อละ 1 นาที

ตอนที่ 2 แบบทดสอบการพูดเป็นประโยค จำนวน 10 ข้อ ใช้เวลาทดสอบข้อละ 2 นาที

วิธีดำเนินการทดสอบ

ในการดำเนินการทดสอบมี 2 ขั้นตอน ได้แก่

1.ขั้นเตรียมตัวก่อนทดสอบ

- 1). ครูเป็นผู้ดำเนินการทดสอบ 1 คน
- 2). ครูตรวจสอบแบบทดสอบที่จะทำการทดสอบให้ครบถ้วน
- 3). ครูศึกษาแบบทดสอบเพื่อให้เข้าใจขั้นตอนทั้งหมด และพร้อมที่จะทำการทดสอบ
- 4). ครูเตรียมอุปกรณ์ทดสอบ ดังนี้

- แบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย

จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน

- นาฬิกาสำหรับจับเวลา 1 เรือน

- แบบบันทึกคะแนนจากการทดสอบ

5). จัดสถานที่ทดสอบให้อยู่ในสภาพที่สะดวกสบาย จัดโต๊ะเก้าอี้ให้เหมาะสมกับนักเรียนที่จะรับการทดสอบ

6). ผู้ดำเนินการทดสอบควรแสดงความเป็นมิตร ทักทาย พูดคุยเพื่อสร้างความผ่อนคลายให้กับนักเรียนที่จะทดสอบ เมื่อเห็นว่าเด็กพร้อมที่จะทดสอบแล้วจึงเริ่มดำเนินการทดสอบ

2. ขั้นตอนการทดสอบ

1). การทดสอบ ตอนที่ 1 การพูดคำศัพท์ภาษาไทย ผู้ดำเนินการสอบให้เด็กดูภาพทีละ 1 ภาพ โดยผู้ดำเนินการสอบใช้คำถามว่า “ภาพนี้คือภาพอะไร” แล้วให้เด็กตอบเป็นคำศัพท์ภาษาไทยโดยใช้เวลาข้อละ 1 นาที เมื่อเด็กพูดตอบเป็นคำศัพท์ภาษาไทยในแต่ละภาพ ให้ผู้ดำเนินการสอบบันทึกคะแนนลงในแบบบันทึกคะแนนทดสอบความสามารถด้านการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ด้านการพูดคำศัพท์ภาษาไทย

2). การทดสอบ ตอนที่ 2 การพูดเป็นประโยค ผู้ดำเนินการสอบให้เด็กดูภาพ โดยผู้ดำเนินการสอบใช้คำถามว่า “ภาพนี้ใคร ทำอะไร” แล้วให้เด็กตอบโดยพูดประโยคสั้นๆ เป็นภาษาไทย ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับภาพ ใช้เวลาข้อละ 2 นาที จำนวน 10 ข้อ จากนั้นผู้ดำเนินการสอบบันทึกคำตอบลงในแบบบันทึกคะแนนทดสอบความสามารถด้านการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ด้านการพูดเป็นประโยค

เกณฑ์การให้คะแนน แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. ตอนที่ 1 การพูดคำศัพท์ภาษาไทย

เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้ 1 คะแนน เมื่อเด็กพูดคำเป็นภาษาไทยที่มีความหมายตรงกับภาพได้ถูกต้อง

ให้ 0 คะแนน เมื่อเด็กพูดคำเป็นภาษากะเหรี่ยง หรือไม่พูดหรือพูดไม่ถูกต้อง

2. ตอนที่ 2 การพูดเป็นประโยค

เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้ 3 คะแนน เมื่อพูดเป็นประโยคภาษาไทยได้สอดคล้องกับภาพ

มีใจความครอบคลุมใคร ทำอะไร

ให้ 2 คะแนน เมื่อพูดเป็นประโยคภาษาไทยได้สอดคล้องกับภาพ

มีใจความครอบคลุมใคร ทำอะไร โดยครูช่วยชี้แนะ

ให้ 1 คะแนน เมื่อพูดเป็นประโยคด้วยคำภาษาไทยเป็นบางคำที่สอดคล้องกับภาพ
แต่พูดปะปนกับคำภาษากะเหรี่ยง
ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่พูด หรือพูดไม่สอดคล้องกับภาพ หรือพูดเป็นภาษากะเหรี่ยง
ทั้งหมด

แบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย**ก่อนการจัดกิจกรรม****ตอนที่ 1 การพูดคำศัพท์ภาษาไทย**

ลักษณะแบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบชนิดรูปภาพ

จำนวนข้อสอบ จำนวน 15 ข้อ

จุดประสงค์ เพื่อทดสอบความสามารถในการพูดคำศัพท์ภาษาไทย

เกณฑ์การให้คะแนน

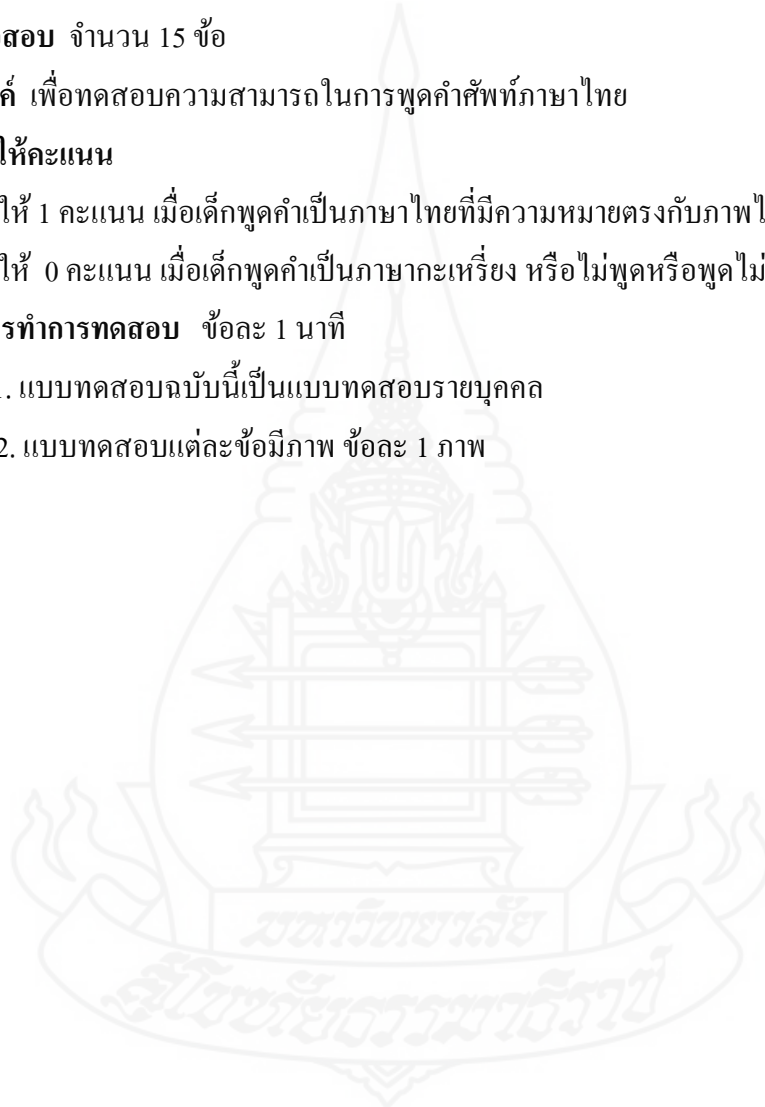
ให้ 1 คะแนน เมื่อเด็กพูดคำเป็นภาษาไทยที่มีความหมายตรงกับภาพได้ถูกต้อง

ให้ 0 คะแนน เมื่อเด็กพูดคำเป็นภาษากะเหรี่ยง หรือไม่พูดหรือพูดไม่ถูกต้อง

เวลาในการทำการทดสอบ ข้อละ 1 นาที

คำชี้แจง 1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบรายบุคคล

2. แบบทดสอบแต่ละข้อมีภาพ ข้อละ 1 ภาพ

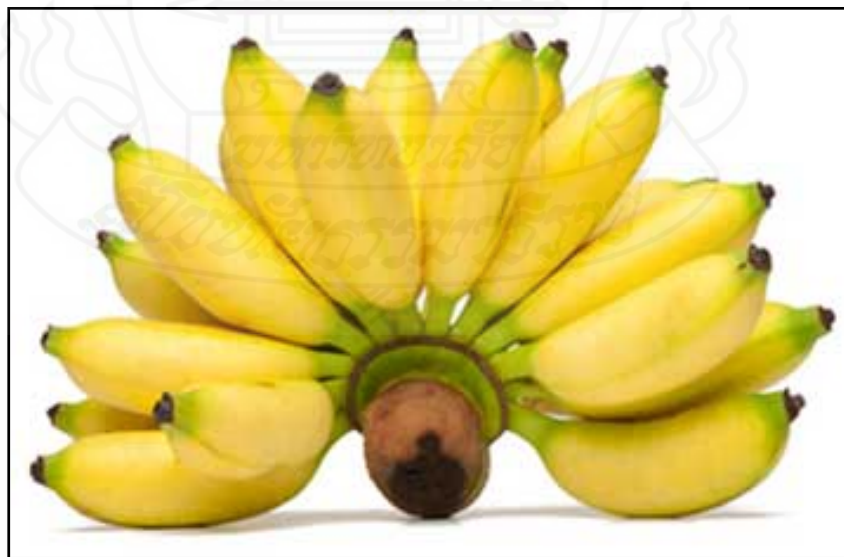
ตอนที่ 1 การพูดคำศัพท์ภาษาไทย

คำสั่ง ให้เด็กดูภาพที่กำหนดที่ละภาพ และครูใช้คำถามว่า “ภาพนี้คือภาพอะไร” แล้วให้เด็กตอบเป็นคำศัพท์ภาษาไทย

ข้อที่ 1

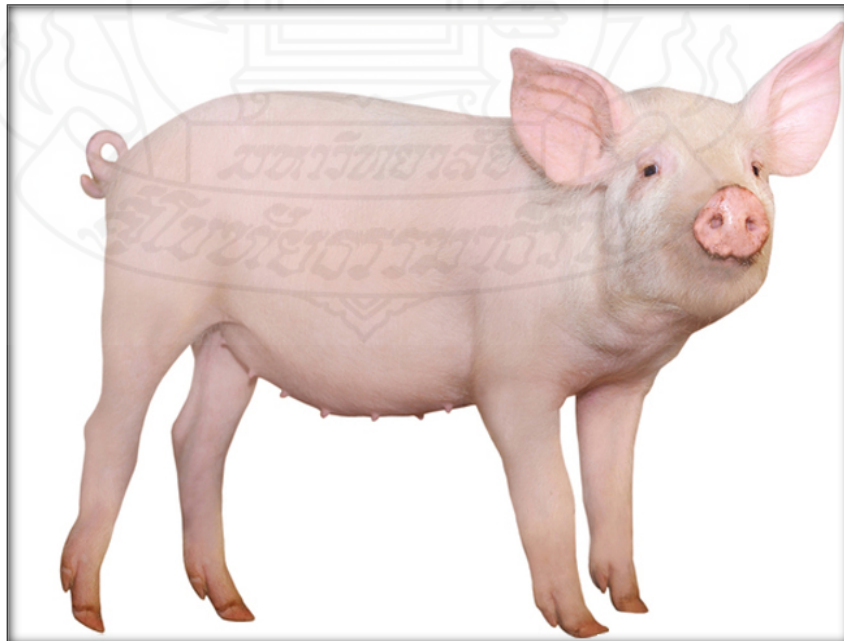
ข้อที่ 2

ข้อที่ 3

ข้อที่ 4

ข้อที่ 5

ข้อที่ 6

ข้อที่ 7

ข้อที่ 8

ข้อที่ 9

ข้อที่ 10

ข้อที่ 11

ข้อที่ 12

ข้อที่ 13

ข้อที่ 14

ข้อที่ 15

เฉลย แบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย
ก่อนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

ตอนที่ 1 การพูดคำศัพท์ภาษาไทย

ข้อ	แบบทดสอบ	เฉลยคำตอบ
ข้อที่ 1	ภาพ	คำตอบข้อที่ 1 ผัก
ข้อที่ 2	ภาพ	คำตอบข้อที่ 2 กล้วย
ข้อที่ 3	ภาพ	คำตอบข้อที่ 3 นก
ข้อที่ 4	ภาพ	คำตอบข้อที่ 4 หมู
ข้อที่ 5	ภาพ	คำตอบข้อที่ 5 ตา
ข้อที่ 6	ภาพ	คำตอบข้อที่ 6 ปาก
ข้อที่ 7	ภาพ	คำตอบข้อที่ 7 มือ
ข้อที่ 8	ภาพ	คำตอบข้อที่ 8 ของเล่น
ข้อที่ 9	ภาพ	คำตอบข้อที่ 9 เสื้อผ้า, เสื้อ
ข้อที่ 10	ภาพ	คำตอบข้อที่ 10 บ้าน
ข้อที่ 11	ภาพ	คำตอบข้อที่ 11 ส้ม
ข้อที่ 12	ภาพ	คำตอบข้อที่ 12 วัด
ข้อที่ 13	ภาพ	คำตอบข้อที่ 13 วัว
ข้อที่ 14	ภาพ	คำตอบข้อที่ 14 โรงเรียน
ข้อที่ 15	ภาพ	คำตอบข้อที่ 15 หนังสือ

ตอนที่ 2 การพูดเป็นประโยค

ลักษณะแบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบชนิดรูปภาพ

จำนวนข้อสอบ จำนวน 10 ข้อ

จุดประสงค์ เพื่อทดสอบความสามารถในการพูดภาษาไทยด้วยคำหลายคำที่เรียงเรียงเป็นประโยคสั้นๆ โดยสอดคล้องกับภาพ มีใจความครอบคลุม ใคร ทำอะไร

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้ 3 คะแนน เมื่อพูดเป็นประโยคภาษาไทยได้สอดคล้องกับภาพ มีใจความครอบคลุม
ใคร ทำอะไร

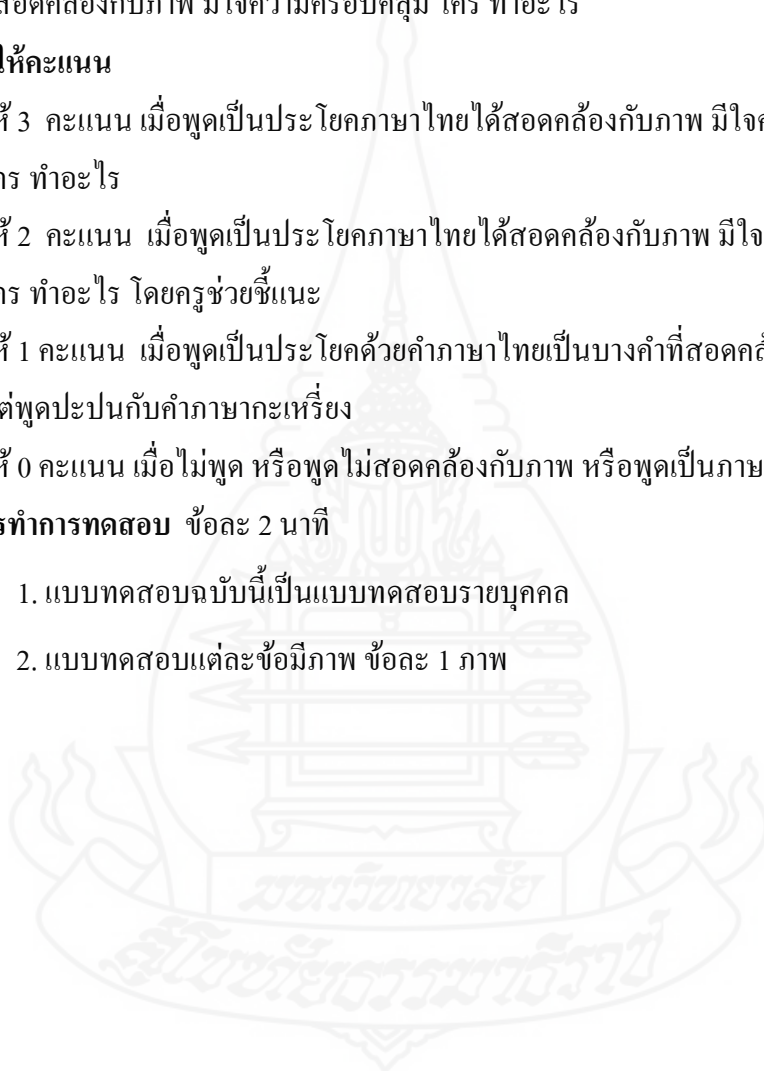
ให้ 2 คะแนน เมื่อพูดเป็นประโยคภาษาไทยได้สอดคล้องกับภาพ มีใจความครอบคลุม
ใคร ทำอะไร โดยคร่าวๆ

ให้ 1 คะแนน เมื่อพูดเป็นประโยคด้วยคำภาษาไทยเป็นบางคำที่สอดคล้องกับภาพ
แต่พูดปะปนกับคำภาษากะเหรี่ยง

ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่พูด หรือพูดไม่สอดคล้องกับภาพ หรือพูดเป็นภาษากะเหรี่ยงทั้งหมด

เวลาในการทำการทดสอบ ข้อละ 2 นาที

- คำชี้แจง**
1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบรายบุคคล
 2. แบบทดสอบแต่ละข้อมีภาพ ข้อละ 1 ภาพ

ตอนที่ 2 การพูดเป็นประโยค

คำสั่ง ครูให้เด็กดูภาพ จากนั้นครูใช้คำถามว่า “ภาพนี้ใคร ทำอะไร” แล้วให้เด็กตอบโดยพูดประโยคสั้นๆ เป็นภาษาไทย ให้สอดคล้องกับภาพที่กำหนดให้

ข้อที่ 1

ข้อที่ 2

ข้อที่ 3

ข้อที่ 4

ข้อที่ 5

ข้อที่ 6

ข้อที่ 7

ข้อที่ 8

ข้อที่ 9

ข้อที่ 10

เฉลย แบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย
ก่อนการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

ตอนที่ 2 การพูดเป็นประโยค

ข้อ	แบบทดสอบ
ข้อที่ 1	ภาพเด็กกินข้าว
ข้อที่ 2	ภาพเด็กวิ่ง
ข้อที่ 3	ภาพควายกินหญ้า
ข้อที่ 4	ภาพพ่อกับลูกอ่านหนังสือ
ข้อที่ 5	ภาพครูเก็บของเล่น
ข้อที่ 6	ภาพเด็กเก็บที่นอน
ข้อที่ 7	ภาพแมวกินปลา
ข้อที่ 8	ภาพเด็กกินผัก
ข้อที่ 9	ภาพเปิดเดิน
ข้อที่ 10	ภาพวัวกินหญ้า

เฉลยคำตอบ

เมื่อเด็กพูดต่างจากประโยคที่กำหนดไว้ ครูสามารถพิจารณาความถูกต้องของประโยคที่เด็กพูดได้ โดยดูความสอดคล้องกับภาพ ใจความของประโยคที่ครอบคลุม ใคร ทำอะไร แล้วให้คะแนนตามเกณฑ์

แบบบันทึกคะแนนทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย

ก่อนการจัดกิจกรรม (บันทึกคะแนนเป็นรายบุคคล)

ตอนที่ 2 แบบทดสอบการพูดเป็นประโยค

ชื่อ ด.ญ. / ด.ช..... วัน เดือน ปี ที่ทดสอบ.....

คำชี้แจง ผู้ดำเนินการสอบทำการบันทึกประโยคที่เด็กพูด และให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดให้
ดังนี้

ให้ 3 คะแนน เมื่อพูดเป็นประโยคภาษาไทยได้สอดคล้องกับภาพ มีใจความครอบคลุม
ใคร ทำอะไร

ให้ 2 คะแนน เมื่อพูดเป็นประโยคภาษาไทยได้สอดคล้องกับภาพ มีใจความ
ครอบคลุมใคร ทำอะไร โดยครูช่วยชี้แนะ

ให้ 1 คะแนน เมื่อพูดเป็นประโยคด้วยคำภาษาไทยเป็นบางคำที่สอดคล้องกับภาพ
แต่พูดปะปนกับคำภาษากะเหรี่ยง

ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่พูด หรือพูดไม่สอดคล้องกับภาพ หรือพูดเป็นภาษากะเหรี่ยงทั้งหมด

ภาพ ที่	บันทึกประโยคที่เด็กพูด	ระดับคะแนน				หมายเหตุ
		3	2	1	0	
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						
รวมคะแนนทั้งหมด						

แบบบันทึกคะแนนทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย
 ตอนที่ 1 การพูดคำศัพท์ภาษาไทย และตอนที่ 2 การพูดเป็นประโยค (ก่อนการจัดกิจกรรม)

ที่	ชื่อ - สกุล	คะแนนตอนที่ 1	คะแนนตอนที่ 2	รวมคะแนน
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

คู่มือการใช้แบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย

หลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

คำชี้แจง

แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบชนิดรูปภาพที่ใช้ในการทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง โดยดำเนินการทดสอบทีละตอนและทำการทดสอบเด็กทีละคน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ลักษณะของแบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย มีทั้งหมด 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบทดสอบการพูดคำศัพท์ภาษาไทย เป็นแบบทดสอบชนิดรูปภาพ

จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบทดสอบการพูดเป็นประโยค เป็นแบบทดสอบชนิดรูปภาพ จำนวน 10 ข้อ

เวลาที่ใช้ในการทดสอบ

การทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ทั้ง 2 ตอน ใช้เวลาในการทดสอบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบทดสอบการพูดคำศัพท์ภาษาไทย จำนวน 15 ข้อ ทดสอบเป็นรายบุคคล ใช้เวลาทดสอบ ข้อละ 1 นาที

ตอนที่ 2 แบบทดสอบการพูดเป็นประโยค จำนวน 10 ข้อ ใช้เวลาทดสอบข้อละ 2 นาที

วิธีดำเนินการทดสอบ

ในการดำเนินการทดสอบมี 2 ขั้นตอน ได้แก่

1.ขั้นเตรียมตัวก่อนทดสอบ

- 1). ครูเป็นผู้ดำเนินการทดสอบ 1 คน
- 2). ครูตรวจสอบแบบทดสอบที่จะทำการทดสอบให้ครบถ้วน
- 3). ครูศึกษาแบบทดสอบเพื่อให้เข้าใจขั้นตอนทั้งหมด และพร้อมที่จะทำการทดสอบ
- 4). ครูเตรียมอุปกรณ์ทดสอบ ดังนี้

- แบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย

จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน

- นาฬิกาสำหรับจับเวลา 1 เรือน

- แบบบันทึกคะแนนจากการทดสอบ

5). จัดสถานที่ทดสอบให้อยู่ในสภาพที่สะดวกสบาย จัดโต๊ะเก้าอี้ให้เหมาะสมกับนักเรียนที่จะรับการทดสอบ

6). ผู้ดำเนินการทดสอบควรแสดงความเป็นมิตร ทักทาย พูดคุยเพื่อสร้างความผ่อนคลายให้กับนักเรียนที่จะทดสอบ เมื่อเห็นว่าเด็กพร้อมที่จะทดสอบแล้วจึงเริ่มดำเนินการทดสอบ

2. ขั้นตอนการทดสอบ

1). การทดสอบ ตอนที่ 1 การพูดคำศัพท์ภาษาไทย ผู้ดำเนินการสอบให้เด็กดูภาพทีละ 1 ภาพ โดยผู้ดำเนินการสอบใช้คำถามว่า “ภาพนี้คืออะไร” แล้วให้เด็กตอบเป็นคำศัพท์ภาษาไทย โดยใช้เวลาข้อละ 1 นาที เมื่อเด็กพูดตอบเป็นคำศัพท์ภาษาไทยในแต่ละภาพ ให้ผู้ดำเนินการสอบบันทึกคะแนนลงในแบบบันทึกคะแนนทดสอบความสามารถด้านการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยด้านการพูดคำศัพท์ภาษาไทย

2). การทดสอบ ตอนที่ 2 การพูดเป็นประโยค ผู้ดำเนินการสอบให้เด็กดูภาพ โดยผู้ดำเนินการสอบใช้คำถามว่า “ภาพนี้ใคร ทำอะไร” แล้วให้เด็กตอบโดยพูดประโยคสั้นๆ เป็นภาษาไทย ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับภาพ ใช้เวลาข้อละ 2 นาที จำนวน 10 ข้อ จากนั้นผู้ดำเนินการสอบบันทึกคำตอบลงในแบบบันทึกคะแนนทดสอบความสามารถด้านการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ด้านการพูดเป็นประโยค

เกณฑ์การให้คะแนน แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. ตอนที่ 1 การพูดคำศัพท์ภาษาไทย

เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้ 1 คะแนน เมื่อเด็กพูดคำเป็นภาษาไทยที่มีความหมายตรงกับภาพได้ถูกต้อง

ให้ 0 คะแนน เมื่อเด็กพูดคำเป็นภาษากะเหรี่ยง หรือไม่พูดหรือพูดไม่ถูกต้อง

2. ตอนที่ 2 การพูดเป็นประโยค

เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้ 3 คะแนน เมื่อพูดเป็นประโยคภาษาไทยได้สอดคล้องกับภาพ

มีใจความครอบคลุมใคร ทำอะไร

ให้ 2 คะแนน เมื่อพูดเป็นประโยคภาษาไทยได้สอดคล้องกับภาพ

มีใจความครอบคลุมใคร ทำอะไร โดยครูช่วยชี้แนะ

ให้ 1 คะแนน เมื่อพูดเป็นประโยคด้วยคำภาษาไทยเป็นบางคำที่สอดคล้องกับภาพ
แต่พูดปะปนกับคำภาษากะเหรี่ยง

ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่พูด หรือพูดไม่สอดคล้องกับภาพ หรือพูดเป็นภาษากะเหรี่ยง
ทั้งหมด

แบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย**หลังการจัดกิจกรรม****ตอนที่ 1 การพูดคำศัพท์ภาษาไทย**

ลักษณะแบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบชนิดรูปภาพ

จำนวนข้อสอบ จำนวน 15 ข้อ

จุดประสงค์ เพื่อทดสอบความสามารถในการพูดคำศัพท์ภาษาไทย

เกณฑ์การให้คะแนน

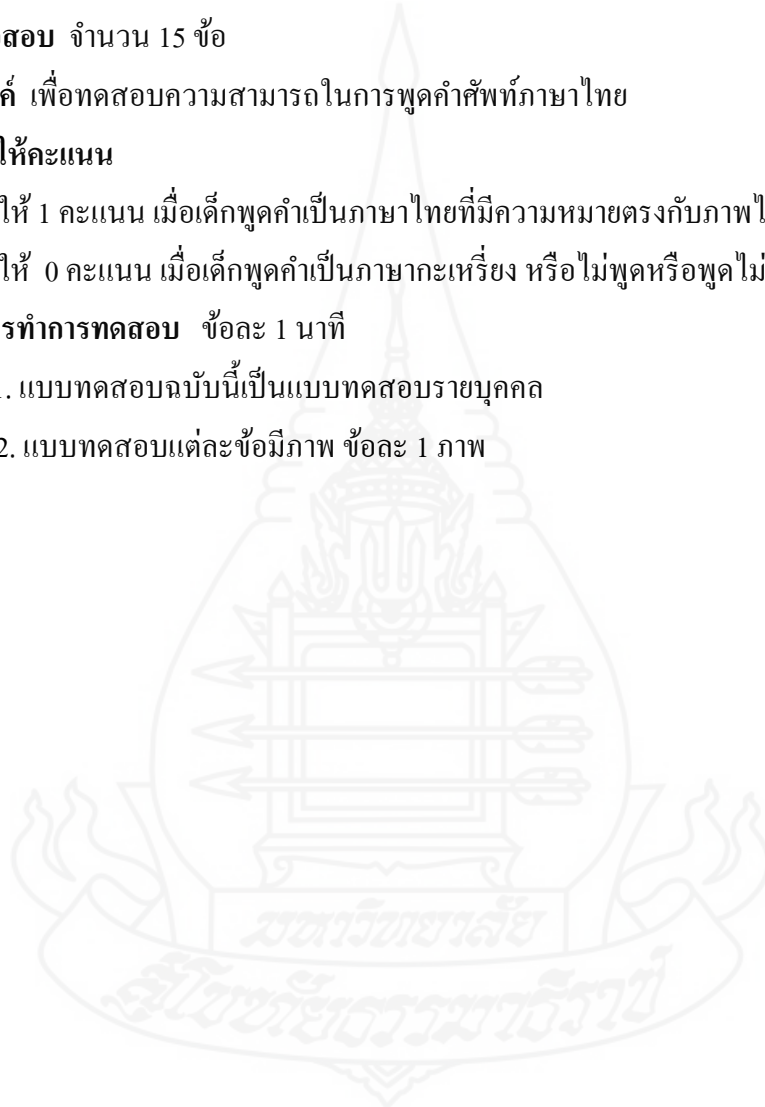
ให้ 1 คะแนน เมื่อเด็กพูดคำเป็นภาษาไทยที่มีความหมายตรงกับภาพได้ถูกต้อง

ให้ 0 คะแนน เมื่อเด็กพูดคำเป็นภาษากะเหรี่ยง หรือไม่พูดหรือพูดไม่ถูกต้อง

เวลาในการทำการทดสอบ ข้อละ 1 นาที

คำชี้แจง 1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบรายบุคคล

2. แบบทดสอบแต่ละข้อมีภาพ ข้อละ 1 ภาพ

ตอนที่ 1 การพูดคำศัพท์ภาษาไทย

คำสั่ง ให้เด็กดูภาพที่กำหนดที่ละภาพ และครูใช้คำถามว่า “ภาพนี้คือภาพอะไร” แล้วให้เด็กตอบเป็นคำศัพท์ภาษาไทย

ข้อที่ 1

ข้อที่ 2

ข้อที่ 3

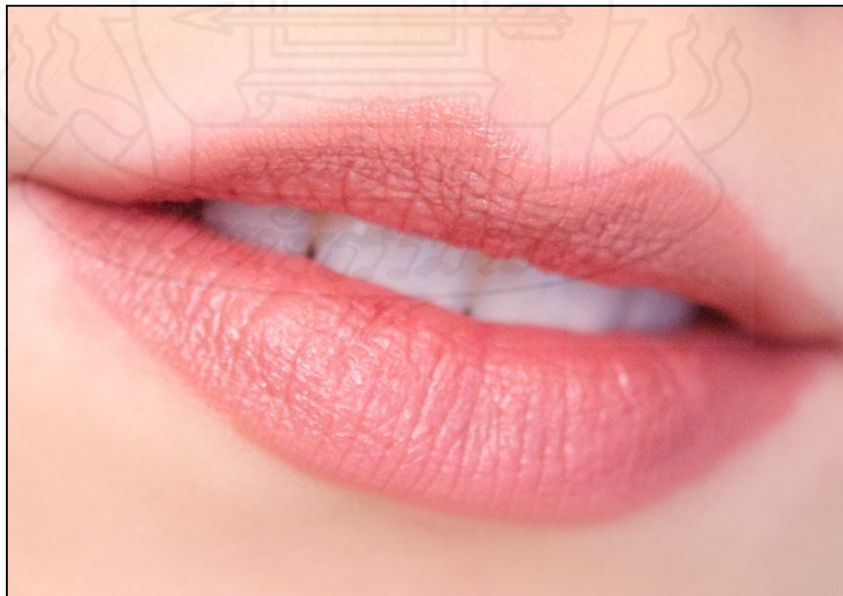
ข้อที่ 4

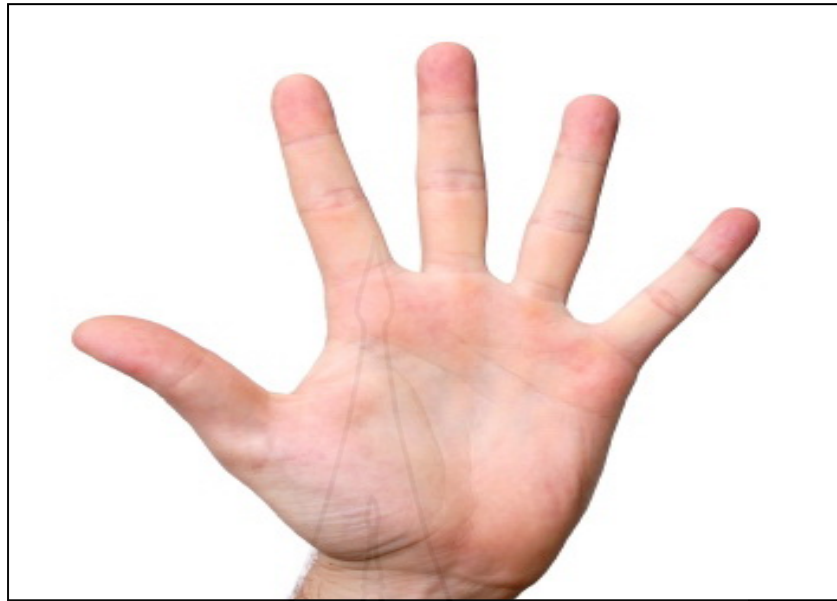
ข้อที่ 5

ข้อที่ 6

ข้อที่ 7

ข้อที่ 8

ข้อที่ 9

ข้อที่ 10

ข้อที่ 11

ข้อที่ 12

ข้อที่ 13

ข้อที่ 14

ข้อที่ 15

เฉลย แบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย
หลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

ตอนที่ 1 การพูดคำศัพท์ภาษาไทย

ข้อ	แบบทดสอบ	เฉลยคำตอบ
ข้อที่ 1	ภาพ	คำตอบข้อที่ 1 ผัก
ข้อที่ 2	ภาพ	คำตอบข้อที่ 2 กล้วย
ข้อที่ 3	ภาพ	คำตอบข้อที่ 3 นก
ข้อที่ 4	ภาพ	คำตอบข้อที่ 4 หมู
ข้อที่ 5	ภาพ	คำตอบข้อที่ 5 ตา
ข้อที่ 6	ภาพ	คำตอบข้อที่ 6 ปาก
ข้อที่ 7	ภาพ	คำตอบข้อที่ 7 มือ
ข้อที่ 8	ภาพ	คำตอบข้อที่ 8 ของเล่น
ข้อที่ 9	ภาพ	คำตอบข้อที่ 9 เสื้อผ้า, เสื้อ
ข้อที่ 10	ภาพ	คำตอบข้อที่ 10 บ้าน
ข้อที่ 11	ภาพ	คำตอบข้อที่ 11 ส้ม
ข้อที่ 12	ภาพ	คำตอบข้อที่ 12 วัด
ข้อที่ 13	ภาพ	คำตอบข้อที่ 13 วัว
ข้อที่ 14	ภาพ	คำตอบข้อที่ 14 โรงเรียน
ข้อที่ 15	ภาพ	คำตอบข้อที่ 15 หนังสือ

ตอนที่ 2 การพูดเป็นประโยค

ลักษณะแบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบชนิดรูปภาพ

จำนวนข้อสอบ จำนวน 10 ข้อ

จุดประสงค์ เพื่อทดสอบความสามารถในการพูดภาษาไทยด้วยคำหลายคำที่เรียงเรียงเป็นประโยคสั้นๆ โดยสอดคล้องกับภาพ มีใจความครอบคลุม ใคร ทำอะไร

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้ 3 คะแนน เมื่อพูดเป็นประโยคภาษาไทยได้สอดคล้องกับภาพ มีใจความครอบคลุม ใคร ทำอะไร

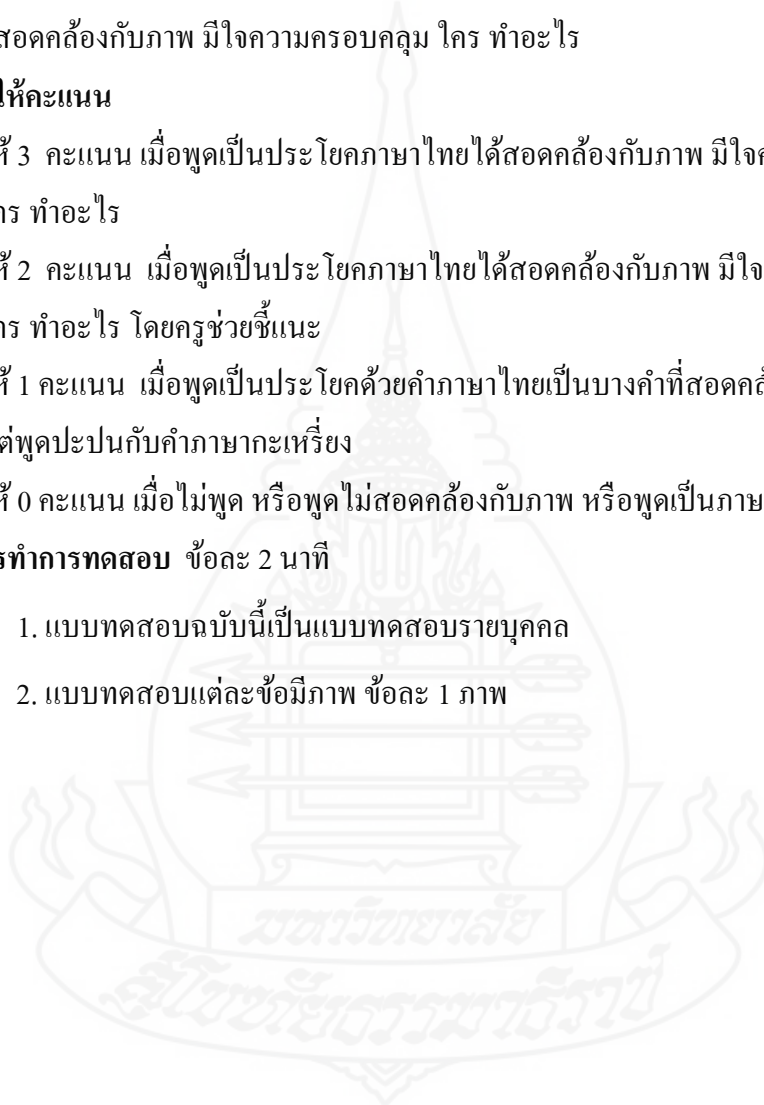
ให้ 2 คะแนน เมื่อพูดเป็นประโยคภาษาไทยได้สอดคล้องกับภาพ มีใจความครอบคลุม ใคร ทำอะไร โดยครูช่วยชี้แนะ

ให้ 1 คะแนน เมื่อพูดเป็นประโยคด้วยคำภาษาไทยเป็นบางคำที่สอดคล้องกับภาพ แต่พูดปะปนกับคำภาษาเกาหลี

ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่พูด หรือพูดไม่สอดคล้องกับภาพ หรือพูดเป็นภาษาเกาหลีทั้งหมด

เวลาในการทำการทดสอบ ข้อละ 2 นาที

- คำชี้แจง**
1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบรายบุคคล
 2. แบบทดสอบแต่ละข้อมีภาพ ข้อละ 1 ภาพ

ตอนที่ 2 การพูดเป็นประโยค

คำสั่ง ครูให้เด็กดูภาพ จากนั้นครูใช้คำถามว่า “ภาพนี้ใคร ทำอะไร” แล้วให้เด็กตอบโดยพูดประโยคสั้นๆ เป็นภาษาไทย ให้สอดคล้องกับภาพที่กำหนดให้

ข้อที่ 1

ข้อที่ 2

ข้อที่ 3

ข้อที่ 4

ข้อที่ 5

ข้อที่ 6

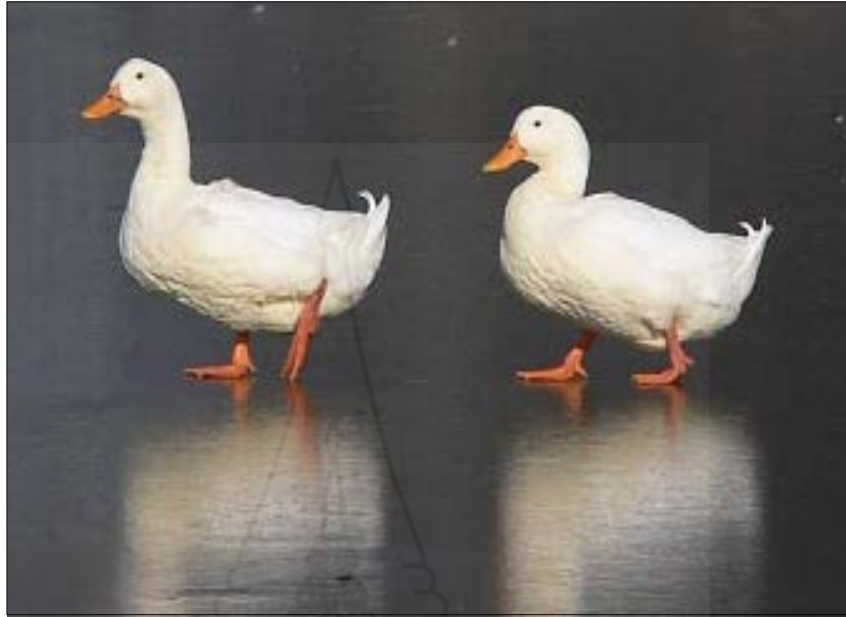
ข้อที่ 7

ข้อที่ 8

ข้อที่ 9

ข้อที่ 10

เฉลย แบบทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย
หลังการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

ตอนที่ 2 การพูดเป็นประโยค

ข้อ	แบบทดสอบ
ข้อที่ 1	ภาพ เด็กกินข้าว
ข้อที่ 2	ภาพ เด็กวิ่ง
ข้อที่ 3	ภาพ ควายกินหญ้า
ข้อที่ 4	ภาพ พ่อกับลูกอ่านหนังสือ
ข้อที่ 5	ภาพ ครูเก็บของเล่น
ข้อที่ 6	ภาพ เด็กเก็บที่นอน
ข้อที่ 7	ภาพ แมวกินปลา
ข้อที่ 8	ภาพ เด็กกินผัก
ข้อที่ 9	ภาพ เป็ดเดิน
ข้อที่ 10	ภาพ วัวกินหญ้า

เฉลยคำตอบ

เมื่อเด็กพูดต่างจากประโยคที่กำหนดไว้ ครูสามารถพิจารณาความถูกต้องของประโยคที่เด็กพูดได้ โดยดูความสอดคล้องกับภาพ ใจความของประโยคที่ครอบคลุม ใคร ทำอะไร แล้วให้คะแนนตามเกณฑ์

แบบบันทึกคะแนนทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย
หลังการจัดกิจกรรม (บันทึกคะแนนเป็นรายบุคคล)

ตอนที่ 2 แบบทดสอบการพูดเป็นประโยค

ชื่อ ด.ญ. / ด.ช.....วัน เดือน ปี ที่ ทดสอบ.....

คำชี้แจง ผู้ดำเนินการสอบทำการบันทึกประโยคที่เด็กพูด และให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดให้
 ดังนี้

ให้ 3 คะแนน เมื่อพูดเป็นประโยคภาษาไทยได้สอดคล้องกับภาพ มีใจความครอบคลุม
 ใคร ทำอะไร

ให้ 2 คะแนน เมื่อพูดเป็นประโยคภาษาไทยได้สอดคล้องกับภาพ มีใจความครอบคลุม
 ใคร ทำอะไร โดยครูช่วยชี้แนะ

ให้ 1 คะแนน เมื่อพูดเป็นประโยคด้วยคำภาษาไทยเป็นบางคำที่สอดคล้องกับภาพ
 แต่พูดปะปนกับคำภาษากะเหรี่ยง

ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่พูด หรือพูดไม่สอดคล้องกับภาพ หรือพูดเป็นภาษากะเหรี่ยงทั้งหมด

ภาพ ที่	บันทึกประโยคที่เด็กพูด	ระดับคะแนน				หมายเหตุ
		3	2	1	0	
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						
รวมคะแนนทั้งหมด						

แบบบันทึกคะแนนทดสอบความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัย
 ตอนที่ 1 การพูดคำศัพท์ภาษาไทย และตอนที่ 2 การพูดเป็นประโยค (หลังการจัดกิจกรรม)

ที่	ชื่อ - สกุล	คะแนนตอนที่ 1	คะแนนตอนที่ 2	รวมคะแนน
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างภาพการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง

ตัวอย่างภาพการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง เรื่อง สัตว์ น่ารัก

ขั้นที่ 1 ครูพูดคำคล้องจอง “สัตว์ น่ารัก” แล้วเด็กฝึกพูดตาม

ขั้นที่ 2 เด็กฝึกพูดคำศัพท์ภาษาไทยโดยครูใช้สัตว์จำลอง และฉากประกอบ ในการสอนความหมายของคำศัพท์

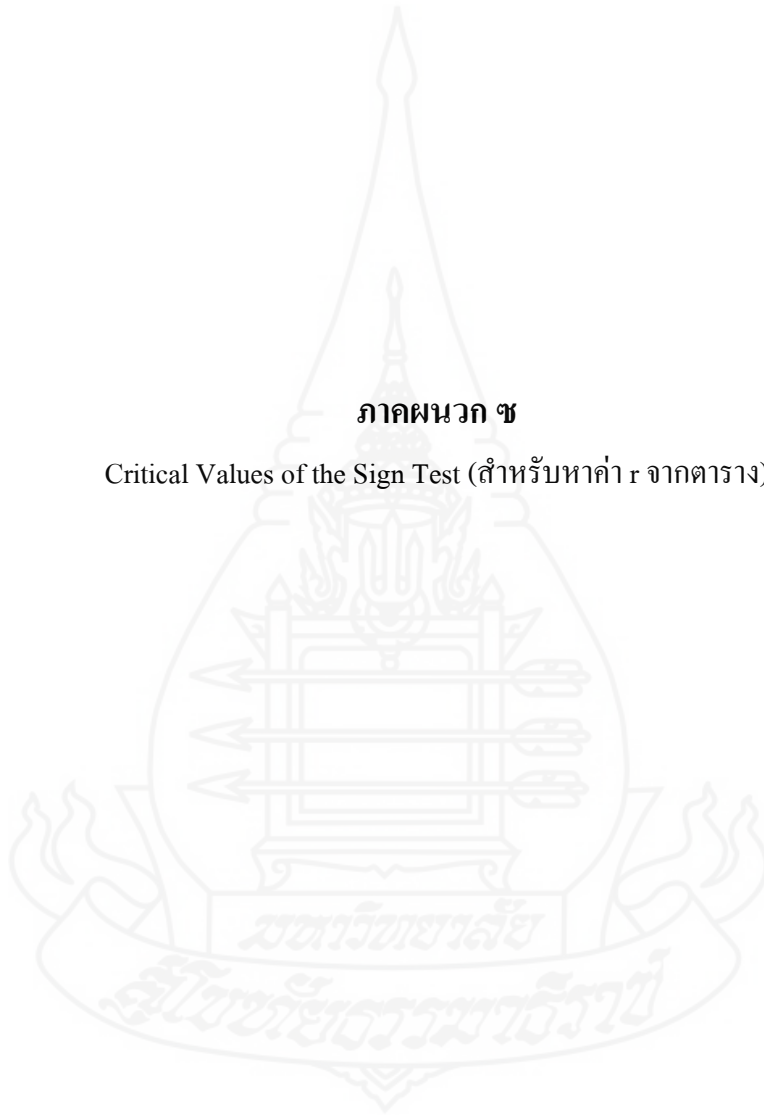
ขั้นที่ 3 ครูใช้ฉลากและสัตว์จำลองสอนการพูดเป็นประโยค จากนั้นให้เด็กเลือกสัตว์จำลอง มาจัดวางในฉากแล้วฝึกพูดเป็นประโยคประกอบ

ขั้นที่ 4 เด็กเล่นเกม “เปิดภาพปริศนา” พร้อมกับพูดทบทวนคำศัพท์ภาษาไทยและพูดเป็นประโยค

ภาคผนวก ข

Critical Values of the Sign Test (สำหรับหาค่า r จากตาราง)

Critical Values of the Sign Test

The entries in this table are the critical values for the number of the least frequent sign for a two-tailed test at α for the binomial $p = 0.5$. For a one-tailed test, the value of α shown at the top of the table is double the value of α being used in the hypothesis test.

n	α				n	α			
	0.01	0.05	0.10	0.25		0.01	0.05	0.10	0.25
1					51	15	18	19	20
2					52	16	18	19	21
3				0	53	16	18	20	21
4				0	54	17	19	20	22
5			0	0	55	17	19	20	22
6		0	0	1	56	17	20	21	23
7		0	0	1	57	18	20	21	23
8	0	0	1	1	58	18	21	22	24
9	0	1	1	2	59	19	21	22	24
10	0	1	1	2	60	19	21	23	25
11	0	1	2	3	61	20	22	23	25
12	1	2	2	3	62	20	22	24	25
13	1	2	3	3	63	20	23	24	26
14	1	2	3	4	64	21	23	24	26
15	2	3	3	4	65	21	24	25	27
16	2	3	4	5	66	22	24	25	27
17	2	4	4	5	67	22	25	26	28
18	3	4	5	6	68	22	25	26	28
19	3	4	5	6	69	23	25	27	29
20	3	5	5	6	70	23	26	27	29
21	4	5	6	7	71	24	26	28	30
22	4	5	6	7	72	24	27	28	30
23	4	6	7	8	73	25	27	28	31
24	5	6	7	8	74	25	28	29	31
25	5	7	7	9	75	25	28	29	32
26	6	7	8	9	76	26	28	30	32
27	6	7	8	10	77	26	29	30	32
28	6	8	9	10	78	27	29	31	33
29	7	8	9	10	79	27	30	31	33
30	7	9	10	11	80	28	30	32	34
31	7	9	10	11	81	28	31	32	34
32	8	9	10	12	82	28	31	33	35
33	8	10	11	12	83	29	32	33	35
34	9	10	11	13	84	29	32	33	36
35	9	11	12	13	85	30	32	34	36
36	9	11	12	14	86	30	33	34	37
37	10	12	13	14	87	31	33	35	37
38	10	12	13	14	88	31	34	36	38
39	11	12	13	15	89	31	34	36	38
40	11	13	14	15	90	32	35	36	39
41	11	13	14	16	91	32	35	37	39
42	12	14	15	16	92	33	36	37	39
43	12	14	15	17	93	33	36	38	40
44	13	15	16	17	94	34	37	38	40
45	13	15	16	18	95	34	37	38	41
46	13	15	16	18	96	34	37	39	41
47	14	16	17	19	97	35	38	39	42
48	14	16	17	19	98	35	38	40	42
49	15	17	18	19	99	36	39	40	43
50	15	17	18	20	100	36	39	41	43

From Wilfred J. Dixon and Frank J. Massey, Jr., *Introduction to Statistical Analysis*, 3d ed. (New York: McGraw-Hill, 1969), p. 509. Reprinted by permission.

For specific details about using this table to find: confidence intervals, see page 753; p -values, pages 754-755; critical values, pages 753-755.

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวเทียนสว่าง ศรีหมื่น
วัน เดือน ปีเกิด	29 มิถุนายน 2528
สถานที่เกิด	อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
ที่อยู่ปัจจุบัน	408 หมู่ที่ 3 ตำบลต้นธงชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง
ประวัติการศึกษา	จบการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา โรงเรียนเคนเน็ตแม็คเคนซี จังหวัดลำปาง พ.ศ. 2535 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา โรงเรียนบ้านปางสนุก จังหวัดลำปาง พ.ศ. 2541 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนลำปางกัลยาณี จังหวัดลำปาง พ.ศ. 2547 จบระดับปริญญาตรี ศษ.บ.การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2552
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านแม่ตอละ ตำบลแม่สามแลบ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
ตำแหน่ง	ครู คศ.1

